

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

**NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4966 NUMARADA KAYITLI
ŞİİR MECMUASI (Vr. 150^b -200^b) (İNCELEME-METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine KARADAĞ

İSTANBUL 2015

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

**NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ 4966 NUMARADA KAYITLI
ŞİİR MECMUASI (Vr. 150^b -200^b) (İNCELEME-METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine KARADAĞ

TEZ DANIŞMANI: Prof. Dr. Sebahat DENİZ

İSTANBUL 2015

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Emine KARADAĞ'ın "Nuruosmaniye Kütüphanesi 4966 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası (vr.150b-200b) (İnceleme-Metin)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

İmza

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Sebahat DENİZ
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Ömer ZÜLFE
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Muzaffer DOĞAN
Üniversitesi Marmara Üniversitesi

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 07/09/2015 tarih ve 215/13-5 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK
Müdür

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	I
Özet.....	IV
Abstract.....	III
Kısaltmalar ve İşaretler	VI
Transkripsiyon Alfabesi	VII
1. GİRİŞ	1
1.1.Mecmuanın Tanımı.....	1
1.2.Mecmuaların Tasnifi.....	1
1.3.Klasik Türk Edebiyatında Mecmua'nın Yeri ve Önemi.....	3
2. MECMUANIN İNCELENMESİ	3
2.1.Şekil Bakımından İncelenmesi.....	3
2.1.1. NüshanınTavsifi.....	3
2.2.Muhteva Bakımından İncelenmesi.....	4
2.2.1. Mecmuada (150 ^b 200 ^b) Yer Alan Şairler ve Harflere Göre Şiir Sayıları.....	4
2.2.2. Mecmuda (150 ^b 200 ^b)Yer Alan Şiirler ve Şairleri.....	6
2.2.3. Mecmuada (150 ^b 200 ^b) KullanılanVezinler.....	18
2.3.Mecmuada (150 ^b 200 ^b)Yer Alan Şairlerin Kısa Biyografileri.....	20
2.4.Mecmuadaki (150 ^b 200 ^b) Bazı İmla Özellikleri.....	22
2.5.Mecmuada Karşılaşılan Bazı Problemler.....	23
2.6.Mecmuanın (150 ^b 200 ^b) Sahaya Katkıları.....	24
2.7.Metni Kurmada Takip edilen Yol.....	26
3. TRANSKRİPSİYONLU METİN	28
Sonuç.....	174
Kaynaklar.....	175
Yazma Nüshadan Metin Örnekleri.....	178
Özgeçmiş.....	182

ÖN SÖZ

İnsanlar arası, milletler arası en önemlisi nesiller arası iletişimi sağlayan en önemli bağ, dildir. Dilin toplulukları millet yapma gücü vardır. İnsanlık tarihine bakıldığında dünyanın kaderine hükmeden, tarihin seyrine yön veren ve yeryüzünde köklü bir medeniyet kurmayı başaran bir iki millet olduğu görülecektir. Türkler bu milletler arasında çok önemli bir yere sahiptir. Dünyanın en eski ve zengin dillerinden olan Türk dili de tarihin karanlık dönemlerinden, yazılı ilk metinlerin bulunduğu asırlardan, günümüze kadar, geçtiği coğrafyalarda, farklı kültürler ile beslenmiş; sürükleyip getirdiği bu değerleri, ulaştığı yerlere taşımış; neredeyse dünyayı bu nimetlerle donatmıştır.

Şiir, insanın konuşabildiği en üst ifade biçimidir. Türk edebiyatının tarihi gelişimine bakıldığında en çok rağbet edilen türün şiir olduğu görülmektedir. Kısa, öz ve kesif anlatım Osmanlı ile milli bir karakter halini almıştır. Bu medeniyeti kuran ve sürdüren güç bunu kılıçlarla değil kalemle başarmıştır. Klasik Türk şiiri adını verdiğimiz Osmanlı dönemi Türk edebiyatı, geçmiş asırların gizemini bugüne aktaran vesikalarla örülüdür. Bu belgeler incelenip geçmişle barışıldığında günlük hayatın bile günümüze kadar aktarıldığı görülecektir. Kültür tarihimizin en ayrıntılı nakilleri divanlardaki şiirler ile doğunun uzun hikâyesi diye adlandırılabilir olan mesnevilerdir. Dil üzerine yapılan birtakım oynamalarla geçmiş okumakta zorluk çeken bugünü aydınlatmakta en önemli hatırlanma ve hatırlatma kaynakları, Klasik Türk Edebiyatı eserlerinin sayfaları arasındadır.

Divânlar ve mesneviler dışında şiir mecmuaları, Klasik Türk edebiyatı araştırmaları için önemli kaynaklardır. Bu mecmualar, derlendikleri dönemin beğenilerini, beğenilen şairlerini ve şiirlerini ortaya koymaktadırlar. Yine şiir ve sanata ilginin toplumdaki yaygınlık alanlarını göstermeleri bakımından da edebiyat tarihimiz için önemlidirler. Ayrıca kaybolduğu sanılan bazı eserleri; divânı bulunmayan ya da başka kaynaklarda adı geçmeyen şairlerin şiirlerini ihtiva edebilmektedirler. Bu yüzden mecmualar hem divân neşirlerinde, hem de karşılaştırmalı çalışmalarda önemli bir başvuru kaynağı niteliğinde eserlerdir. Ancak bu konuda yapılan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bunun için kütüphanelerin köşelerinde unutulmuş mecmuaların ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Bu eseler içerisinde en önemlilerinden bir tanesi çalışmamıza kaynaklık teşkil eden “Nuruosmaniye Kütüphanesi” 4966 numarada kayıtlı şiir mecmuasıdır. Çalışmanın ana bölümünü (150^b-200^b) varaklarının inceleme ve transkripsiyonlu metin oluşturmaktadır.

Cilbendinde adı *Kitâb-ı Müntehabât-ı Eş'ar-ı(...)* olan Mecmua, ser-levhasında *Mecmu'a-yı Ra'nâdur*" şeklinde tanımlanmıştır. Mecmuanın içeriği göz önüne alındığında, güzide şairlerin seçkin şiirlerinin yer aldığı görülmüştür. Mecmuanın (150^b-200^b) varaklarının incelenmesi esnasında ilk dikkat çekici nokta 150^b'nin karşısındaki sayfanın 152^a olmasıdır.150^b deki şiirin başlangıcı 150^a'da olduğundan çalışmamızın başlangıç varağı olarak 150^a alınmış ve metin kurulmaya başlanmıştır; 151. varak yoktur; 152^b deki Fuzûlî'nin şiirinin devamı bir sonraki varakta tamamen farklı bir kafiye ile devam etmektedir. Seçilen şairlerin şiirlerinin elifba sırasına riâyet ederek hazırlandığı göz önüne alındığında bu şairin *ra* ile *mim* harfleri arasındaki gazellerinin eksik olduğu sonucuna varılmıştır. Varak numaraları sonradan verilmiş; 150^a dan sonra 152^a ya geçilmiş; sehven 151. varağa numara verilmemiştir. Geriye doğru bir tarama yapılmış; Mecmua sayfalarının bir kısmının kopuk olduğu, 147.varağın olmadığı, bazı reddadelerin de uyumsuz olduğu tespit edilmiştir. (1b gönül- 2a bakar mı).

Mezkur varaklar aralığı Mecmuanın gazeliyyât bölümüne dahildir. Fuzûlî'nin چ(ç) kafiyeli gazeli ile başlayan bu kısımdan geriye doğru tarandığında şairin چ(ç)'den önceki harflerle gazelinin olmadığı, "-uñı görgeç" redifli bu şiirden önce 147.varağın olmadığı; gazeliyyât bölümünün Bakî'nin gazeli ile başladığı tespit edilmiştir.

Mecmuanın sayfalarının kopuk olduğu, reddâdelerin uyumsuz olduğu, numaralandırmanın sonradan yapılmış olduğu, Fuzûlî dışındaki şairlerin şiir başlıkları mevcut iken onun şiirlerinin başlığının olmaması da eklenince tertipte eksiklik olduğu sonucuna varılmıştır. Mecmuanın bu bölümünde Fuzûlî'nin 36, Hüd'ayî'nin 75, Ulvî'nin 32, Emrî'nin 58, Şeyhülislâm Yahyâ'nın 91, adet gazeli mevcuttur. 294 gazel Ulvî'nin 2 müfredi ve Fuzûlî'nin 1 kıt'ası olmak üzere toplam 297 adet şiirin olduğu görülmüştür.

Mecmuanın (150^b-200^b) varaklarının incelenmesi çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Klasik Türk şiirinde mecmuaların yeri ve önemi üzerinde durulmuş; Mecmuanın dıştan içe tavsifi yapılmıştır. Mecmuanın mezkûr varakları içerisinde yer alan beş şaire ait gazel numaraları 150^a'dan itibaren 1'den başlayarak, 297 adet şiiri ardışık olarak numaralandırılmış, Fuzûlî'nin şiirinin başlığı tarafımızca konulmuştur. 294 gazel, 2 müfred ve 1 kıt'anın basılmış divânlardan karşılaştırılması yapılmış; Mecmuada olup divânda olmayan; divânda olup Mecmuada olmayan beyitler ile kelime farklılıkları dipnot

şeklinde verilmiştir. Karşılaştırma esnasında Mecmuada olmayan beyitler divândan eklenmiş; bu durum dipnotta belirtilmiştir.

Günümüzde Klasik Türk şiiri deyince ilk akla gelen şairlerin en meşhur şiirlerinden derlenmiş olan Mecmua , şöhretleri yaşadıkları zamanı aşmış bu şairlerin her devrin zevkine hitap ettiklerini bir kez daha görmek;şairlerin basılmış Divânlarında olmayan şiirlerini tespit etmek, bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara bir nebze olsun destek olmak gayesiyle çalışılmıştır.

Bu tezi hazırlarken evvela Klasik Türk Edebiyatını tanıyıp sevmemizi sağlayan merhum Hocam Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'nu rahmet, saygı ve minnetle yâd etmeyi bir borç bilirim. Maddi manevi her türlü yardım, bilgi, emek ve desteğini esirgemeyen hakkı ödenemeyecek Hocam Prof. Dr. Sebahat Deniz Hanımefendi'ye saygı ve teşekkürlerimi arz ederim. Yardım ve desteğini esirgemeyen değerli Hocam Prof. Dr. Nihat Öztoprak Beyefendi'ye, zamanını ve bilgisini cömertçe veren kıymetli Hocam Ümran Ay'a, teknik destek ve yardımlarından dolayı değerli kardeşim Sedat Öztekkeli'ye teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2015

Emine KARADAĞ

ÖZET

Mecmualar, dönemlerinde sevilip ilgi görmüş manzum veya mensur edebî örneklerin günümüze kadar ulaşmasını sağlayan; bu özelliği ile edebiyat tarihi açısından çok önemli olan klasik başvuru eserleridir. Türk edebiyatının şiir eksenli olduğu gerçeğinden hareketle özellikle şiir mecmualarının önemi büyüktür. Oluşturuldukları dönemin okuyucusunun beğenisine göre şekillenmiş olan şiir mecmuaları, bugünkü seçme şiir defterleri veya antolojilerinin karşılığındadır.

Bu mecmualardan biri de “Nuruosmaniye Kütüphanesi” 4966 numarada kayıtlı şiir mecmuasıdır. Çalışmamızın temelini oluşturan Mecmuanın (150^b-200^b) varakları incelenmiş; bu bölümde 5 şairin toplamda 297 şiiri tespit edilmiştir. Fuzûlî'nin 36, Hüdayî'nin 75, Ulvî'nin 32, Emrî, Şeyhülislâm Yahyâ'ya ait olan bu şiirlerin 294'ü gazel, 2'si müfred, 1 tanesi ise kıt'a olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde mecmuanın tanımı, Klasik Türk şiirinde mecmuaların yeri ve önemi üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde Mecmuanın tavsifi; fizikî özellikleri, mecmuada yer alan şairler, şiirler, kullanılan vezinler indeksi, şairlerin şiirlerde kullandıkları kafiye seslerinin listeleri tablolar halinde hazırlanmıştır. Mecmuada karşılaşılan problemler, metni kurarken takip edilen tutulan yol; Mecmuadaki imlâ hususiyetleri hakkında bilgi verilmiş; Mecmuanın 150^b-200^b varakları arasındaki şiirlerin transkripsiyonlu metni hazırlanmış; basılmış divânlardaki şiirlerle Mecmuadaki şiirler karşılaştırılmış, farklılıklar dipnotta verilmiştir.

ABSTRACT

Magazines, has seen interest in the period loved and in verse or prose, which deliver up to now of literary examples; this property is the classic reference works that are very important to the history of literature.. The importance of movement from the fact that poetry, especially poetry magazine axis of Turkish literature is great. Formed by the appreciation of the poetry magazine reader's era they were created, in consideration of the current selection or anthology of poetry books.

One of these magazines "Nuruosmaniye Library" in 4966 registered number is poetry magazines. Mecmua which forms the basis of our work (150^b-200^b) have been examined foil; total 5 297 poem poet in this section have been determined. Fuzûlî 36, Hüdayî 75, Ulvî 32 Emrî, Şeyhülislâm Yahyâ belonging to the poem of 294 ghazals, 2 singular, one of them was identified as the continent.

Our study consists of three parts. In the first part of the definition of magazines, focused on the role and importance of the magazines in classical Turkish poetry. It became its defining moment in the second section; physical properties, located in a magazine poets, poems, metrical indices used, the list of voice they use rhyme in poetry poets have been prepared on the tables. Problems encountered held followed when installing the text path; The magazine provides information about the characteristics of poetry between spelling became its 150^b-200^b foils prepared text transcription; sofa with poetry in printed poems in magazines compared, differences are given in the footnotes.

KISALTMALAR VE İŞARETLER

()	Çıkarma yapılan yerler	(?) Okunamayan kısım
[]	Mecmuada olmayıp eklenen veya onarılan yerler	
a.g.e.	Adı Geçen Eser	
a.g.m.	Adı Geçen Makale / Madde	
AKM	Atatürk Kültür Merkezi	
Bkz.	Bakınız	
C.	Cilt	
D.	Divân	
DİA	Diyanet İşleri Ansiklopedi	
G.	Gazel	
Kt.	Kıta'	
KTP	Kütüphane	
M.	Mecmua	
MESTAP.	Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi.	
Mk.	Mukattaat	
Mt.	Matla	
Örn.	Örnek	
TTK	Türk Tarih Kurumu	
s.	Sayfa	
S.	Sayı	
Vr.	varak	
Yay.	Yayınları	
yr.	Yaprak	

ÇEVİRİ YAZI ALFABESİ

ا	Aa, Ee, Āā
ب	Bb
پ	Pp
ت	Tt
ث	Ṫṫ
ج	Cc
چ	Çç
ح	Ḥḥ
خ	Ḫḫ
د	Dd
ذ	Ḍḏ
ر	Rr
ژ	Jj
ز	Zz
س	Ss
ش	Şş
ص	Ṣṣ
ض	Ẓẓ
ط	Ṭṭ
ظ	Ẓẓ
ع	‘
غ	Ġġ
ف	Ff
ق	Ḷḷ
ك	Kk, Gg, Ññ
ل	Ll
م	Mm
ن	Nn
و	Vv, Oo, Öö, Uu, Üü, Ōō, Ūū
ه	Hh, Aa, Ee
ی	Yy, İi, Iı,
ء	’
Farsça’da bulunan“vâv-ı ma’dûle” “ ~ ” şekline gösterilmiştir.	

1.GİRİŞ

Türk edebiyatı, izine -VIII. yüzyıldan itibaren yazılı kaynaklarına- taşlara kazınmış, uzak coğrafyalarda ulaşılmış; kıymeti inkâr edilemeyen köklü bir kültür birikimine sahip bir medeniyetin en önemli koludur. Arap ve Fars edebiyatıyla tanıştıktan sonra yeniden şekillenmiş ve klasik olma vasfını kazanmıştır. Osmanlı Devleti zamanında zirve dönemlerini yaşayan altı yüz yıl kesintisiz devam eden Klasik Türk şiiri, estetik değeri yanında tarihi ve sosyal aydınlatıcı yönü ile halen araştırmacıların yerli ve yabancı ilim ehlinin en önemli malzemesi durumundadır. Divânlar ve mesneviler bu sahada ele alınan eski Türk şiirinin kaynaklarıdır. Bunların dışında, son yıllarda üzerinde araştırmalar yapılan diğer bir eski Türk edebiyatı hazinesi de mecmualardır.

1.1.Mecmuanın Tanımı

Mecmua, Arapça bir kelime olup cem‘ kökünden gelen mecmû‘ kelimesinin müennesidir. “*Toplanmış, toplanıp biriktirilmiş, bir araya getirilmiş şey; top, tüm, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş kitap*” demektir. Klasik Türk edebiyatı terimi olarak da defter, çeşitli konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri anlamlarında kullanılmıştır.¹

1.2. Mecmuaların Tasnifi

Mecmualar, oluşturuldukları dönemde sevilen manzum veya mensur edebî türlerin günümüze kadar gelmesini sağlayan ve bu özelliği ile edebiyat tarihi açısından önemli yer tutan klasik başvuru eserleridir. Şiirin en muteber tür olduğu Türk edebiyatında özellikle şiir mecmuaları önemli bir yere sahiptir. Tertiplendikleri dönemlerdeki okuyucu zevkine göre şekillenmiş olan şiir mecmuaları, bugünkü seçme şiir defterleri veya antolojilerinin muadilidirler. Temel kaynaklar olan tezkire ve divânlarda tespit edilemeyen şairleri veya şiirleri içine alması, bunun yanında kimi zaman divân sahibi şairlerin divânlarında yer almayan bazı şiirlerine de yer vermesi, içerdiği şiirlerle divânlardaki şiirlerle karşılaştırma imkânı sunması mecmuaların önemini daha da artırmaktadır. Divânların tespit ve oluşumunda başvuru kaynağı olmaları mecmuaları saha araştırmacılarının nazarında da kaynak olarak itibarlı kılmaktadır.

¹Günay KUT, “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergâh Yay.,c. VI., İstanbul, 1986, s. 170.

Mecmualar, bir veya daha fazla yazar veya şairin, değişik şekil ve ebatta, farklı ilgi alanlarından seçilmiş konularda tertiplenmiş oldukları manzum veya mensur derleme kitaplarıdır. Bunlar önce, özellik bakımından benzedikleri cönk gibi ayetler, hadisler, fetvâlar, duâlar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin, notların, tarihi belge ve kayıtların derlendiği eserler olarak karşımıza çıkmış,² zamanla gelişip belirli bir tertip ve şekil özelliği kazanarak basit farklılıklar gösteren kitap olmaya başlamışlardır. Mecmuaları ifade etmek için kullanılabilecek sabit bir şekil ya da muhteva tanımlaması olmadığı gibi tertip işini yapan kişiyi yönlendiren, konu seçimini belirleyen bir kıstas da olmadığından , derleyicinin şahsi tavrı, zevkleri ve tercihleri eserin şekillendiricisidir.³ Mecmua bu vasfıyla , derleyeni aracılığı ile gizli kalmış günlük hayatın içerisindeki insanı ve onun ihtiyaçlarını günümüze taşıyan, hatırlatma ve hatırlanma seçkileri olarak karşımıza çıkmaktadır.⁴ Mecmuaların kim tarafından ne zaman derlendiği her zaman kesin olarak bilinmemektedir. Ancak muhtevası ve dil özellikleri itibarıyla yazıldığı dönem tahmin edilebilmektedir. Çünkü bu eserler derlendiği dönemin zevk ve tercihlerini yansıtan kaynaklardır. Bazı mecmualar itina ile hazırlanmış olmakla beraber bazıları dağınık ve düzensiz bir şekilde oluşturulmuştur. Bazı mecmuaların farklı tipte ve renkte kâğıtlara kaydedildiği görülmektedir.⁵ Muhteva ve biçim olarak bu kadar çeşitlilik gösteren mecmuaların tasnifi de oldukça zor bir konu olma özelliğini korumaktadır. Akademik alanda birçok çalışma yapılmakta olan mecmuaların muhtevası ile ilgili ilk tasnif değerlendirmesini Agâh Sırrı Levend yapmıştır:

a. Nazire mecmuaları,

²Mehmet GÜRBÜZ, “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Anbarı*, Haz. :Hatice AYNUR, Müjgan ÇAKIR, Hanife KONCU, Selim S.KURU, Ali Emre ÖZYILDIRIM, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012, s. 97.

³Mehmet GÜRBÜZ, a.g.m., s.101.

⁴Snjezana BUZOV, “Osmanlı’da Karışık İçerikli Mecmualar: Bir Başka Arşiv”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Anbarı*, Haz.: Hatice AYNUR, Müjgan ÇAKIR, Hanife KONCU, Selim S.KURU, Ali Emre ÖZYILDIRIM, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012, s. 38

⁵Atabey KILIÇ, “Mecmua Tasnifine Dair”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Anbarı*, Haz. :Hatice AYNUR, Müjgan ÇAKIR, Hanife KONCU, Selim KURU, Ali Emre ÖZYILDIRIM, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012, s. 78.

- b. Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuaları,
- c. Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
- d. Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
- e. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları, ve özel mektupları kapsayan mecmualar ⁶ şeklinde sınıflandırmıştır.

1.3. Klasik Türk Edebiyatında Mecmua'nın Yeri ve Önemi

Mecmualar, hem kültür hem de edebiyat tarihinde büyük bir boşluğu doldurmaktadırlar. Edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına yardımcı olduğu gibi bazen de başlı başına kaynak olma görevini üstlenirler. Mecmualar, içerdiği şiirler ve seçtiği şairlerden yola çıkılarak tertip edildikleri devrin estetik zevkini, şiirin ve şairin popülaritesini yansıtır. Edebiyat tarihinin birinci dereceden kaynakları sayılan tezkirelere dahil edilmemiş birçok şair, şiir, tür ve belge de mecmualar aracılığı ile gün yüzüne çıkma imkânı bulurlar.⁷

2. MECMUANIN İNCELENMESİ

2.1. Şekil Bakımından İncelenmesi

2.1.1. Nüshanın Tavsifi

Ebadı: 240x150 mm

Cilt: Yek-şah (Yaldız sürülmüş deri) cilt, kahverengi deri altın yaldızlı ciltli, salbekli, halkarlı gömme şemseli, altın zencirekli; zencireğin köşe ve ortalarında altın çintemani işlemeli, miklepli, şirâzeli, iç kapak ebrûlu, şirâzesi dağınık. Cilbend ebrû çârûşeli, mavi zemin üzerine hatip ebrû ile süslenmiş. Üzerinde sülüs hat ile “*Kitâb-ı Müntehabât-ı Eş'âr (...)*” yazmaktadır.

Varak: 235 varak.147, 151, (11 numaralı şiir *ra* ile 12 numaralı şiir *me* ile kafiyelidir.

Şairlerin seçilen şiirleri Mecmuada elifba sırası ile tanzim edilmiştir. Bu durumda Fuzûlî'nin (ze, sin, şın, sat, dat, tı, zı, ayın, gayın, fe, kaf, kef, lam) sesleriyle oluşan şiirlerinden en az bir tanesinin olması muhtemel iken , bu seslerin redif ve kafiye olduğu şiirler Mecmuada bulunmamaktadır. Ayrıca Mecmua sayfalarında şiirler iki bazen üç

⁶Agah Sırrı LEVEND, *Türk Edebiyatı Tarihi*, TTK Yay. Ankara 1998, s.166-167.

⁷Yaşar AYDEMİR, “Şairlerin Edebî Kişiliğinin Tesbitinde Mecmuaların Rolü”, *Türk Kültürü*, S. 464, s. 200

adet olarak yerleştirilmiştir ki bu şiirlerin olmaması en az 4 varaklık bir alanın kayıp olması anlamına gelmektedir.

Satır: Her sayfasında 19 satır bulunmaktadır. Altın çerçevesi, başlıklar kırmızı.

Yazı: Tâlik

Kâğıt: Aharlı, orta kalın. Genel anlamda şîrâzesi hariç çok iyi korunmuş bir eser. Bu Mecmuanın, devrin büyük adamlarından birine sunulmak üzere yazıldığı düşünülmektedir. Son derece dikkatli ve güzel tertip edilmiştir. Cildindeki küçük kopukluklar hariç çok temiz bir eserdir.

Serlevhası kobalt mavi üzeri gonca tezhibli, “*Mecmu‘a-yı Ra‘nâdur*” başlığı siyah mürekkepli tâlik yazı ile yazılmış.

Son sayfasında bir gül tezhibi vardır.

Temellük kaydı: “*Elhamdü‘lillâh‘illezi linehtediye levlâ en hedânullâh*”⁸

Temmet kaydı: “*Bu mecmu‘ada yetmiş ‘aded şu‘arânuñ ebyât u eş‘âr u kasâ‘id-i dil-âvîzi vardur ma‘lum ola.*”

2.2. Muhteva Bakımından İncelenmesi

2.2.1. Mecmuada Yer Alan Şairler ve Harflere Göre Şiir Sayıları

Tablo 1:

Harf	Fuzûlî	Hüdâyî	Ulvî	Emrî	Yahyâ
ا	-	3	4	3	4
ب	-	2	1	2	2
پ					
ت	-	2	1	1	1
ث	-	1	-	-	2
ج	-	1	-	-	1
ح	2	-	1	-	-
خ	3	1	-	1	2

⁸ Kur‘ân-ı Kerim, A‘raf 7/43, meâli: Eğer Allah‘ın bizi erîştirmesi olmasaydı biz hidayete ermiş olamazdık.

خ	1	1	1	1	1
د	1	1	-	2	1
ذ	1	1	-	-	1
ر	5	9	5	8	14
ز	-	6	2	2	5
س	-	2	1	-	2
ث	-	1	2	3	1
ك	-	1	1	1	1
ق	-	1	1	1	1
ط	-	1	-	-	1
ظ	-	1	-	-	1
ع	-	1	1	1	1
غ	-	1	-	1	1
ف	-	1	-	1	1
ب	-	3	2	2	3
ت	-	9	1	5	5
ج	-	3	1	3	4
م	6	1	2	3	4
ن	5	6	2	5	15
ه	4	6	1	6	16
و	1	2	1	1	1
ي	8	7	2	7	1

2.2.2. Mecmuada (150^b-200^b) Yer Alan Şiirler ve Şairleri

Tablo 2:

Şiir Numarası	Nazım Şekli	Şairi	Beyit Sayısı	Vezni	Bahri
1	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
2	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün</i>	<i>Ḥaff</i>
3	Gazel	Fuzûlî	5	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mef'ûlü fâ' ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
4	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
5	Gazel	Fuzûlî	6	<i>Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün</i>	<i>Remel</i>
6	Gazel	Fuzûlî	8	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
7	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
8	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mef'ûlü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün</i>	<i>Hezec</i>
9	Gazel	Fuzûlî	6	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
10	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
11	Gazel	Fuzûlî	5	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
12	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün</i>	<i>Müctes</i>
13	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün</i>	<i>Remel</i>
14	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mef'ûlü fâ' ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
15	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
16	Gazel	Fuzûlî	10	<i>Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün</i>	<i>Remel</i>
17	Gazel	Fuzûlî	9	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
18	Gazel	Fuzûlî	9	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
19	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
20	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>

21	Gazel	Fuzûlî	9	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
22	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
23	Gazel	Fuzûlî	8	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
24	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
25	Gazel	Fuzûlî	6	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
26	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
27	Gazel	Fuzûlî	6	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mef'ûlü fâ' ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
28	Gazel	Fuzûlî	8	<i>Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün</i>	<i>Müctes</i>
29	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün</i>	<i>Remel</i>
30	Gazel	Fuzûlî	9	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
31	Gazel	Fuzûlî	9	<i>Mef'ûlü mefâ' ilün mef'ûlü mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
32	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün</i>	<i>Muzârî</i>
33	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
34	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
35	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
36	Gazel	Fuzûlî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
37	Kit'a	Fuzûlî	2	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
38	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün</i>	<i>Hezec</i>
39	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
40	Gazel	Hüdâyî	6	<i>Mef'ûlü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün</i>	<i>Hezec</i>
41	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün</i>	<i>Muzârî</i>
42	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün</i>	<i>Müctes</i>
43	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün</i>	<i>Remel</i>
44	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ' ilâtü mef'ûlü fâ' ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
45	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün</i>	<i>Hafîf</i>

46	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'ûlü fâ'ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
47	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
48	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
49	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
50	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
51	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
52	Gazel	Hüdâyî	6	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
53	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
54	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
55	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
56	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
57	Gazel	Hüdâyî	9	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
58	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
59	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
60	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
61	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
62	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
63	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
64	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
65	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
66	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
67	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
68	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
69	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
70	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
71	Gazel	Hüdâyî	8	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>

72	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
73	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
74	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
75	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
76	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
77	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
78	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
79	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
80	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
81	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
82	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
83	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
84	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
85	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
86	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
87	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
88	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
89	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
90	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
91	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
92	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
93	Gazel	Hüdâyî	6	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
94	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
95	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
96	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
97	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>

98	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
99	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
100	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
101	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mef'ûlü fâ'ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
102	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
103	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
104	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
105	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
106	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
107	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
108	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
109	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
110	Gazel	Hüdâyî	7	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
111	Gazel	Hüdâyî	6	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
112	Gazel	Hüdâyî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
113	Gazel	Hüdâyî	6	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
114	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
115	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
116	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
117	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
118	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
119	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
120	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
121	Gazel	Ulvî	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
122	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
123	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>

124	Gazel	Ulvî	5	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
125	Gazel	'Ulvî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
126	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
127	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
128	Gazel	Ulvî	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
129	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
130	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
131	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
132	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
133	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
134	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
135	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
136	Gazel	Ulvî	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
137	Gazel	Ulvî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
138	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilân</i>	<i>Müctes</i>
139	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
140	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün</i>	<i>Hafîf</i>
141	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
142	Gazel	Ulvî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
143	Gazel	Ulvî	7	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
144	Gazel	Ulvî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
145	Gazel	Ulvî	1	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
146	Gazel	Ulvî	1	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
147	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
148	Gazel	Emrî	7	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
149	Gazel	Emrî	7	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mef'ûlü fâ 'ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>

150	Gazel	Emrî	7	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
151	Gazel	Emrî	7	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
152	Gazel	Emrî	7	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
153	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
154	Gazel	Emrî	5	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
155	Gazel	Emrî	5	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
156	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
157	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
158	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ 'ilün fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün</i>	<i>Müctes</i>
159	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
160	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
161	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
162	Gazel	Emrî	7	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
163	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
164	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
165	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün</i>	<i>Hafif</i>
166	Gazel	Emrî	5	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mef'ûlü fâ 'ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
167	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
168	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
169	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
170	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
171	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
172	Gazel	Emrî	7	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
173	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
174	Gazel	Emrî	5	<i>Fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün</i>	<i>Hafif</i>
175	Gazel	Emrî	7	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>

176	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
177	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
178	Gazel	Emrî	7	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
179	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
180	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
181	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
182	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
183	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
184	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
185	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
186	Gazel	Emrî	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
187	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
188	Gazel	Emrî	5	<i>Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
189	Gazel	Emrî	7	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
190	Gazel	Emrî	7	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
191	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
192	Gazel	Emrî	6	<i>Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Hafif</i>
193	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
194	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
195	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
196	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
197	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
198	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
199	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
200	Gazel	Emrî	5	<i>Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilâtü</i>	<i>Muzâri</i>
201	Gazel	Emrî	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>

202	Gazel	Emrî	5	<i>Fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün</i>	<i>Hafif</i>
203	Gazel	Emrî	8	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
204	Gazel	Emrî	5	<i>Mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün</i>	<i>Hezec</i>
205	Gazel	Emrî	6	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
206	Gazel	Emrî	5	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
207	Gazel	Emrî	5	<i>Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün</i>	<i>Hezec</i>
208	Gazel	Yahyâ	6	<i>Mef‘ülü fâ‘ilâtü mef‘ülü fâ‘ilâtü</i>	<i>Muzârî</i>
209	Gazel	Yahyâ	6	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
210	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
211	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
212	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün</i>	<i>Hezec</i>
213	Gazel	Yahyâ	5	<i>Müstef‘ilâtün müstef‘ilâtün</i>	<i>Recez</i>
214	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün</i>	<i>Hezec</i>
215	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün</i>	<i>Muzârî</i>
216	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün</i>	<i>Müctes</i>
217	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
218	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
219	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
220	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
221	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün</i>	<i>Müctes</i>
222	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
223	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>
224	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün</i>	<i>Muzârî</i>
225	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün</i>	<i>Muzârî</i>
226	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün</i>	<i>Remel</i>
227	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün</i>	<i>Remel</i>

228	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
229	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
230	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
231	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
232	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
233	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
234	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
235	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
236	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
237	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
238	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
239	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
240	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
241	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
242	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
243	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
244	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
245	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
246	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
247	Gazel	Yahyâ	4	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
248	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
249	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
250	Gazel	Yahyâ	7	<i>Müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'ilün</i>	<i>Recez</i>
251	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i>	<i>Müctes</i>
252	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
253	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>

254	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
255	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
256	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
257	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
258	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
259	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
260	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü fâ 'ilâtü mefâ 'ilü fâ 'ilün</i>	<i>Muzârî</i>
261	Gazel	Yahyâ	7	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
262	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
263	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
264	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
265	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün fe 'ilâtün mefâ 'ilün fe 'ilün</i>	<i>Müctes</i>
266	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
267	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
268	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>
269	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
270	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
271	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
272	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
273	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
274	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i>	<i>Remel</i>
275	Gazel	Yahyâ	7	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
276	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
277	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün</i>	<i>Hezec</i>
278	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ 'ilü mefâ 'ilü fe 'ülün</i>	<i>Hezec</i>
279	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i>	<i>Remel</i>

280	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
281	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
282	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
283	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
284	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
285	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
286	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i>	<i>Hezec</i>
287	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
288	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
289	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>
290	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
291	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
292	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
293	Gazel	Yahyâ	5	<i>Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün</i>	<i>Recez</i>
294	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
295	Gazel	Yahyâ	5	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i>	<i>Hezec</i>
296	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün</i>	<i>Remel</i>
297	Gazel	Yahyâ	5	<i>Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün</i>	<i>Remel</i>

2.2.3. Mecmuada Kullanılan Vezinler

Tablo 3:

Vezinler			
Bahir	Vezin	Şiir Numaraları	Toplam
Remel	<p><i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i></p> <p>- + - - / - + - - / - + - - / - + -</p>	<p>2-4-6-7-10-11-15-17-18-20-22-23- 24-25-30-34-36-39-43-47-49-64- 69-70-71-74-75-76-80-83-108- 113-126-127-131-132-134-137- 145-153-156-159-163-169-171- 173-179-184-186-189-209-210- 211-218-222-223-227-228-230- 232-238-239-244-245-246-247- 248-249-252-253-257-258-259- 261-267-268-279-280-284-285- 287-289-297</p>	83
	<p><i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i></p> <p>+ + - - / + + - - / + + - - / + + -</p>	<p>5-13-16-29-50-51-53-56-58-60-61- 62-63-68-72-79-82-84-88-89-90- 94-100-102-105-112-115-116-118- 119-120-122-123-125-129-135- 144-157-160-161-162-167-170- 176-178-181-182-191-193-195- 196-197-199-201-203-205-206- 217-219-220-226-240-241-255- 262-266-274-288-290-291-292- 296</p>	72
	<p><i>Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün</i></p> <p>- + - - / - + - - / - + -</p>	177	1
	<p><i>Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün</i></p> <p>+ + - - / + + - - / + + -</p>	180-183-187	3

<i>Haftf (Cedid)</i>	<i>Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i> ++-- / +-+- / ++-	45-140-165-174-192-202	6
<i>Müctes</i>	<i>Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün</i> +-+ - / + + -- / +-+ - / + + -	12-28-42-77-85-91-92-107-138- 158-194-216-221-233-251-265	16
<i>Muzâri</i>	<i>Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilâtü</i> -- + / - + - + / -- + / + - - +	3-32	2
	<i>Mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün</i> -- + / - + - + / + - - + / - + -	41-48-52-55-57-65-67-73-78-81- 86-95-96-97-98-99-103-104-111- 124-143-151-154-155-172-215- 224-225-229-231-235-242-260	33
<i>Hezec</i>	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün</i> + - - - / + - - - / + - - - / + - - -	1-9-19-21-26-33-35-37-38-54-59- 106-114-117-130-133-139-141- 142-146-147-148-164-168-175- 185-190-214-234-254-256-263- 269-270-273-275-277-294-295	39
	<i>Mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün</i> -- + / + -- + / + -- + / + --	8-40-66-87-93-109-110-121-128- 136-152-188-207-212-236-237- 264-271-272-276-278-281-282- 283-286	25
	<i>Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün</i> -- + / + - - - / - - + / + - - -	31	1
	<i>Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün</i> + - - - / + - - - / + - -	150-198-204-243	4
<i>Muzâri</i>	<i>Mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün</i> -- + / - + - - / - - + / - + -	14-27-44-46-101-149-166-200-208	9
<i>Recez</i>	<i>Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün</i> -- + - / - - + - / - - + - / - - + -	293	1
<i>Seri</i>	<i>Müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'ilün</i> - + + - / - + - / - + + - / - + -	250	1

<i>Müstef'ilâtün müstef'ilâtün</i> ---+--/--+---	213	1
Toplam Kullanılan Vezin Sayısı		16

2.3.Mecmuada (150^b-200^b)Yer Alan Şairlerin Kısa Biyografileri

2.3.1. Fuzûlî-i Bağdâdî: Fuzûlî'nin asıl adı Mehmet'tir. Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmayan Klasik Türk şiirinin en önemli şairlerinden biri olan şairin şiirlerinden, Kerbela, Hille, Necef ve Bağdat'ta yaşadığı anlaşılmaktadır. 1566'daki büyük veba salgınında vefat ettiği bilinen Fuzûlî, Türkçe Farsça ve Arapça dillerinde şiir yazacak kadar alim ve şairdir. Bağdat'ı fetheden Kanûnî'ye beş kaside, Sadrazam Makbul İbrâhim Paşa, Kazasker Abdülkâdir Çelebi, Nişancı Celâlzâde Mustafa Çelebi gibi şahsiyetlere de kasideler sunarak Osmanlı devlet adamlarının himayesine girmeye çalışmış, evkaftan maaşa bağlanmıştır. Âzeri ve Osmanlı sahasının ortak şairidir. Türkçeye son derece hakim yalın söyleyişi, gazellerindeki derinlik, samimiyet, hissilik ve lirizm, kasidelerinde yerini söz sanatlarına bırakır. Gazellerinde mana sanatları hakimdir. Sehl-i mümteni yani “kolay söylenmiş duygusu uyandıran şiirleri”nin arka planında kültürü, tabakalar halinde gözler önüne serer.Onda aşk önce dünyevi sonra platonik en sonunda ise sûfiyânedir. Kendi zamanından itibaren tanınmış ve takip edilmiş bir şairdir. Türkçe Farsça ve Arapça Divanı olan şairin çeşitli alanlarda on beş kadar eseri vardır.⁹

2.3.2.Hüdâyî-i Kadîm: Asıl adı Mustafa Hüdâyî Çelebi'dir. Devrinde *Salâ Muslîsi* namı, şair ve musikişinas Hüdâyî, güzel sesi ile meşhurdur. Haseki Hürrem Sultan Camii müezzinliği ile vazifelendirilmiştir. Çok iyi Farsça bilen Hüdâyî 1584 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Devrinde tezkirelerin övgü ile bahsettiği şairin şiirlerinde, musikîye yakın bir ahengin yanında, musikî terimleri de göze çarpar.Klasik şiir geleneğine bağlı kalan Hüdâyî gazellerinde tasavvuf, aşk ve ayrılık temelerini işlemiştir. En önemli eseri Divânı'dır.¹⁰

⁹ Abdülkadir KARAHAN, “Fuzûlî”, *DİA*, İstanbul1996,C.13,s.240-246.

¹⁰ Mehmet DEMİRALAY, *Hüdâyî-i Kadîm (16.yy) ve Divânı - İnceleme Tenkidli metni*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2007, s.2-3.

2.3.3. Emrî: Asıl adı Emrullah'tır. Edirneli'dir. Emrî, devrindeki kaynakların bildirdiğine göre tahsil hayatını yarım bırakmış, imaretlerin kitâbeti vazifesi ile meşgul olmuş, Kınalızade Hasan Çelebi'nin Edirne kadılığı sırasında onun himayesine girmiş, Yıldırım Bayezid Medresesi'nde tevliyet hizmetinde bulunmuş, düşmanlarının hasedine maruz kalarak azledilmiştir. Devletin ileri gelenlerinden birinin inayetine erişememiş olan Emrî, memurluk hayatında yükselmemiş, zaruret içinde bir hayat sürmüştür. Çağdaşı olan tezkireciler Riyazî, Âşık Çelebi ve Hasan Çelebi onun şiirlerinden övgü ile bahsetmişlerdir. Devrinde tertiplenen şiir mecmualarında şiirlerine çokça yer verilen Emrî, geniş hayal gücü, orjinal mazmunları kullanması, kelime oyunlarına düşkünlüğü ile dikkat çekmiştir. Muammanın şiirde önem kazanmasına vesile olmuş, klasik şiirin en önemli muamma şairi sayılmıştır. Tarih düşürmedeki ustalığı ile de anılan Emrî'nin en önemli eseri Divânı'dır.¹¹

2.3.4. Ulvî: Doğum tarihi tam olarak bilinmeyen Terzi-zâde lakabı ile meşhur şairin asıl adı Mehmet'tir. Muallim-zâde'den eğitim almış; onun vasıtasıyla Şehzade Selim'in teveccüh ve ihsanını kazanmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde hapis ve katil cezası alınca bir süre kaçak hayatı yaşayan Ulvî, bu sıralarda şaraba müptela olmuştur. Dönüşünde itibar kaybına da uğrayan şair zelil ve sefil bir şekilde 1585'te İstanbul'da ölmüştür. Şiirleri açık, akıcı ve renkli bir söyleyişe sahiptir. Zâtî, Hayâlî ve Necâtî etkisini taşıyan şiirlerini en önemli eseri Divânı'nda toplamıştır.¹²

2.3.5. Şeyhülislâm Yahyâ: 1561 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk eğitimini alim ve şair olan babası Zekeriya Efendi'den alan Yahyâ, tahsil hayatını devrin meşhur ilim adamlarının yanında geçirmiş, 1580'de Hoca Hayrettin medrsesesi müderrisliği ile başlayan çalışma hayatına Şam Kadılığı, Edirne Kadılığı, İstanbul Kadılığı, Rumeli Kazaskerliği (üç kez), şeyhülislâmlık (iki kez) ile devam etmiştir. Şehit Sultan II. Osman, I. Mustafa, Sultan IV. Murad'ın saltanatını görmüş olan şair, 1644 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Şair olarak haklı şöhretinin yanında, gerek ilim adamı, gerekse adil ve akil tavrı, isabetli ve cesaretli hükümleri dolayısıyla da devrinde sevgi, saygı ve itibar gören Yahyâ Efendi sadece yaşadığı zamanın değil klasik edebiyatımızın da en büyük şairlerinden sayılmıştır. Bir gazel şairidir; zevk ve eğlenceyi kalender bir üslupla, söz sanatlarına çok yer vermeden, mahalli unsurlarla

¹¹ M.A.Yekta SARAÇ, *Emrî Divânı*, Eren Yayınları, İstanbul 2002, 1. Bsk., s.9-13.

¹² Esmâ ŞAHİN, "ULVÎ, Terzi-zâde Mehmed Ulvî Çelebi", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/29.06.2015>.

terkipleyen Yahyâ Efendi yalın bir dil ile kaleme aldığı şiirlerini en önemli eseri olan Divânı'nda toplamıştır.¹³

2.4.Mecmuadaki (150^b-200^b) Bazı İmla Özellikleri

Çalışmamıza kaynaklık eden eserdeki şiirler 16. ve 17. yy şairlerine aittir. Metni kurarken dönemin dil özellikleri dikkate alınmıştır.

1. Birinci ve ikinci tekil ile birinci ve ikinci çokluk şahısların iyelik ekleri yuvarlak vokalli yazılmıştır: -um/-üm, -uñ/-üñ, -(u)muz/-(ü)müz, -(u)ñuz/-(ü)ñüz.

bagrum G.1,2. ; perişanuñı G.1,1. ; dil-i mestanemüz G.64.

2. Birinci tekil ve çokluk şahıs eklerini yuvarlak vokalli hali kullanılmıştır: -um /-üm, -uz-/-üz

görmedüm G.7,7.; dirüz G.239,2.

3. Bildirme ekinin daima yuvarlak sesli olan şekli kullanılmıştır:-dur, -dür.

çeşmümdür G.152,6. elindedür G.52,6.

Ekin *durur* şekli kelimedden ayrı yazılmıştır.

yıllar durur G.52, 2. turmuşdurur G.101, 5.

4. Fiilden fiil yapan faktitif eki yuvarlak yazılmıştır: -dur, -dür.

kaldurursa G.47, 5. sındurduğı G.54, 4.

5. Fiil çekim eklerinden geniş zaman eki -r'nin düz-geniş, dar yuvarlak vokalli şekilleri alınmıştır: -ar, -er, -ur, -ür.

rüşen olur G.262, 3. oğur G.123,4. yazar G.185, 5.

6. Geçmiş zaman kipinin hem hikâyesi hem rivâyeti düz-dar vokalli olarak yazılmıştır: -dı, -di, -mı, -miş.

düşmişdi G.190, 5. urdı G.188, 5.

7. -dık,-dik,-duk,-dük partisip ekinin yuvarlak şekli kullanılmıştır:-duk,-dük

¹³ Hasan KAVRUK, *Şeyhülislam Yahyâ Divânı*, MEB Yayınları, Ankara 2001,1. Bsk.,s.VII-XXVIII.

- âh eyledüğüm G.8, 1. ağladüğüm G.8, 1.
8. -ip, -ip, -up, -üp gerindium eki yuvarlak vokalli ve p’li yazılmıştır: -up, -üp.
nüş idüp G.49, 2. kalup G.16, 5.
9. Vokal ile biten bir kelimededen sonra vokal ile başlayan diğer bir kelime geldiğinde vezin gereği vokallerden biri düşürülünce iki kelime birleşik yazılarak vokalin düştüğü yer kesme işaretiyle belirtilmiştir:
N’eyler G.99, 6. k’ānuñ G.55,4.
10. Arapça terkipler şu şekilde yazılmıştır:
bi’llezī G.124, 1. Beytü’l-Ḥazende G.172, 2.
11. Bazı Arapça kelimelerin başında bulunan harf-i tarif tire ile gösterilmiştir:
el-ḥaḫ G.175,5. el-minnetü li’llāh G.281, 1.
12. -veş, -âsâ vs.benzetme edatları eklendikleri kelimelerden (-) tire ile ayrılmıştır:
naḥcīr-veş G.169, 3. behişt-âsâ G.49, 6.
13. Âyetler, metinde Arap harfleri ile gösterilmiştir.
14. Âyet dipnotlarında, önce âyetin geçtiği sure adı, sure numarası, âyet numarası, sonra da me’âli verilmiştir
15. Ṭübī, Īsī gibi kelimelerin vezin ve müzikaliteye uygu olacak şekilde hem ī hem ā lı şekilleri kullanılmıştır.” Ṭübā, Īsā”.

2.5. Mecmuada (150^b-200^b) Karşılaşılan Bazı Problemler

Mecmua hakkında yeterli malumata sahip olunamadığından eldeki nüshadan tespit edilen bilgilerle iktifa edilmiştir.

Çalışmamızı teşkil eden 150^b-200^b arası varaklar incelenirken karşılaşılan en önemli problem varak noksanlıklarıdır. Mecmuanın varaklarının sonradan tekrar numaralandırıldığı anlaşılmaktadır. Bu esnada da bir takım yanlışlıklar yapıldığı tespit edilmiştir. Mesela numaralandırmada rakam atlanmış, 150’den sonra 152 verilmiştir. Ayrıca 147-148. varaklar ve 149-150. varaklar arasında eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Bu mecmua, seçkin şairlerin meşhur şiirlerini içeren bir antoloji niteliği taşımaktadır. Ser-levhasında “Mecmû’a-yı Ra’nâdur” ibaresi yer almaktadır. Şiirler elifba sırasıyla tanzim edilmiştir. Her şairin gazelleri elif’ten başlayarak ye’ye kadar verilmiştir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda 147-148. varaklar arasında

Bâkî'nin tî'dan he'ye kadar olan harflerden seçilmiş gazellerinin bulunduğu varakların eksik olduğu anlaşılmaktadır. 149-150. varaklar arasında ise Bâkî'nin he ve ye harfiyle biten şiirleri ile Fuzûlî'nin elif'ten cim'e kadar olan harflerden seçilmiş şiirlerinin olduğu tahmin edilmektedir. Zira 150^a'da yer alan ilk şiir Fuzûlî'nin “-uñı görgeç” redifli şiirinin son dört beyitidir. Gazelin önceki beyitlerinin bulunduğu sayfa ve daha öncesinden de bazı varaklar eksiktir.

Mecmuadaki şiirler ile divânlardaki şiirler karşılaştırılmış; bazı şiirlerin beyitlerinin yerinin farklı olduğu; aynı redifli gazellerin beyitlerinin karışmış olduğu; bazı gazelerde beyitlerin eksik, bazılarında fazla bulunduğu görülmüştür. Kimi gazellerin ise beyit sıraları tamamen değişmiştir. Derleyici, mecmuayı derlerken az da olsa farklı gazellerden aldığı farklı beyitleri bir araya getirerek ayrı bir gazel oluşturarak vermiştir. 176^b'deki Emrî'ye ait olan ikinci şiir (Cefâya yüz tutup), Emrî Divanı'nın Yekta Saraç tarafından basılmış neşrinde 48. sayfada yer alan 23 ve 24. şiirlerin karıştırılmasıyla oluşturulmuştur. 1., 6., 7., 8. beyitler 23. gazele, 2., 3., 4. beyitler 24. gazele aittir. Bu farklılıklar dipnotlarda belirtilmiştir.

Mecmuada müellif ya da müstensihin imlasından kaynaklanan problemler de mevcuttur. Noktalı harflerin imlâsında noktaların eksik veya yanlış yerlere konulması, kelimenin harflerinin yer değiştirmesi, harf eksiklikleri, harf yanlışlıkları, bunlardan bazılarıdır.(hânümândan : cânümândan D.,G.2,150.^a)

2.6. Mecmuanın Sahaya Katkıları

Mecmualar edebiyat tarihinin en muteber kaynakları arasındadır. Şairlerin divânlarında yer almayan şiirlerini ve divân tertip etmemiş şairlerin şiirlerini içermesi, tezkirelerde adı geçmeyen söz sanatkârlarını gün ışığına çıkarması ve bir temel kaynak olması hususiyetlerinden bazılarıdır. Mecmualar aynı zamanda tertip edildikleri dönemin şiir ve estetik zevkini de günümüze taşıyan eserlerdir. Bugün klasik şiirin en zirve isimleri saydığımız Fuzûlî, Yahyâ, Bâkî gibi şairlerin yaşadıkları devirlerde de güzîde şairler arasında olduklarını da mecmualar vasıtasıyla öğrenmek mümkün olmaktadır.

Nuruosmaniye Kütüphanesi 4966 numaradaki şiir mecmuası da bu özellikleri taşıyan seçkin bir eserdir. Mecmuada 70 adet şairin şiirleri olduğu kayd edilmiş olmasına rağmen 56 şairin şiirine ulaşılmıştır. Mecmua, eski Türk edebiyatı araştırmalarına önemli ölçüde katkı sağlayacak mahiyettedir. Zira 16. yüzyıl şairlerinden Emrî ve Ulvî'nin, 17. asır şairlerinden

Şeyhüslâm Yahyâ'nın divânlarında olmayan şiirleri bu mecmuanın teze konu olan sayfaları arasındadır. Bu şiirler şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 4:

Sıra	Şair	Şiir	Mecmuadaki sayfa numarası	Tezdeki şiir numarası
1	Ulvî	Gazel	171 ^b	115
2	Ulvî	Gazel	172 ^a	119
3	Ulvî	Gazel	172 ^b	122
4	Ulvî	Gazel	173 ^a	125
5	Ulvî	Gazel	173 ^a	126
6	Emrî	Gazel	180 ^b	171
7	Emrî	Gazel	181 ^a	174
8	Emrî	Gazel	182 ^a	179
9	Emrî	Gazel	185 ^a	203
10	Şeyhülislâm Yahyâ	Gazel	187 ^a	210
11	Şeyhülislâm Yahyâ	Gazel	188 ^a	219

Ayrıca bazı gazellerin divanlarda olmayan eksik beyitlerinin tespitinde de kaynak teşkil etmektedir. (147: 176^b [Emrî]; *Dîvân*: G. 26, 2. , 3. ,4. ,beyit, s.49).

Diğer taraftan mecmua, divanların daha önce görülmemiş bilinmeyen nüshalarının varlığı konusunda da bazı ipuçları vermektedir. (154^a [Fuzûlî] *Dîvân*: G.17., s. 35.)

2.7. Metni Kurmada Takip Edilen Yol

Mecmanın150^b-200^b varakları arasındaki gazeller yayımlanmış divânlardaki şiirlerle karşılaştırmalı olarak okunmuş; bazı önemli farklılıklar dipnotlarda belirtilmiştir. Mecmuadaki şiirlere transkripsiyonlu metinde tarafımızdan numara verilmiştir. Varak numaraları, basılmış divandaki yeri gibi bilgiler her şiirin kendi numarasıyla birlikte dipnotta belirtilmiştir. Örn:(¹:150^a [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 53, s.177.) Örnekte görüldüğü gibi 1 şiir numarası; 150^a şiirin Mecmuada bulunduğu varak numarasıdır. Şairin adı köşeli parantez [] içine alınmış; basılmış divânda şiirin bulunduğu gazelin numarası ile sayfası *Dîvân*: G. 53, s.177. şeklinde verilmiştir. Mecmuadaki şiirler basılmış divânlarla karşılaştırılırken, edisyonkritik çalışması olmadığı için kelime kelime bütün farklılıklar gösterilmemiş, sadece problemleri yerlerin çözümünde faydalanılan kelimeler ve anlamca daha uygun olduğu

düşünülen farklılıklar dipnotta verilmiştir. Bu farklılıklar, şiir numaralarının altında beyit numaralarıyla birlikte kaydedilmiş; beyitlerin 1. mısraı “a”, 2. mısraı “b” harfi ile numaralandırılmıştır: (1a-1b). Kelimenin önce Mecmuadaki hali verilmiş, akabinde (:) konulduktan sonra divândaki farklılık D. kısaltması ile beraber gösterilmiştir. Aynı mısra içindeki nüsha farklılıkları (;) ile bölünerek ifade edilmiştir: (Örn: 57: 3a gülüp: görüp D.; kan: hun D.)

Çalışmada, şiirler Mecmuadaki sıralama doğrultusunda verilmiştir. Basılmış divânda bulunan ancak Mecmuada olmayan beyitler dipnotta verilmiş; mısraları (\) ile ayrılmıştır: (Örn: Ey ciğer zahmı ağız açma hadengin göricek \ Yetene raz-ı nihânum yeter izhâr eyle D.). Metinde okunuşundan emin olunamayan kelimeler parantez içinde soru işareti (?), vezin ve anlam gereği metne yapılan bazı eklemeler de köşeli parantez [] işaretiyle belirtilmiştir. Vezin ve anlam gereği metinden çıkarılması gerektiği düşünülen kelime ya da ekler parantez () içine alınmıştır.

METİN

1.

[Ġazeliyyât-ı Fuzûlî]

Mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Hezec+ --- / +--- / +--- / +---

1. Göñlüm açılır zülf-i perişānuñı görgeç
Nuṭṭum tütulur ḡonce-i ḡandānuñı görgeç
Baḡdukça saña ḡan ṣaçılır dīdelerümden
Baḡrum delinür nāvek-i müjḡānuñı görgeç
3. Ra'nāluḡ ile ḡāmet-i ṣimşādı kılan yā
Olmaz mı ḡācil serv-i ḡurāmānuñı görgeç
Çok 'ıṣḡa heves ideni gördüm ki hevāsın
Terk itdi senüñ 'āṣıḡ-ı nālānuñı görgeç
5. Kāfir ki degül mu'terif-i nār-ı cehennem
İmāna gelür āteṣ-i hicrānuñı görgeç
Nāzüklük ile ḡonce-i ḡandānuñı iden zıkr
İtmez mi ḡayā la'l-i dūr-efṣānuñı görgeç
7. Sen ḡāl-i dilüñ söylemeseñ n'ola **Fuzûlî**
İl fehm kıılır çāk-i girībānuñı görgeç

2.

Fe'ilātün mefâ'ilün fe'ilün

Ḥafif+ +--/+--+ / +--

1. Ey göñül yāri iste cāndan geç
Ser-i kūyın gözet cināndan geç
Ya ṭamā' kes ḡayāt zevḡinden
Ya leb-i la'l-i dūr-efṣāndan geç
3. Mülk-i tecrīddür ferāḡat evi
Terk-i māl eyle ḡānümāndan geç
Lā-mekān seyrinüñ 'azīmetin it
Bu ḡarāb olacak mekāndan geç
5. İ'tibār itme mülk-i dünyāya
İ'tibār-ı 'ulüvv-i ṣāndan geç

1: 150^a [Fuzûlî]; *Dīvân*: G. 53, s.177.

2: 150^a [Fuzûlî]; *Dīvân*: G. 53, s.177.

Ehl-i dünyānuñ olmaz āhıreti
Ger bunı ister iseñ andan geç

7. Meskenüñ bezm-gāh-ı vaḥdetdür
Ey **Fuzûlî** bu ḥākdan geç

3.

Mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilātü

Muzāri'-- + / - + - + / - - + / - + - +

1. Ol müşg-bū ğazāle ihlāşum eyle vāzih
بلغ صبا سلاما مسكنية الرؤايع
2. Olğaç ḥabībe vāşıl bizden hem olma ğāfil
لا تقطعا الرسالة لا تكتم الصراح
3. Yüzde sirişk kanı söyler ğam-ı nihānı
قد تظهر المعاني بتعيل خط فعلوايع
4. Ben mübtelā-yı hicrān benden ırağ o cānān
ؤال عمر كيفه ماكان مسلعال رياهالرايع
5. 'Işkı **Fuzûlî**-i zār terk itmek oldu düşvār
يا عارف بما صار لا تكتم النساءيع

4.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - + / - + -

1. Ger degül bir māh mihriyle menüm tek zār şubḥ
Başın açup nişe her gün yaqasın yırtar şubḥ
Gün degül her gün bir ay mihriyle gögsin çāk idüp
Tāze tāze dağlardur kim kıılır izhār şubḥ
3. Tīğ-ı ḥurşid ile ref' olsa yiridür kim müdām
Yandurup pervāneyi şem'a virür āzār şubḥ
Şubḥı şām u şāmı şubḥ olmuş benem 'ālemde kim
Şām şem'-i bezm olup ayrıldı benden yār şubḥ

3: 150^a [Fuzûlî]; *Dîvânı*: G.56, s.180.

1b Arapça mısra: Ey, sabah rüzgarı! Ona misk kokulu selamlar götür.D.

2b Arapça mısra: Mektupları kesme ve açık şeyleri gizleme.D.

3b Arapça mısra: Mânalar, levhalarda, yazı ile belirir.D.

4b Arapça mısra: Ömür ise, nasıl olsa, rüzgar gibi geçip gidecektir.D.

5b Arapça mısra: Ey, olup bitenleri bilen! Fazla öğüdü bırak.D.

4: 150^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 54, s.178.

5. Gör ne ‘āşıkdur ki bir hürşīd vaşlın bulmağa
Şarf ider her lahza biñ biñ lü’lü’-i şehvār şubḥ
‘Işıkda şadıklık izhār itdi dağın gösterüp
Ġālibā dirlerdi kâzib kıldı andan ‘ār şubḥ
7. Hecr şâmında ğam itmişdi **Fuzûlî** kaşd-ı cān
Olmasaydı merḥametden dem urup ğam-ḥ‘ār şubḥ

5.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. N’ola ger kıocsa miyānuñ kemer-i zer güstāḥ
Getürüp çokları ortaya zer eyler güstāḥ
Ḥāk-i sāġar Cem ü Cemşīddür ey pīr-i muġān
Ḥaber it sākīye kim dutmaya sāġar güstāḥ
3. Reşk odiyula yağılur rişte-i cānum ki niçün
Deger ol ‘arıza ġisū-yı mu’anber güstāḥ
Revzenüñden kıoma kim gün düşe ḥalvet-geḥüñe
Ḥarem-i şāha ne lāyıķ gire çāker güstāḥ
5. Şakla ey eşk edeb gitme ser-i kūyına çok
Ki düşer gözden ü yüzden sürülür her güstāḥ
Beñzedürsin özüñi itlerine her sā‘at
Ey **Fuzûlî** olabilmez saña beñzer güstāḥ

6.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Göz ḥaṭuñdan merdümin maḥv itmedin bulmaz murād
Zāyi‘ eyler ḥüsnini ḥaṭuñ sevād üzre sevād
Olabilmez çīn-i zülfüñden cüdā göz merdümi
Cārī olmuşdur bu ‘ādet ṭurrasuz olmaz midād
3. Göñlüñ āhumdan teraḥḥum şüretin gösterdi līk
Mevcden şu naķşına çok itmek olmaz i‘timād
Eşk ü āhum nefreti kaṭ ‘itdi ilden ülfetüm
Çizginen çevremde ya girdābdur ya girdbād

5: 150^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 59, s.183.

6: 150^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 59, s.183.

5. Geçdi tenden oqlaruñ tenhâ qalup dil dem-be-dem
Näleler eyler geçen hem-demlerin itdükçe yād
Çāk-i sīnemden gönül çıķduķca şād olsam n'ola
Eyle āfetden yaķasın ķurtaran olmaz mı şād
7. Şīve-i şimşād-ı ķaddūñ görse eyler bāğbān
İ'tidāl-i servden elbette selb-i i'tikād
Ķoyma nākıs ehl-i derd içre **Fuzūlī**yi tabīb
Eyle bir dermān ki derdin ide gün günden ziyād

7.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ey mezāk-ı cāna cevruñ şehd ü şekker tek lezīz
Dem-be-dem zehr-i ğamuñ ķand-i mükerrer tek lezīz
Āteş-i berķ-i firāķuñ nār-ı duzāķ tek elīm
Cür'a-yı cām-ı vişālūñ āb-ı kevşer tek lezīz
3. Şerħ-i aħvālüm saña meste naşīħat gibi telħ
Telħ-ğüftāruñ baña maħmūra sāğar tek lezīz
Dağ-ı ışķuñ derdi zevķ-ı salţanat tek dil-pezīr
Ĥāk-i kūyuñ seyri fetħ-i heft kişver tek lezīz
5. N'ola bulsam zevķ köydürdükçe sīnem üzre dağ
Ehl-i derde dağ olur bī-derde zīver tek lezīz
Tāze tāze dağ-ı derdüñdür dil-i sūzānuma
Fi'l-meşel hırş ehline cem'iyet-i zer tek lezīz
7. Ey **Fuzūlī** 'ālemüñ gördüm ķamu ni'metlerin
Hīç ni'met görmedüm dīdār-ı dilber tek lezīz

8.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec- - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Āh eyledüğüm serv-i hırāmānuñ içündür
Ķan ağladüğüm ğonce-i ħandānuñ içündür
Ser-geştelüğüm kākül-i müşğīnūñ ucından
Āşüftelüğüm zülf-i perīşānuñ içündür

7: 152^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G 65, s.189.

8: 152^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 105, s.229.

3. Bīmār tenüm nergis-i mestüñ eleminden
Hün̄in cigerüm la‘l-i dūr-efşānuñ içündür
Yağdum tenümi vaşl günü şem‘ tek ammā
Bil kim bu tedārük şeb-i hicrānuñ içündür
5. Kurtarmağa yağma-yı gamuñdan dil ü cānı
Sa‘yüm nazār-ı nergis-i fettānuñ içündür
6. Can vir gönül ol gamzeye kim munca zamanlar
Cān ile seni besledüğüm anuñ içündür
7. Vā‘iz bize dün duzāhı vaşf itdi **Fuzūlī**
Ol vaşf senüñ külbe-i aḥzānuñ içündür

9.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Perīşān ḥalk-ı ‘ālem āh u efgān itdüğümdendür
Perīşān olduğum ḥalkı perīşān itdüğümdendür
Ten-i zārumba derd-i ‘ışk gün günden füzün olmaḥ
Yeten bī-derde tedbīr ile dermān itdüğümdendür
3. Gözüm kim bağrumuñ ḳanın döker pergāle pergāle
Dem-ā-dem ārzū-yı la‘l-i cānān itdüğümdendür
Degül bī-hūde ger yağsa felekden başuma taşlar
Bināsın tīşe-i āhumla vīrān itdüğümdendür
5. Ḥaṭā senden degül cismüm oḳuñdan bī-naşīb olsa
Ḥābāb-ı eşk-i gülgün içre pinhān itdüğümdendür
Fuzūlī iḥtilāt-ı merdüm-i ‘ālemden iḳrāhum
Perī-veşler ḥayālın mūnis-i cān itdüğümdendür

10.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + --

1. Bende Mecnūndan füzün ‘āşıklıḳ isti‘dādı var
‘Āşık-ı şādık benem Mecnūnun ancaḳ adı var
N’ola ḳan dökmekde māhir olsa çeşmüm merdümü
Nuṭfe-i Ḳābil durur gamzeñ gibi bir üstādı var
3. Ḳıl tefāḥur kim senüñ hem var menüm tek ‘āşıḳuñ

9: 152^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 103, s. 227.

10: 152^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 75, s. 199.

- Leylīnūñ Mecnūnı Şīrīnūñ eger Ferhādı var
 Ehl-i temkinem beni beñzetme ey gül bülbüle
 Derde yok şabrı anuñ her lahza biñ feryādı var
5. Eyle bed-hālem ki aḥvālüm görende şād olur
 Her kimūñ kim devr cevrenden dil-i nāşadı var
- Gezme ey gön̄lüm kuşu ğāfil fezā-yı ‘ışkda
 Kim bu şahrānuñ güzer-gehlerde çok şayyādı var
7. Ey **Fuzūlī** ‘ışk men‘in kılma nāşıhdan kabūl
 ‘Aql tedbīridür ol şanma ki bir bünyādı var

11.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün
 Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hüsnuñ oldukça füzün ‘ışk ehli artuğ zār olur
 Hüsne ne miğdār olursa ‘ışk ol miğdār olur
- Cennet için men‘ iden ‘āşıkları dīdārdan
 Bilmemiş kim cenneti ‘āşıkların dīdār olur
3. Zāhid-i biḥod ne bilsün zevkini ‘ışk ehlinūñ
 Bir ‘aceb meydür maḥabbet kim için hūş-yār olur
- ‘Işk derdinden olur ‘āşık mizācı müstaḳīm
 Āşıkuñ derdine dermān itseler bīmār olur
5. ‘Işk sevdāsına şarf eyler **Fuzūlī** ‘ömrini
 Bilmezem bu ḥāb-ı ğafletden kaçan bīdār olur

12.

Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün
 Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Hoş ol zamān ki ḥarīm-i vişāle maḥrem idüm
 Ne mübtelā-yı belā ne muḳayyed-i ğam idüm
- Gezerdüm itlerūñ içre fezā-yı küyuñda
 Yirüm behişt-i berīn idi ben bir ‘ālem idüm
3. Hemīşe secde-gehüm ḥāk-i āsitānuñ idi
 Bu i‘tibār ile bir ser-bülend-i ‘ālem idüm
- Gedā-yı küyuñ idüm böyle zilleti yok idi

11: 152^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 96, s.220.

2, 3, 4, 5 : -M (Mecmuada bu beyitlerin bulunduğu varaklar eksik.)

12: 153^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G 194,s. 318.

1, 2, 3, 4, 5: -M (Mecmuada bu beyitlerin bulunduğu varaklar eksik.)

- Serîr-i saltanat-ı kurbda mu‘azzam idüm
5. Zamân zaman eşer-i pertev-i cemâlûñden
Mu‘allic-i dil-i pür-derd ü çeşm-i pür-nem idüm
Ziyâde ğam-zede em hecr ile hoş ol günler
Ki ben bu ğam-zedelikden ziyâde hürrem idüm
7. **Fuzûlî** olmaz imiş miḥnet-i firâka müfîd
Bu zevk zikri ki bir vaqt yâre hem-dem idüm

13.

Fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilâtün fe ‘ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Dehenûñ fikrini cân-süz gümân itmez idüm
Yoḥsa bir dem anı ben münîs-i cân itmez idüm
Vaşl-ı ḥâl-i lebüñi bilse idim nâmaḳdur
Ârzüsında kara baĝrumı kan itmez idüm
3. Hübler ‘aşıka meyl itmedügin bilse idüm
Özümi ‘ışk ile rüsvâ-yı cihân itmez idüm
Düşmeseydi gözümüñ yaşına feyz-i nazarum
Anı her serv ayaĝına revân itmez idüm
5. Şalmasaydum dil-i vîrâna ‘imâret zırḥın
Anda genc-i güher-i ‘ışk nihân itmez idüm
6. Sitem-i ta‘ne-i aĝyâra degüldüm vâkıf
Yoḥsa yârin ser-i küyında mekân itmez idüm
7. İtmeseydi sitem-i yâr **Fuzûlî** beni zâr
Munca feryâd çeküp âh u fiĝân itmez idüm

14.

Mef‘ülü fâ‘ilâtün mef‘ülü fâ‘ilâtün

Muzârî -- + /- + -- /- + /- + --

1. Zülfi gibi ayaĝın koymaz öpem nigârum
Yoḳdur anuñ yanında bir kılcı i‘tibârum
İnşâf hoşdur ey ‘ışk ancak meni zebûn it
Ha böyle miḥnet ile geçsün mi rüzgârum
3. Bildi tamâm-ı ‘âlem kim derd-mend-i ‘ışkam
Yâ Rab henüz ḥâlüm bilmez mi ola yârüm
Vaşluñdan ayru n’ola kanum tökülse gül gül

13: 153^a [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 196, s.320.

14: 153^a [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 196, s.316.

- Ben gülbīn-i belāyam bu faşldur bahārum
5. Taşvīr iden vücūdum yazmış elümde sāğar
Maḥv olmağa bu şüret yok elde ihtiyārum
- Dūr istemen zamānı mey sāyesin başumdan
Toprağ olanda yā Rab dūrd-i mey it ğubārum
7. Rūsvālarından ol meh şaymaz beni **Fuzūlī**
Dīvāne olmayam mı dünyāda yok mı ‘arum

15.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Aql yār olsaydı terk-i ‘ışk-ı yār itmez m’idüm
İhtiyār olsaydı rāḥat ihtiyār itmez m’idüm
- Laḥza laḥza şüretin görseydüm ol şīrīn lebüñ
Sen gibi ey Bī-sütün ben hem qarār itmez m’idüm
3. Nişe maḥrem eyledüñ şem‘i beni maḥrūm idüp
Ben senüñ bezmüñde cān naḫdin nişār itmez m’idüm
- Derdümi ‘ālemde pinhān tuttuğum nāçārdur
Uğrasaydum bir ṭabībe āşikār itmez m’idüm
5. Vā‘izüñ küfrin benüm rūsvālīgumdan kıl kıyās
Anda şıdḫ olsaydı ben ṭaḫvā şī‘ār itmez m’idüm
- Ol gül-i ḥandānı görmek mümkün olsaydı baña
Sen tek ey bülbül gülistāndan güzār itmez m’idüm
7. Ey **Fuzūlī** dağ-ı hicrān ile yanmış göñlümi
Lāle-zār açsaydı seyr-i lāle-zār itmez m’idüm

16.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Kıldı ol serv seḥer nāz ile ḥammāma ḥırām
‘Aks-i ruḥşāri ile oldı münevver ḥammām
- Görinürdi bedeni çāk-i girībānından

6a sāyesin: neş‘esin D.

15: 153^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 195, s. 319.

Divan’da bu gazel 8 beyit olup şu beyit Mecmua’da yoktur (Divan’daki beyit numarasıyla):

5. Yār ile ağıyārı hem-dem görmege olsaydı sabr\Terk-i ğurbet eyleyüb ‘azm-i diyār etmez m’idüm

16: 153^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 182, s. 306.

1b ‘aks: şem‘D.

- Cāmeden çıkdı yeñi ayını gösterdi tamām
3. Nīl-gūn fūṭaya şardı beden-i ‘uryānın
Şan benefşe içine düşdi muķaşşer bādām
Oldı pā-būs-ı şerīfiyle müşerref leb-i havz
Buldı didār-ı laṭīfiyle ziyā dīde-i cām
5. Şandılar kim şatılur dāne-i dürr-i ‘arākı
Çoqlar el kīseye urdı idüp endiše-i hām
Kākülin şāne açup kıldı hevāyı müşgīn
Tīg müyin ṭağıdup itdi yiri ‘anber-fām
7. Ṭas elin öpdi ḥased kıldı kara bağrumı şu
Yetdi şu cismine reşk aldı tenümden ārām
Çıkdı ḥammāmdan ü perde-i çeşmüm şarınup
Ṭutdı āsāyiş ile kūşe-i çeşmümde maķām
9. Merdüm-i çeşmüm ayağına revān şu tökdi
Ki gerek şu dökile servüñ ayağına müdām
Müzd-i ḥammām **Fuzūlī** virürem cān nağdin
Kılmasun şarf-ı zer ol serv-ķad ü sīm-endām

17.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + – –

1. Ey giyüp gülgūn dem-ā-dem ‘azm-i cevlān eyleyen
Her ṭaraf cevlān idüp döndükçe yüz ķan eyleyen
Ey beni maḥrūm idüp bezm-i vişālinden müdām
Ġayrı ḥān-ı iltifātı üzre miḥmān eyleyen
3. Ey dem-ā-dem reşk tīğıyla benüm ķanum töküp
Mey içüp ağyār ile seyr-i gülistān eyleyen
Niçe kim efgānumı ey māḥ işitdüñ giceler
Dimedüñ bir gice kimdür munca efgān eyleyen
5. N’ola ger cem‘iyyet-i ḥātırdan olsam nā-ümīd
Cem‘ olur mı ḥūblar zülfi perişān eyleyen
Yār dün çekmişdi ķatlüm ķaşdına tīg-ı cefā
Yetmesün maķşūdına yā Rab peşimān eyleyen
7. ‘Işķ derdiyle olur ‘aşıķ mizācı müstaķīm

17: 154^a [Fuzūlī]; -D.(Karşılaştırma yaptığımız Divan neşrinde bulunmamaktadır. Abdülbaki Gölpınarlı tarafından hazırlanan neşirde vardır: Fuzūlī Dīvānı, Muhammed b. Süleyman El-Bağdādī, Fuzūlī 953 / 1556, haz.: Abdülbaki Gölpınarlı, - 2. bs., İstanbul: İnkılap Kitabevi, 1961, CXXVIII, 234 s.S.*/ G.?

Düşmenümdür dōstlar bu derde dermān eyleyen
Zāhidūñ ʔa'n ile döndürdüm yüzün mihrābdan
Munca bulmaz ecr biñ kāfir müselmān eyleyen

9. Derd-i hicrān nātevān itmiş **Fuzūlī** hasteyi
Yok mudur yā Rab devā-yı derd-i hicrān eyleyen

18.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dōst bī-pervā felek bī-raḥm devrān bī-sükün
Dert çok hem-derd yokdüşmen kavī ʔālī' zebün
Sāye-i ümmīd zā'il āfitāb-ı şevḳ germ
Rütbe-i idbār 'ālī pāye-i tedbīr dūn
3. 'Aḳl dūn-himmet şadā-yi ʔa'ne yir yirden büleñd
Baḫt kem-şefḳat belā-yı'ışḳ gün gündən füzün
Ben ğarīb ü mülk-i rāh-i vaşl pür-teşvīş ü mekr
Ben ḫarīf-i sāde-levḫ ü dehr pür-naḳş-ı füsün
5. Her sehī-ḳadd cilvesi bir seyl-i ʔūfān-ı belā
Her hilal-ebrū ḳaşı bir ser-ḫaṭ-i meşḳ-i cünün
Yirde berg-i lāle tek temkīn-i dāniş bī-sebāt
Şuda aks-i serv tek te'sīr-i devlet vāj-gün
7. Ser-ḫad-i maṭlūba pür-miḫnet ʔarīḳ-ı imtiḫān
Menzil-i maḳşūda pür-āsīb rāh-ı āzmün
Tefriḳa ḫāşıl ʔarīḳ-ı mülk-i cem'iyet maḫūf
Āh bilmen n'eyleyem yok bir muvāfıḳ reh-nümün
9. Çihre-i zerdin **Fuzūlī**nün ʔutupdur eşk-i āl
Gör aña ne rengler geçmiş sipihr-i nīl-gün

18: 154^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 202, s. 356.

Divan'da bu gazel 10 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

8 Şahid-i maḳşad nevā-yı çeng tek perde-nişin / Sāğar-ı işret ḫabāb-ı şāf-i şahbā tek nigün

19.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Sipihrüñ färığem vaşluñda mäh ü āfitābından
Ġaraż 'īd-ı vişālüñdür bu ay ü gün hisābından
Temāşā-yı ruħuñ'azmine çıkdı āfitāb ammā
Gelürken sür'at ile düşdi yüz yirde şitābından
3. Felek maħcūbdur şerm-i ruħuñdan yandurup çarħı
Çıkarmağ ister anı şu'le-yi āhum hiçābından
Felek 'işkuñda ol ġāyetde ey meh mużtarib olmuş
Ki her ne eylese bilmez ne eyler ıztırābından
5. Güneş levħi degül gökde şu'ā' üstinde zerrīn haṭṭ
Felek almış eline bir varağ hüsñüñ kitābından
Degirmen dāne için çizginür bī-hūde devr itmez
Mücerredsen göñül vehm itme çarħuñ inqılābından
7. Kimi huş-yār görseñ aña vir cām-ı mey ey sākī
Bi-ħamdi'llāh **Fuzūlī** mestdür vaḥdet şarābından

20.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Görmesem her göz açanda ol gül-i ra'nā yüzün
Göz yumunca eşk-i gül-günüm tatar dünyā yüzün
Gerçi kāfirsen saña ey büt yiter ol ecr kim
Rağbetüñ büt-ħāneden dönderdi biñ tersā yüzün
3. Perde-i çeşmümde nağş-ı cevher-i tıġuñ senüñ
Mevce beñzer kim tatar taħrīkle dünyā yüzün
Olma ey şahrā-nişīn ġāfil degül her şu serāb
Mevc-i eşk-i germ-i Mecnūndur tatan şahrā yüzün
5. Yād-ı ruhsāriyle ol māhuñ gözüm kan yaş tolar
Her gören sātde hürşīd-i cihān-ārā yüzün
Nāz idüp dönderme ey bī-derd yüz 'uşşāğdan
Munca hem gösterme fağr ehline istiğnā yüzün

19. 154^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G.213, s.337.

20: 154^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G.213, s.337.

7. Ey **Fuzûlî** dūd-i āhum tîre eyler ‘ālemi
Görmesem bir lahza ol māh-ı melek-sîmā yüzün

21.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Muzāri+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Kerem kıl kesme sākî iltifātuñ bî-nevālardan
Elüñden geldiği hayrı dirîğ itme gedālardan
Esîr-i ğurbetüz biz senden özge āşināmız yok
Ayağūñ kesme başūñ ‘çün bizüm miḥnet-serālardan
3. Şabā kūyında dildāruñ nedür üftādeler ḫāli
Bizüm yirden gelürseñ bir ḫaber vir āşinālardan
Dime zāhid ki terk it sîm-ber bütler temāşāsın
Beni kim kırtarur Tañrı şataşdurmuş belālardan
5. Girüp mescidlere ger muḫtedālar peyrevî olman
Budur vechi ki hergiz görmedüm yüz muḫtedālardan
Ṭabîbā ḫāk-i kūy-ı yārdandur eşk teskîni
Bize arturma zaḫmet göz yaşarur tütüyālardan
7. Felek bir mihri zā’il yār ğāfil ‘ömr müsta‘cil
Nedür tedbîr bilmen cāna yetdüm bî-vefālardan
Vücüdüm ney gibi sūrāḫ sūrāḫ olsa āh itmen
Maḫabbetden dem urdum incimek olmaz cefālardan
9. **Fuzûlî** nāzenînler görseñ izḫār-ı nîyāz eyle
Teraḫḫum umsa ‘ayb olmaz gedālar pādişāhlardan

22.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. N’ola zāhid bilse küfr-i zülfüñ îmān olduğın
Şimdi görmişler midür kāfir müselmān olduğın
Ben eger ‘āşık olup dîn virmeseydüm ğārete
Kim bilürdi ‘ışk mülki kāfiristān olduğın
3. Kıl şevāb ey göz töküp ḫan vāḫıf it ğāfilleri
Meyl idenler ‘ışka bilsünler ciger ḫan olduğın
Ṭaşa beñzer ḫanlı her pergāle kim gözden çıkar

21: 154^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G.215, s.339.

22: 155^a [Fuzûlî]; *Dîvân*: G.222, s.346.

- Andan itdüm fehm gönlüm şehri vîrân olduğın
5. Va‘de-i vaşlına ol günden ki virdüm gönlümi
Ben anuñ bilmez midüm āhir peşimān olduğın
‘Işkıñı āsān görüp oldum esîri tıfl iken
Bilmedüm gitdükçe bir āşüb-ı devrân olduğın
7. Ey **Fuzûlî** hūblar vaşlına eylersen heves
Güyyiyā bilmezsin ol vaşl içre hicrân olduğın

23.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yağma cānum nāle-i bî-ihtiyārumdan şaķın
Tökme ķanum āb-ı çeşm-i eşk-bārumdan şaķın
Şu virür her şubḥ-dem gözyaşı tîğ-ı āhuma
Çok beni incitme tîğ-ı ābdārumdan şaķın
3. Cevr odı yaķdı beni yanumda tırma ey göñül
Bir tutuşmuş āteşem ķurb-ı civārumdan şaķın
Ten evinden raḥtuñı cehd eyle ey cān taşra çek
Āfet-i seyl-i sirişk-i bî-ķarārumdan şaķın
5. Gerçi bir ḥāk-i rehem kimse beni almaz göze
Çok ḥaķāretle nazarkılma ğubārumdan şaķın
Gelme ķabrüm üzre ey ‘ışķ içre men tek ölmeyen
Ta‘ne taşıdur saña seng-i mezārumdan şaķın
7. Şāh-ı mülk-i miḥnetem ḥayl ü sipāhum derd ü ğam
Ḥayl-i bî-ḥadd ü sipāh-ı bî-şumārumdan şaķın
Ey **Fuzûlî** ķansı maḥbūbı ki sevseñ raḥmı vār
Kıl ḥazer ancaķ beni bî-raḥm yārümden şaķın

24.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bülbül-i dil ğülşen-i ruḥsāruñ eyler ārzü
Tūṭî-i cān la‘l-i şeker-bāruñ eyler ārzü
Nāme-i ķāşıd peyāmıyla ḥoş olmaz ḥāṭırum
Öz lebüñden lehce-i ğüftāruñ eyler ārzü
3. Serv ü ğül nezzāresin n’eyler saña ḥayrân olan

23: 155^a [Fuzûlî]; *Dîvân*: G.223, s.347.

24: 155^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G.260, s.364.

‘Ārızuñla add-i hoř-reftāruñ eyler ārzū

Ārzū eyler ki ben tek muttařıl bīmār ola
Kim ki vařl-ı nergis-i bīmāruñ eyler ārzū

5. Hecr bīmārı tenüm bād-ı řabādan dem-be-dem
Sıhat iūn řıhat-i abāruñ eyler ārzū
Zulmet-i hecrūñde bamaz řem‘e eřmüm merdümi
Pertev-i ruhsār-ı pūr-envāruñ eyler ārzū
7. Arzū-mend-i viřālūñdür **Fuzūlī** haste dil
Vařluñ özler devlet-i dīdāruñ eyler ārzū

25.

Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bāa gir būlbūle ‘arz-ı gül-i ruhsār eyle
Yı gūlūñ‘ırdını būlbūl gōzine hār eyle
Bā řāhidlerine zūlf ile eřmūñ gōster
Sūnbūli der-hem idūp nergisi bīmār eyle
3. Ğonceye lāf-ı leāfetde aız adurma
Laza laza anı řerm-ende-i gūftār eyle
Serve āzādli ismiyle yaraşmaz yürimek
Anı hem řīve-i reptāra giriftār eyle
5. Dār-ı dūnyāyı gōñūl cehd kıluo terk idegōr
Hūb-ı gailetde iken özüñi bīmār eyle
Kes **Fuzūlī** řamā‘uñ ğayr-ı temennālardan
ande varsañ şaleb-i devlet-i dīdār eyle

26.

Mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn

25: 155^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G.269, s.373.

Divan‘da bu gazel 7 beyit olup şu beyit Mecmua‘da yoktur (Divan‘daki beyit numarasıyla):

7 Ey ciger zamı aız ama hadengin gōricek \ Yetene rāz-ı nihānum yeter izhār eyle D.

26: 156^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G.261, s.365.

Hezec+ ---/+---/+---/+---

1. Göñül tā var elüñde cām-ı mey tesbîhe el urma
Namāz ehline uyma anlaruñla ıurma oturma
Egilüp secdeye şalma ferāgat tācını başdan
Vüzüdan şu sepüp rahat yuhusın gözden uçurma
3. Şaķın pā-māl olursın būriyā tek mescide girme
Ve ger nāçār girseñ anda minber gibi çok ıurma
Mü‘ezzin nālesin alma kulağa düşme teşvîşe
Cehennem kapusın açdurma vā‘izden haber şorma
5. Cemā‘at izdiḥāmı mescide şalmış küdüretler
Küdüret üzre luḫ it bir küdüret sen hem arturma
Ḥaṭḫbin şanma şādık vā‘izüñ kavliyle fi‘l itme
İmāmın şanma ‘āķil ihtiyāruñ aña tabşurma
7. **Fuzūlī** behre virmez ṭā‘at-i nākış nedür derdüñ
Kerem kıl zerķi tā‘at şüretinde ḥadden aşurma

27.

Mef‘ulü fā‘ilātün mef‘ulü fā‘ilātün

Muzāri‘-- + / - + -- / - + / - + --

1. Muşḫaf dimek ḥaṭādur ol şafḫa-yı cemāle
Bu bir kitāb sözdür fehmi iden ehl-i ḥāle
Ruḫsāra nokṭa olmak resm-i ḥaṭ olmasaydı
Düşmezdi menzil itmek ruḫsāruñ üzre ḥāle
3. Ḥayrān-ı māh-ı rūyuñ ḥürşide mihr şalmaz
Müşṭāk-ı ṭāk-i ebrüñ eksük baķar hilāle
Kondurdu gerd ḥaṭṭuñ āyine-i murāda
Kıfl urdu ‘aķd-ı zülfüñ gencine-i visāle
5. Devrān baña kalem tek sevdā kapusın açdı
Tā ḫaddümi ğamuñdan dönderdi za‘f nāle
Resm-i vefā **Fuzūlī** senden kemāle yetmiş

6a vā‘izüñ: mescidüñ M.

7b derdüñ: cehdüñ D.

27: 156^a [Fuzūlī]; *Dîvân*: G. 267, s.371.

Hoş kâmil-i zamânsın ahsent bu kemâle

28.

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Yürütmeñüz 'araķı meclis içre bāde ile
Harām-zādeni ķoymañ helāl-zāde ile
Virür sitem sebaķın tıfl-ı haķtuña zülfüñ
Koma ol içi ķaranı bu levh-i sāde ile
3. Baña zamān ile Mecnün muķaddem olsa n'ola
Oyunda şah berāber degül pādişāh ile
Kaşuñ belāsına düşdüm felek ğamuñ çekerüñ
Bu güçlü yāyı çeker oldum ol kepāde ile
5. Kapuñda ham kadümi gezdürüp yürür göñlüm
İtüñ durur yügürür her taraf ķılāde ile
Benem müderris-i 'ilm-i cünün ķanı Mecnün
Ki ber-murād ola devrümde istifāde ile
7. Yaşum ayağuña ger düşse men'in eylemezin
Ne eyledi baña nem var bu bir fütāde ile
Beni oķıma **Fuzûlî** ğam içre Mecnün tek
Ki ben ziyādeem andan ğam-ı ziyāde ile

29.

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ey vücūduñ eşer-i hilķat-i eşyā sebebi
Nebî ol vaķt ki bi'l-fi'l gerekmezdi nebî
Seyyid-i Ebķaķi vü ümmi vü Mekkî vü zekî
Hāşimî vü Medenî vü Kureşî vü 'Arabî
3. Sebķat-i zāt ile eyvān-ı risālet şadrı
Şeref-i aşl ile fihrist-i rüsül münteķabı
'Azm-i çarķ itdi Mesîhā ki bula mi'rācuñ
Yetmedi menzil-i maķşūda tarîķ-i talebi
5. Enbiyāda kime sen tek bu müyesserdür kim
Ādeme vech-i mübāhāt ola 'izz-i nesebi

28: 156^a[Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 268, s.372.

29: 156^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 279, s.403.

Halef-i mu‘teber-i Ādem ü Havvā sensin

جعلاله فدالك امي و ابي

7. Yā Nebī kılma **Fuzūlī**yi kapuñdan maħrūm
‘Afv kıl var ise dergāhda terk-i edebi

30.

Fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ey hoş ol günler ki ruhsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pür-nūr idi
Kurb şevki ‘āfiyet-baħş-i ten-i bīmār olup
Vaşl zevki rāhat-efzā-yı dil-i mehcūr idi
3. ‘İzzetüm şem‘i münevver t̄ālī‘üm ‘azmi kavī
Devletüm hükmi revān işüm evi ma‘mūr idi
Dāmen-i iqbālūme gerd-i ta‘arruz yitmeyüp
Çeşm-i hāsīd çihre-i cem‘iyyetünden dūr idi
5. Ādem idüm kurb-ı dergāhuñda bulmuşdum vuşul
Menzilüm cennet meyüm kevşer enīsīm hūr idi
Baht maṭlūbum müyesser kılmağa maħkūm olup
Dehr esbābum müheyyā kılmağa me‘mūr idi
7. Her du‘a kılsam tevaḫḫufsuz olurdu müstecāb
Her temennā eylesem ihmālsüz maḫdūr idi
Hecr vehminden yetürmezdüm küdüret göñlüme
Gerçi devrānuñ muḫālif gerdişi meşhūr idi
9. N’ola ger şalsa **Fuzūlī**ni ğam-ı hicrāna çarḫ
Vuşlat eyyāmında ol ğāfil igen mağrūr idi

6b Arapça mısra: Allah annem ile babamı sana feda etsin!

30: 156^b [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 280, s.405.

5a idüm: idüp M.

8b gerdişi: gezmeği D.

31.

Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün

Hezec-- + / + --- / -- + / + ---

1. Āyīne sever cāndan ruhsāre-i cānānı
Bir gāyete yetmiş kim ayrılrsa çıkar cānı
Feryād ki 'aks oldı ol kim göreyin dirdüm
Āyīne-i ruhsāruñ levḥ-i dil-i ḥayrānı
3. Ol çāh-ı zenaḥdāna dirdüm vireyüm göñlüm
Göñlümde görür oldum ol çāh-ı zenaḥdānı
Āzādelerüñ göñlin cem' itmiş iken ğaflet
Depretme şabā bi'llāh ol zülf-i perişānı
5. Yāre ğam-ı pinhānum izhār idebilmezdüm
Şādem ki revān oldı gözden cigerüm kanı
Derd ü ğam-ı pinhānum fehm itdi il āhumdan
Yüz āh ki faş oldı derd ü ğam-ı pinhānı
7. Hicrān gicesin görgeç duzāḥ elemin bildüm
Kim rüz-ı kıyāmetdür yārüñ şeb-i hicrānı
Cāndan geçeli buldum rāḥat ğam-ı 'ālemden
Ḥoş ḥikmet ile buldum ol derde bu dermānı
9. Yā Rab ne sebedendür kim hiç eşer kılmaz
Dildāra **Fuzūlīnūñ** feryād ile efgānı

32.

Mef'ülü fā'ilätü mefâ'ilü fā'ilün

Muzāri'+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Ey her tekellümüm ḥaṭ-ı sebziñ ḥikāyeti
Virdüm hemişe muşḥaf-ı ruhsāruñ āyeti
İrmiş şaḥīḥ naql ile ervāḥ-ı kudsdan
'İsiye mu'ciz-i leb-i la'lüñ rivāyeti
3. Dil kişverini ğāret iderlerdi ḥūblar
Men' itmeseydi şaḥne-yi şevkuñ ḥimāyeti
Bildüm ṭariḳ-i 'ışḳ ḥaṭar-nākdür velī
Ben dönmezem bu yoldan ölüm olsa ğāyeti

31: 157^a[Fuzûlî]; *Divân*: G. 302, s.426.

3a vireyüm: virürem M.

32: 157^a[Fuzûlî]; *Divân*: G. 265, s.389.

5. Kaddũn helākiyem düşebilmen ayağũna
Bir derde düşmüşem ki bulunmaz nihāyeti
Bes kim seni görende gider benden ihtiyār
Gelmez beyāna miḥnet-i ‘ışkuñ şikāyeti
7. Şükr it **Fuzûlî** itme fiğān yār kılsa cevır
Kim ehl-i ‘ışka cevrdür anuñ ‘ināyeti

33.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Bırakdı hāke ḥüsnüñ āfitāb-ı ‘ālem-ārāyı
Götürdi yir yüzinden mu‘ciz-i la‘lũñ Mesīḥāyı
İki gözden revān itmiş sirişküm kāmētũñ şevki
‘Aşā-yı mu‘cizi gör kim iki bölmiş bu deryāyı
3. Bükülmiş kaddümi kırtaragör kullāb-ı zülfüñden
Ḥaḥādur çekmesün çok bağı çökmüş bir şınuq yayı
Ruḥuñ üzre ḥam-ı ebrũñı görmek isterin ammā
İgen düşvār olur gün var iken görmek yeñi ayı
5. Şarāb-ı nāba luḥf it muḥtesib kahr ile çok bakma
Mükedder kıлма ‘aks-i ḥıyreden cām-ı muşaffāyı
Yedi gündür ol ayı görmedüm āhum şerāriyle
N’ola kılsam Benātü’n-nā‘ş ile yeksān Şüreyyāyı
7. **Fuzûlî** eşk-i seyl ile perīşān olma şabr eyle
Aña hem var ola āḥir tıttup durur mı dünyāyı

34.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + --

1. Fāriğ itdi mihrũñ özge meh-liqālardan beni
Ḥırz imiş ‘ışkuñ senũñ şaklar belālardan beni
Göñlüm alduñ gösterüp yüz luḥf minnet cānuma
Eyledũñ müstağni özge dilrübālardan beni
3. Vāmıq u Ferhād tek rüsvāya kıлмаñ nisbetüm
Bir faķīrem ben sađınmañ ḥod-nümālardan beni

33: 157^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 278, s.402.

34: 157^b [Fuzûlî]; *Dîvân*: G. 292, s.416.

3b sađınmañ: şanmañuz D.

‘İşve vü nāz ile ref‘ itdüñ ğam-ı endūhumı
Sihr ile bīġāne kılduñ āşınālardan beni

5. Kıl tekellüm zülfüñ endūhını göñlümden gider
Bir füsün ilen hālāş it ejdehālardan beni
Ġāyet-i zūhd ü verā‘ zāhid vişāl-i hūr ise
Vechi yok men‘ itmegüñ hūrī-liķālālardan beni
7. Biñ cefā kılsañ **Fuzūlī** tek şikāyet kılmazın
‘İşķ etvārında şanma bī-vefālālardan beni

35.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Göñül yetdi ecel zevķ-i ruķ-ı dildār yetmez mi
Aġardı müy-ı ser sevdā-yı zülf-i yār yetmez mi
Yetürdi başuñı gerdün ayaġa bār-i miñnetden
Ġayāl-i hālķa-yı ġisū-yı ‘anber-bār yetmez mi
3. Saña yetdi ecel peymānesin nüş itmeġe nevbet
Hevā-yı çeşm-i mest ü ġamze-i hun-h‘ār yetmez mi
Yeter oldı kulaġa bang-i rihlet dehr bāġından
Ne tırmuşsan temāşā-yı gül-i ruhsār yetmez mi
5. Yeter cem‘iyyet-i ‘işyān ile taġyīr-i etvār it
Ġayā kıl yok mıdur inşāfuñ ol kim var yetmez mi
Hidāyet menziline yetdiler sa‘y ile aķrānuñ
Ġalālet içre sen kılduñ saña ol ‘ār yetmez mi
7. **Fuzūlī** dime yetmek menzil-i maķşūda müşkildür
Tutan dāmān-i şer‘-i Ahmed-i Muhtār yetmez mi

36.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. Her gören ‘ayb itdi āb-ı dīde-i giryānumı
Eyledüm taķķik görmiş kimse yok cānānumı
Laħza laħza hūblar gördüm ki dil kaşındadır
Pāre pāre eyledüm ben hem dil-i sūzānumı

35: 158^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 289, s.413.

36: 158^a [Fuzūlī]; *Dīvān*: G. 263, s.387.

3. Çok yetürme göklere efgānum ey kāfir şaşkın
İncinür nā-geh Mesīhā gūş idüp efgānumı
Kılma her sa‘āt beni rüsvā-yı halk ey berķ-ı āh
Eyleme rüşen şeb-i ğam külbe-i aĥzānumı
5. Çıkma ey dīvāne bāzār-ı melāmetden diyü
Muttaşıl çāk-i girībānum tatar dāmānumı
Kansı bütdür bilmezem īmānumı ğāret kılan
Sende īmān yok ki sen alduñ diyem īmānumı
7. Ey **Fuzūlī** cāna yetmişdüm gönülden şükr kim
Bağlayup bir dilbere kırtardum andan cānumı

37.

Min muḳatta‘ātihi

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Hıred-mendī ki dā‘im ‘ālem-i ‘ilm içre seyr eyler
Esālib-i fūnūn-ı şī‘rden elbette ğāfildür
Mezāk-ı şī‘r hem bir özge ‘ālemdür haķīkatde
İki ‘ālem musahḥar eylemek ğāyetde müşkildür

38.

Ġazeliyyāt-ı Hüdāyī Raĥmetullah

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ümīdüm bu vefādan ola ḳalbūñde eşer peydā
Hudā ḳādirdür eyler seng-i ḥārādan güher peydā
Ġamuñla çarḥ mest olmuş döner başı aķar yaşı
Degüldür şavt-ı ra‘d eyler dem-ā-dem na‘ralar peydā
3. Gönüller tende fikrūñde lisānlar serde zikrūñde
Senüñ yāduñdadur diller eger maḥfī eger peydā
Haṭ-ı sebz-i lebüñ ey Mışr-ı ḥüsne Yūsuf-ı Ken‘ān
Nebāt-ı tāzedür güyā olur andan şeker peydā
5. Didüm öldüm lebüñ hecriyle rüzī olmadı vuşlat
Didi şām-ı ‘ademdür bu buña olmaz seḥer peydā

37: 158^a [Fuzūlī]; *Dīvān*:Mḳt. 11, s.481.

38: 158^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 1, s.112.

Geh ālām-ı raķībān geh ħumār-ı bāde-i hicrān
Olur her ķande ise ‘aşıķa bir derd-i ser peydā

7. Çıķup cān gitdi yār ile **Hūdāyī** ķaldı zār ile
Ne cāndan bir eķer zāhir ne cānāndan ħaber peydā

39.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Serkeķ olma Şanma bāķī manķıb u pāyeñ saña
Ĥāksin gör dir zebān-ı ħāl ile sāyeñ saña
Naķd-i cānuñ vir meta‘-ı ‘ıķķa bu bāzārda
Aķķı itsün dir isen ey ħ‘āce sermāyeñ saña
3. Ĥulle-i ‘ıķķı giyüp bir celse geķdüm ħilyeden
Var yūri ey pīr-i zāl-i ķarĥ pīrāyeñ saña
Nāy-veķ ‘ıķķında maķķūduñ fiġān-ı vāy idi
Ĥamdüli‘llāh kim dilā el virdi bu vāyeñ saña
5. Āferīnler ey **Hūdāyī** lezzet-i ġüftāruña
Ĥıfl iken ĥod Őır ü sūkker virmedi dāyeñ saña

40.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Dil Őavma‘a-i tende lisān serde nigārā
Meķġül senüñ zıķrūñe sırren ve cehārā
Yā Rab ne ‘aceb nūr olur ol mihr-i ruĥuñ kim
Andan uyarur meķ‘alesin māh-ı Şeb-ārā
3. Ey ġamzesi Mūsī lebi ‘İsī seni görse
İmānā gele cümle Yehūdā vü Naķārā
Dāra çekilürken didi Maņķūr-ı ser-efrāz
Bu rif‘at ü ħayl ü ħaķemi görmedi Dārā
5. Yara ciġerüm Őerĥaların tiġ-ı ġamuñdan
Yārānuma Őerĥ eylemege dil ķatı yārā

39: 158^b [Hūdāyī]; *Dîvân*: G. 4, s. 113.

40: 158^b [Hūdāyī]; *Dîvân*: G. 6, s.114.

Divan’da bu gazel 7 beyit olup Şu beyit Mecmua’da yoktur (Divan’daki beyit numarasıyla):

5 Ėamdan ġöñül āh eyleme kim āb-ı ħayātuñ \ Zülmetde durur meskeni leylen ve nehārā .

Kūyuñda Һuzūr ile yatur Һaste **Hūdāyī**
Ger pister aña Һār ola bālin ola Һārā

41.

Mef'ulü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri -- + / - + - + / + - - + / + - -

1. Būseñ ile baña ğam olursa n'ola naşīb
Olmuş kimine bāl ü kimine belā naşīb
Kūyuñda her ki Һasret-i la'lüñle virse cān
Cennetde Kevşeri ide aña Һudā naşīb
3. Ğam yimez idüm öldüğüme ol Һalilümün
Ĥān-ı vişāli bir gice olsa baña naşīb
Tīrūñ kime Һokınsa şehādet naşīb olur
Kıldum nişāne sīnem aña bende yā naşīb
5. Minnet Һudāya künc-i 'anāda **Hūdāyī**nün
İtdi Һarābe göñline genc-i ğınā naşīb

42.

Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

- 1 Kimüñle şalınur ol serv-i ser-firāz 'aceb
Kimüñ Һolındadır ol çeşm-i şāhbāz 'aceb
'Aceb ne Һār ile açıldı bāğa ol ğonce
Kimüñ hevāsına uydı o serv-i nāz 'aceb
3. O nāzenīn-i cihānum kimüñle hem-dem iki
Kim eyler iki anuñ nāzına niyāz 'aceb
Beni belā vü ğam u derd-i fūrkat öldürdi
O Һanķı Һastesine oldı çāre-sāz 'aceb
5. Olup raķībe Һarīb eyleyüp vefālar aña
Hūdāyīden ne iki bunca iĥtirāz 'aceb

41: 158^b [Hūdāyī]; *Dīvān*: G. 9, s.116.

42: 159^a [Hūdāyī]; *Dīvān*: G. 10, s.116.

43.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Muşhaf-ı hüsnüñ ki tutmuş hatt-ı reyhānī dürüst
Tāze defterdür yazılmış resm-i 'Osmānī dürüst
Gülşen-i rāz-ı tarāvetdür cemālün kim haṭuñ
Yazmış eṭrāfına ebyāt-ı şebistānı dürüst
3. Göñlümi yıķduñ yine yap ol şehüñ 'ışķına kim
Şakķ idüp itdi yine bedr-i dıraḥşānı dürüst
Çāk-i sīnem şāhidümdür 'ışķuña didüm didi
Şāhid-i mecrūḥdur ben tutmazam anı dürüst
5. Habbezā şāh-ı Karen kim kıldı bir dürre nişār
Hoķķa-yı la'lüñdeki lü'lü'-i dendānı dürüst
Hızmet it bir kāmile tā idesin tekmīl-i zāt
Māhuñ olur pertev-i mihr ile noķşānı dürüst
7. Ey **Hüdāyī** yārümüñ medḥin yazarsam şıǵmaya
Tola bu kaşr-ı sipencüñ çār-erkānı dürüst

44.

Mef'ülü fā'ilatün mef'ülü fā'ilatün

Muzāri- - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Çek ğamzeñüñ kılıçlarını katl-i merdüm it
Cānlar baǵışla yine lebüñden tekellüm it
Dem-beste olma ğonce-i gülşen gibi şen ol
Bāǵ-ı ruḥuñda güller açılsun tebessüm it
3. Ey dil sükān-ı kūyı ile hem-sifāl olup
Yārān-ı bā-şafā ile 'ış ü tena'um it
Ey bülbül-i belā-zede ötme günüñ degül
Gül faşlı gitdi bāǵda yeter terennüm it
5. Öldürme tiǵ-ı hecr ile kan itme yok yire
Kıyma **Hüdāyī** bendeñe şāhum teraḥḥum it

43: 159^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 17, s.119.

44: 159^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 18, s.120.

45.

Fe'ilatün mef'iliün fe'ilün

Hafif (Cedid) + + -- / + - + - / + + -

1. Leblerüñdür hayātuma bā'is
And içersem de olmazın hāniş
Bezme gel vaḥdet idelüm şāhum
Bende şānī vü cām-ı mey şāliş
3. Gitdi Yūsuf serir-i ḥūsne seni
Ol 'aziz itdi mālik ü vāriş
Ādemi ḥāşıl eylemez bu kār
Mezra'-ı dehre olma gel ḥāriş
5. Görme ağyār ile **Hüdāyī**yi bir
Bu kadīmī ḳuluñdur ol ḥādiş

46.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzāri' -- + / - + -- / -- + / - + --

1. Göñlüm ne 'izz ü cāha ne ḥānumāna muḥtāc
İki cihānda ancak bir yār-i cāna muḥtāc
Pir-i muğān eşigin yaşdansa n'ola rindān
Baş egmeyen sipihre bu āsitāna muḥtāc
3. Toymuş şeker lebüñden bir nükte tūḫī-i dil
Fāş itmek ister ammā bir hem-zebāna muḥtāc
Özlerse n'ola cānum mā'-ül-ḥayāt la'lüñ
Dil teşnedür be-ğāyet āb-ı revāna muḥtāc
5. İksir-i ḥāk-i pāy-i yāre olursa vāşıl
Olmaz **Hüdāyī** genc-i kevn ü mekāna muḥtāc

47.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ḳapu açup gün yüzün 'arz eylese dilber şabāḥ
İste ḥācet gök ḳapusu açılır dirler şabāḥ

45: 159^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 19, s.120.

46: 159^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 20, s.120.

47: 160^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 21, s.121.

- Gönlünü rindüñ açar cām-ı şabūhī ile kim
Rüşen eyler ‘ālemi mihr-i ziyā-güster şabāh
3. Ruḥları üzre cebīn-i tāb-nāki ol mehūñ
Zühre-i zehrāya beñzer ṭāli‘ olur her şabāh
- Āh-ı serd idüp dem-ā-dem mihrin izhār itmede
Āşık-ı şādık geçer dildāruma beñzer şabāh
5. Rızık-ı bābın ey **Hüdāyī** fetḥ ider Fettāh aña
Ṭā‘at için gün gibi kim qaldurursa ser şabāh

48.

Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzāri‘ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Birdür qatumda zillet-i dehr i‘tibār-ı çarḥ
Yanumda berg-i terre degül sebze-zār-ı çarḥ
- Alınma aña ḥūn-ı şehidān-ı ‘ışkdur
Gül-güne-i ‘izār-ı zen-i ḥīle-kār-ı çarḥ
3. Mihr olsa ḥāl-i zerd-ruḥı eyleme nigāh
Dağ ola tā diline meh-i tābdār-ı çarḥ
- Od şaldı ḥırmene meger gice berq-ı āh
Ṭutdı cihānı dūd-ı dil-i pür-şerār-ı çarḥ
5. Qıṭb-ı murādum üstine dönmezse göreyin
Qalb-i **Hüdāyī** gibi yıqılsun ḥişār-ı çarḥ

49.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel– + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Toğdı ey sākī şafaqdan gamze-i ğarra-yı ‘īd
Vaqtidür zer-kāselerle devr ide şahbā-yı ‘īd
- Qanuma al qardı qurbān itdi ol meh-rū beni
Yağmağičün şem‘-veş barmağına ḥınnā-yı ‘īd
3. Fürqatüñde vuşlatuñ eyler gönüller ārzū
Nitekim eṭfāle şavm içre düşer sevdā-yı ‘īd
- ‘Āşıka lāyık mıdur diyüp ırağdan merḥabā
Şalınup ağyār ile seyr eylemek şahrā-yı ‘īd

48: 160^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 22, s.121.

49: 160^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 23, s.122.

5. Gün yüzüñ göster tenüm zeyn eyle dağ-ı şevk ile
Bendeñem giydür baña bir hil‘at-i dībā-yı ‘īd
Ol kıyāmet yār ile bir yirde haşr olduk bugün
Rūz-ı maşşerdür meger cāy-ı behişt-āsā-yı ‘īd
7. Cām-ı la‘lūñ nūş idüp oldı **Hüdāyī** dōstum
Vālih ü aşūfte vü şūrīde vü rüsvā-yı ‘īd

50.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. H̄āceye māl ü faķīre leb-i cānānı lezīz
Bu meşeldür ki olur her kişiye cānı lezīz
Öldür ağıyāruñı gönder bize halvāsından
Pādişāhuñ fuķarāya olur ihsānı lezīz
3. Gül-şeker leblerüñüñ medħin okurlarsa olur
Tūñinüñ nūkteleri bülbulüñ elħānı lezīz
Telħ-kām-ı gamuñuz mā‘il-i kand-i lebüñüz
Severüz mü‘minüz ey luţf u kerem-kānı lezīz
5. Şol kadar tatlu gelür teşne **Hüdāyī**ye lebüñ
Hızra gelmez o kadar çeşme-i hayvānı lezīz

51.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Beni gördükçe elin hañçer-i bürrāna şunar
Şeh faķiri göricek destini ihsāna şunar
Dile hañçer urıcaķ çeşmi virür dil aña cān
Nuķldur birbirine şan iki mestāne şunar
3. Dil-i pür-ħūnını ‘aşık saña teklīf eyler
Mest-i güstāħ şeh-i ‘āleme peymāne şunar
Bir gün ey meh irişür saña şaķın āhumdan
Ejdehādur bu ki nüh-günbed-i gerdāna şunar

meger: -M.

50: 160^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 25, s.123.

51: 160^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 50, s.135.

5. Ele alup yüzini geldi **Hüdâyî** kapuña
Bir gedâdur ki hâzân bergini sultâna şunar

52.

Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilün

Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hünî gözün ki hañçer-i müjgân elindedür
Bir demde eylese niçe biñ kan elindedür
Çäk olmasun mı dâmen-i zülfün gibi yaşam
Yıllar durur ki pençe-i hicrân elindedür
3. Āzād iderse 'ār ide uçmağa Sidreye
Dil murğı kim o serv-i hırāmân elindedür
Almuş eline hâtem-i cām-ı lebün 'adū
Ol dīvdür ki mühr-i Süleymân elindedür
5. Dīdemdedür şu deñlü hayâl-i cemâl-i dōst
Yūsuf gibi ki keffe-i mīzân elindedür
Her dem bahâr-ı vaşf-ı ruñuñda **Hüdâyî**nün
Gül gibi taze defter ü dīvân elindedür

53.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Gözlerün hün-ı dil-i merdüm-i dānâlar içer
Beñzer ol teşneye cüllâb-ı muşaffâlar içer
Merdüm-i dīdelerün kanına kanmaz ğamzeñ
Mest-i hünî ki kaçan mey içe deryâlar içer
3. Güm olur her ne kadar gelse oñuñ sīnelere
Yağsa yağmur ne deñlü anı şahrâlar içer
Mâsivâdan dili yu yâr ile vuşlat meyin iç
'Ārif olan içecek hücre-i tenhâlar içer
5. Sürh-rū olsa **Hüdâyî** iki 'âlemde n'ola
Sākî-i 'ışkuñ elinden mey-i hamrâlar içer

52: 160^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 26, s.123.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

4 Țutsam nigârumuñ n'ola baş üzre şânesin \ Dāyim anuñ o zülf-i perişan elindedür D.

53: 161^a [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 37, s.129.

54.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ruḥınıñ dağdârı olmaz ise lâle tağıdır
 Ƙad-i âzādına serv olmaz ise bende bâğıdır
 Niçe Ferhād ü Mecnūnuñ bu tağlar tekye-gāhıdır
 Açılmış lâleler bu tekyenüñ yer yer çerāğıdır
3. Degül evrāk-ı lâle yile varan rüzgār ile
 Niçe Keyḥüsrevüñ berbād olan gülgün otağıdır
 Ya şahrâlarda nüş-ı bâde eylerken Cemüñ devrân
 Elinden düşürüp sındurduğı la'īn ayāğıdır
5. Ser-i Ferhāddur yāḥūd delinmiş tişe zaḥmından
 Ya Ƙaysuñ dest-i Leylādan şikest olmuş çanağıdır
 Süveydā-yı dilinde lālenüñ sevdā-yı ḥālün var
 Nişānı kanlu çeşmiyle ƙara bağrında dağıdır
7. **Hüdāyī** gibi olmuş gün yüzüñ şüridesi lâle
 Beyābān-ı belāda ḥār u ḥārālar yatağıdır

55.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Meyl itme ey dil ol güle kim niçe ḥārı var
 Şol gence ṭālib olma ki yanınca mārı var
 Her 'İsī-i ḥuceste-nefes kim zuhūr ide
 Görseñ anuñ yanında yürür bir ḥımārı var
3. Devrüñ egerçi mey gibi bir ğam-güsārı yok
 Anuñ daḥı şoñında 'azāb-ı ḥumārı var
 Nādān söz atsa ey dil-i dānā ne ğam saña
 Taş atılır şu naḥle k'ānuñ berg ü bārı var
5. Raḥm it ki seng-i cevri ile ḥaste **Hüdāyī**nüñ
 Āyīne-i ṭabī'atinüñ inkisārı var

54: 161^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 35, s.128.

55: 161^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 38, s.129.

56.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Sākiyā la'l-i revān-baḥşuña beñzetdi meger
Pīr-i meyḥāne meyüñ üstine dir dir ditrer
Öykinürmiş ḥaṭuñ içre ruḥuña hālede mäh
Kişi güm olmaz idi dā'iresin bilse eger
3. Baḳma gün yüzlülere didüm idi eslemedüñ
Ey gözüm ağla görem kim olasın daḥı beter
Ḳoḳmayanlar güzelüm kimse elinden bir gül
Yād-ı la'lüñle çeker şimdi her elden sāḡar
5. Beni bīḥüş görür 'ıḣḳ meyinden her dem
Şu seper yüzüme merdümlik ider dāde-i ter
Umaruz āb-ı 'inebden yine sāḡar pür ola
Pāk sözdür bu şu aḳduḡı yire yine aḳar
7. Dişlerüñ nazm ideli bende **Hüdâyī** şāhum
Baḫr-ı nazmı dil-i deryā gibi pür-dürr ü güher

57.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri'--+/ - + - + / + -- +/ -- -

1. Şol kim şafaḳla mihri görüp şādmān olur
Bilmez felek bir ejder-i āteş-feşān olur
Ey künc-i 'işe ṭālib olan ādemi saḳın
Çarḥ üstine dönüp yedi başlu yılan olur
3. Bir kerre yılda gül gülüp açıldıḡı için
Demlerle ḥār-ı ḡamdan anuñ baḡrı ḳan olur
Her kim olursa sālik-i deryā-yı rāh-ı 'ıḣḳ
Yek-rān-ı himmetine Ḥudā hem-'inān olur
5. Kim iḥtiyār iderse maḳām-ı tecerrüdi
'İsī-yi zinde gibi refī'ü'l mekān olur
Ādem tevāzu' eylese ḥāki nijād iken
Mescüd-ı ḳudsiyān-ı felek āşiyān olur

56: 161^b[Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 41, s.130.

57: 161^b[Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 46, s.133.

4a deryā:dergāh M.

7. Kibr eyleyen mu‘allem-i rûhāniyān iken
Merdūd-ı Һazret-i Melik-i Müste‘ān olur
Sākī şun ol şarābı ki nūş itse cür‘asın
Kem peşşe-i pīl ü mürçe şīr-i jiyān olur
9. Һoş gör **Hüdāyī** bendeñi geldükde Һapuña
Bir gün gelür ki za‘f ile gözden nihān olur

58.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Sīneñ ey sīm-beden āyīne-i şāf mıdır
Ya şafā bahrı mı girdābı anuñ nāf mıdır
Göz göre naqd-i dili alduğı yitmez mi ‘aceb
Kaşd ider cāna Һarāmī gözün inşāf mıdır
3. Cāmuñ üstine nedür düşdüğü āvārelerün
Dehen-i yār gibi menba‘-ı elţāf mıdır
Naqd-i cān virsem eyā ħāce ne ğam vuşlat için
Māl kim yirine şarf olına işrāf mıdır
5. Būseñe cān virürem dirse **Hüdāyī** bendeñ
İmtihān eyle sözün gör güzelüm lāf mıdır

59.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Cemālün Ka‘be-i cān Һacibeynün kıble-i dıldür
Şaf-ı ehl-i şafā cānā anuñcün saña mā’ıldür
Görüp mir‘āt-i rüyuñ medĥ ider Һand-i leb-i la‘lün
Güzeller içre cānā tūṭī-i dil saña Һā’ıldür
3. Müşerref itmede her cāyı ol māh-ı serī‘ü’s-seyr
Meger şadr-ı maĥāfildür ya Һod bedr-i menāzildür
Ğurūr itme Һutarsa dehri nūr-ı mihr-i ruĥsāruñ
Zamān-ı devlet-i ĥübī mişāl-i berĥ-i ‘ācildür
5. **Hüdāyī** pāy-i ‘aqlına ‘ıķāl-ı ‘ışķı bend itdi
Aña dīvāne dimeñ Һatı ma‘ķül itdi ‘āķıldür

58: 162^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 48, s.134.

59: 162^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 51, s.135.

60.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Her kimüñ manzarı bir çehre-i gülnâr olmaz
Ravzâ-ı çeşmi anuñ mazhar-ı envâr olmaz
Vaşl-ı yâr ister iseñ cân u seri terk idegör
İremez menzile anlar ki sebük-bâr olmaz
3. Cezbe-i 'ışk idi Mansûrı çeken ey zâhid
Yoksa Hâk söyleyicek bir kişi berdâr olmaz
Çoğ olur deyr-i cihānuñ büt-i ra'nâları lîk
Sende olan reviş ü lezzet-i güftâr olmaz
5. Cevr ü kahruñla **Hüdâyî** işigüñ terk itmez
Olmaz ey yâr-i cefâ-kâr ü sitem-kâr olmaz

61.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Pendi bend eyleme zâhid dil-i şeydâ tutmaz
'İşk dīvāneleri silsile aşlâ tutmaz
Merd-i âzâda gülistân-ı cihân bâğ olmaz
Cây-ı şüflide Hümâ menzil ü me'vâ tutmaz
3. Âdem olmak dileyen cennet işigüñde şehâ
Hâk-veş kendüyi ednâ tutar a'lâ tutmaz
El karar zülfüñe 'uşşâkı perîşân-dil ider
Dilerin şānenüñ olsun eli kaṭ'â tutmaz
5. Hâk-i pâyüñden umar feyzi **Hüdâyî** bendeñ
Dergeh-i gayra varup dest-i temennâ tutmaz

62.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Kâleb-i sâğara cân bâdedür ansuz yürimez
Şol degirmen gibi kim âb-ı revānsuz yürimez

60: 162^a [Hüdâyî]; Divan: G. 54, s.137.

61: 162^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 56, s.138.

62: 162^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 58, s.139.

Göñül almağa gözüñ gamze vü kaşuñla yürür
Şol ħarāmī gibi kim tır ü kemānsuz yürimez

3. Rüzgāruñ ki muĥālif ola şabr it ey dil
Zevrağ-ı ħulzüm-i iħbāl zamānsuz yürimez
Sensüzün ‘āşık-ı dil-ĥaste ne cān ile yürür
Ey lebi Hızır u Mesīhā kişi cānsuz yürimez
5. Göreli çeşm-i **Hüdāyī** seni yollara düşüp
Seyl-i eşki gibi feryād ü fiğānsuz yürimez

63.

Fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilātün fe ‘ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Gitdi ‘aqlum gibi ol rüĥ-ı revānum gelmez
Yine ĥaşr olmayıcağ sīneye cānum gelmez
Ķalbi āyīnesi ter düşdi meger āhumdan
İncinüp bendesine şāh-ı cihānum gelmez
3. Geçüp ol serv-i revān gelmedüğinden bu yaña
Añladum anı ki ‘ömr-i güzerānum gelmez
Düşdi girdāb-ı yem-i fürħate bu keştī-i ten
Ķarħa vardı daĥı ol Hızır-ı zamānum gelmez
5. Ey **Hüdāyī** ‘acabā ħandedür ol māh-liħā
Çıħdı gökler yüzine āh u fiğānum gelmez

64.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Geçdi Mecnūn ‘ışğdan geçmez dil-i mestānemüz
İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz
Bezmümüz cennet şurāĥī lüle-i ‘aynü’l-ĥayāt
Sāħiyā anuñ öñinde ĥavzdur peymānemüz
3. Ol Hümā şaydından ey dil fāriğ ol yaş dökme kim
Dāma düşmez ĥüşe-i Pervīn olursa dānemüz
Sīnede derdüñle cān ĥaste göñül āşüfte-ĥāl
Ey ħabībüm şanasın dārü’ş-şifādur ĥānemüz

63: 162^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 60, s.140.

64: 163^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 62, s.141.

5. Dīde-i baht-ı **Hüdāyī** kim açılmaz h̄'ābdan
Rūz-ı evvelde meger gūş eylemiş efsānemüz

65.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' - -+/- + - + / + - - + / - + -

1. Teşrīf iderse bende-i şāh-ı yegānemüz
Reşk-i nigār-hāne-i Çīn ola hānemüz
Rif'at bulursa devlet-i pā-būs-ı yār ile
Heft āsumāna şadme ura āsitānemüz
3. Bezmünde şem'-veş yanalum kellemüz kızup
Gökde hilāle diller uzatsun zebānemüz
Men' ider oldı buse-i hāl-i ruḥın nigār
Beñzer dükendi ḥırmen-i 'ālemde dānemüz
5. Sāḳī müdām öperdi **Hüdāyī** ayaḡuñı
El virse devlet olsa müsā'id zamānemüz

66.

Mef'ūlü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Her laḡza gözüñ yādına mestānelerüz biz
'İşḳ ile biliş 'aḳl ile biḡānelerüz biz
Ḳays ile bizi gerçi ḳalem bir yire yazmuş
Ḳoñ pendi bize yazılı dīvānelerüz biz
3. Olmuş ezeli meskenümüz künc-i ḥarābāt
Gencine gibi sākin-i vīrānelerüz biz
Her şem'-i dil-efrüz için idüp dili pertāb
Şol bāl ü perin yaḳıcı pervānelerüz biz
5. Terk itdün ise 'aḳlı uyup 'ışḳa **Hüdāyī**
Dīvāne miyüz 'āḳil ü ferzānelerüz biz

65: 163^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 66, s.142.

66: 163^a | Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 67, s.143.

2a: gerçi: levḫe D.

67.

Mef'ülü fā'īlātü mefā'īlü fā'īlün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. Devr-i ruḥuñda bulmayıcağ i'tibār şems
Başını aldı eyledi terk-i diyār şems
Şanma şu'ā'idur görinen ḥalk-ı 'āleme
Barmaqla gösterür seni ey şehriyār şems
3. Beñzüm şararsa mihr-i ruḥuñla 'aceb midür
Şalduğda ḥāke pertev ider zer-nigār şems
Düşmezdi āba ditreyü berg-i ḥazān gibi
'İşkuñ tebiyle olmasa zerd ü nizār şems
5. Bir māha sāye-veş yine oldum fütāde kim
Ser-geştedür hevāsı ile zerre-vār şems
Al içre rüy-ı Aḥmed-i Muḥtārdur hemān
Olsa seher şafağda kaçan āşikār şems
7. Āh eylesem **Hüdāyī** görüp ḥüsnin ol mehüñ
Ehl-i başirete görünür her şerār şems

68

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Seni bir şūḥ-ı cihān dirler idi gerçek imiş
'Ahd ü peymānı yalan dirler idi gerçek imiş
Bilmedüm kākülüñi olmayıcağ meftünı
Ser-i fettān-ı cihān dirler idi gerçek imiş
3. Göricek şīve-i reftāruñı bildüm cānā
Çaddüñe serv-i revān dirler idi gerçek imiş
Bülbülin zār idici bir gül-i ra'nā idügüñ
Baña ey gönce-dehān dirler idi gerçek imiş
5. 'Āşikuñ küşe-i miḥnetde **Hüdāyī** her dem
Hem-demi āh u fiğān dirler idi gerçek imiş

67: 163^{b1} [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 67, s.143.

68: 163^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 70, s.144.

69.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Öldürüp kayd-ı bedenden kıl dil ü cānı ḥalāş
 Ḥayra gir maḥbesden eyle bir iki cānı ḥalāş
 Muẓtarib ḥālüm dil-i zārumdan ey ḥūnī yetiş
 Hem beni kırtar belādan eyle hem anı ḥalāş
3. Fürqatinden ey gönül kırtarmaz efgānuñ seni
 Bülbüli itmez kafesden āh u efgānı ḥalāş
 'Aşıkuñ ey dāmeni gül berg-i terden pāk-ter
 Peñçe-i hecrüñden olmaz mı giribānı ḥalāş
5. Bend-i zülfüñden dili āzād kıl tut kim şehā
 Eyledüñ kāfir elinden bir müselmānı ḥalāş
 'Aşık ol cān u dili kırtar kıyūd-ı dehrden
 Buldı 'izzet itdi Yūsuf ehl-i zindānı ḥalāş
7. Ey **Hüdâyî** kırtılır derd-i ḥasedden müdde'î
 Nār-ı düzaḥdan Ḥudā eyleser şeytānı ḥalāş

70.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Tîr atar bu yaña ḳalb-i mübtelā mıdur ğaraż
 Bilmezem baña vefā mıdur cefā mıdur ğaraż
 Ol ṭabīb-i cān gelüp bir dem yine tîz gitmeden
 Derdüm arturmak mıdur yāḥūd devā mıdur ğaraż
3. Yollar üzre ḥalk-ı 'ālem zār ü giryān olduĝı
 Ol şeh-i mülk-i cemālüñ bir selāmıdur ğaraż
 Göz açup gördüm yüzüñ 'ışkuñla memlū oldı dil
 Revzen-i kâşāneden kesb-i hevā mıdur ğaraż
5. Ey **Hüdâyî** ḥüb-edālarla müzeyyendür sözüñ
 Ḥāsidān-ı ṭab'uña yoksa ezā mıdur ğaraż

69: 163^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 73, s.146.

70: 164^a [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 75, s.147.

71.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Eşk ü āh u derd ü ğamla eylemiş cān iḥtilāṭ
Birbiriyle itmedin bu çār erkān iḥtilāṭ
Yalıñuz seyr eyle şehri ey meh-i nā-mihribān
Kimse ile itmez hūrşid-i dırāḥşān iḥtilāṭ
3. Āşinā-yı ehl-i dil ol kim dūr oldı baḥr ile
İtdüğiyçün kaṭre-i bārān-ı nisān iḥtilāṭ
Al ele göñlin şehā ben bende-i pā-mālūññ
Mürdan 'ār itmeyüp itdi Süleymān iḥtilāṭ
5. Āşikāre gelmez iseñ ḥavf idüp ağyārdan
Ey perī luṭf it gel eyle bārī pinhān iḥtilāṭ
Ol semen-ten anuñ içün sīneme gelmez benüm
Bilür itmez penbe ile nār-ı sūzān iḥtilāṭ
7. Çıkmağ ister cān bedenle itmez oldı imtizāc
İdeli ağyār-ı bed-ḥ'āh ile cānān iḥtilāṭ
Ḥāṭır-ı mecmū'amuz gitdi perişān eyledi
Ey **Hüdāyī** ol peri-şān ü perişān iḥtilāṭ

72.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ḥaṭṭı altında ruḥ-ı meh-veşi levḥ-i maḥfūz
Çeşm-i pākān anı seyr itmege ğāyet maḥzūz
Gelmeden kūyuña maḥşūd yüzüñ görmekdür
Girmeden cennete dīdārdur ey meh melḥūz
3. Gördi yazıldı kitāb-ı ruḥuñ üstine ḥuṭūṭ
Levḥ-i dilde yazılup ğuşşa vü ğam itdi ḥuzūz
Vaḥy-i münzel didiler nuṭḳ-ı dehān-ı yāre
Gūş ider ğaybdan anlar ki kelām-ı melfūz

71: 164^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 76, s.147.

Divan'da bu gazel 9 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

3 Pîr pendin esle Yüsf kışşasından hişşe al \ Eyleme iḥvān-ı devrān ile biraz iḥtilāṭ D.

72: 164^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 77, s.148.

5. Āb-1 Hızr-1 leb-i dildārdan irişdi dile
Ey Hüdāyī ne ‘aceb cāna irişmezse füyüz

73.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzāri’ – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Yār olmağ ile bir gice beytü’l-ḥazende şem‘
Her ḳande görse şimdi ider baña ḥande şem‘
Ṭutar eli görir gözidür ‘işret ehlinüñ
Meyḥâne içre sāğar-ı mey encümende şem‘
3. Süz u güdāz u girye vü āh-ı şebānede
Beñzer efendi bendeñe bir niçe fende şem‘
Baş çekmez idi böyle eger mālİK olmasa
Pervāne gibi bir niçe çāpük levende şem‘
5. Gönder oḳuñ esirge beni ṭut ki ḥayr için
Virdüñ ḳapuñda luṭf ile bir derd-mende şem‘
Olsam Hüdāyī sālik-i rāh-ı ‘adem n’ola
Peykān-ı tīri yaḳdı bu fānūs-ı tende şem‘
7. Naẓm-ı kemāl-i süz ile ṭümārı şı‘rümüñ
Lāyḳdur ola türbe-i pīr-i Ḥocende şem‘

74.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Fıkr-i ḥaddüñden çemende n’ola yaḳsa lāle dağ
Mıhr-i ḥaṭṭuñla yaḳar gögsine meyden hāle dağ
Ḥırḳa-ı ten şūfiyā çoḳdan olurdu çāk çāk
Sīnem üzre olmasa yir yir aña pergāle dağ
3. Ḥalkā-i zūlf-i hümāyūnuñ ğamından ey perī
Yaḳdılar ṭāvūs-ı ḳudsīler perīler bāle dağ

5b dile: füyüz D.

73: 164^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 77, s.148.

7a söz ile: süz ile D.

74: 164^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 79, s.149.

1b yaḳar: - M.

Tendeki şekl-i şanavberde süveydā şanmañuz
Bu dil-i abdāla yaqmışdur o çeşmi ala dağ

5. Görse hālūñ ta'ne itmezdi **Hüdāyī** hāline
Ehl-i derd olup yaqardı zāhid-i şad-sāle dağ

75.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Yüz bulaldan başa çıkdı ey şeh-i tannāz zülf
Vechi var hürşid-i 'ālem-tāba kılsa nāz zülf
2. Ol laţif eşkālī geh pinhān ü geh peydā ider
Sīmyā 'ilmin bilür ya gösterür i'cāz zülf
3. Çāder-i müşgīn içinde niçe şüret gösterür
Oldı şan hengāme-i hüsn içre lu'bet-bāz zülf
Sen büt-i sehğārsın ol kāfir-i Hindū gibi
Pāyüñe yüzler sürüp eyler saña i'zāz zülf
5. Naqd-i kalbin gāret itmezdi **Hüdāyī** bendeñüñ
Olmasaydı ger harāmī çeşmüñe dem-sāz zülf

76.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Çekmesün kūy-ı harābāta gelüp zühhād ayak
Başmasun 'işretüñe ehl-i şafāya yād ayak
Toldurup hūn-ı cigerden Bī-sütünüñ lālesin
'İşk-ı Şirīne içer Ferhād-ı miñnet-zād ayak
3. 'İş ü'işret kaşırınıñ şalduğda bünyādını Cem
Eylemiş cām-ı şafādan aña ol üstād ayak
Devleti olup müsā'id baht-ı sermed el virür
'Āşık-ı evbaşā şunsa sākī-i dil-şād ayak
5. Rāh-ı 'işkuñda **Hüdāyī** sāye-veş pā-māl idi
Başmamışken būsitāna serv ile şimşād ayak

75: 165^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 81, s.150.

2 - D.

76: 165^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 85, s.152.

77.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Mişāl-i Kā'be eyā nūr-ı dīde-i 'uşşak
Gören cemālūñi müştāk görmeyen müştāk
Reh-i vişālūñ irerdi gönül nihāyetine
İlişmeseydi eger dāmenine hār-ı firāk
3. Mey iç hücüm idicek ef'ī-i ğam u ğuşşa
Ki ejdehāları ey dil zebūn ider tiryāk
Seni helāk iderin dirse şād olur cānum
Sevindürür nitekim 'abdi müjde-i i'tāk
5. Zekāt-ı hüsñüñi aġyāra müsteħak göresin
O deñlü yok mı **Hüdāyī** kuluñda istiħkāk

78.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Hezec - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ol cām-ı la'le yazmuş eyā lebleri 'aķıķ
Yākūt-ı haţtuñ āyet-i *yesķüne min rahīķ*
Ben serv-i bāġı kāmētüñe nice beñzedem
Sen şāh-ı ser-firāz o bir bende-i 'atīķ
3. Ğarķ itse kana cismümi ğamzeñ şehīd idüp
Deryā-yı rahmete beni Hāķ eylese ğarīķ
Şādem aña ki sīneden eksük degül ğamuñ
Höşdur refīķi her kişinüñ kim ola şefīķ
5. Sa'yi tavāf-ı Ka'be-i kūy-ı nigārdur
Yā Rabb [kıl] **Hüdāyī**ye tevfiķuñı refīķ

77: 165^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 86 , s.152.

78: 165^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 90, s.154.

1b Kur'an-ı Kerim: Mutaffifin 83/ 25.ayet başlangıcı: "Kendilerine halis bir içki sunulur."

5a kıl.- M.

79.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Kıl nazār ḥāline eşkini revān eyleyenüñ
Dem gelür 'afv olunur suçları ḳan eyleyenüñ
'İşkī ketm idemedüm ḳoñ beni ḳan ağlayayın
Ḥāli budur ile sırrını 'ayān eyleyenüñ
3. Nāşihā pendi ḳo var şüret-i zībāsına baḳ
Beni bu vech ile rüsvā-yı cihān eyleyenüñ
Ḳanumı içdi femüñ kimse anı görmiş yok
Kişi sırrın mı tıyar 'iṣ-i nihān eyleyenüñ
5. Ey **Hüdāyī** seni bī-nām ü nişān itmekdür
Ġarazı tır-i cefāsına nişān eyleyenüñ

80.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Reme l- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Sürme çekmiş çeşmine ey dil yine ol şūḥ u şeng
Şöyle āfetdür ki ol virür iki gözine reng
Seng-i cevur urur dile taḡlarca ol Yūsuf-cemāl
Anı yād itmez ki yarın ḳona mizāna o seng
3. Nāfe-i ḥaṭṭ-ı ruḥuñ sürdi çıkardı Rūmdan
Ḳand-i Mıṣruñ başına la'lüñ külāhın itdi teng
Bāḡa gel kim şimdi gülşen sünbül-i Hindü ile
Rūm ili maḥbūbidur şan taḳınur perr-i küleng
5. Peyk-i āhın yāre gönderse **Hüdāyī** dem-be-dem
Şaḡlu şollu nāle-i dilden taḳar pāyine zeng

79: 165^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 97, s.158.

3 Laḡza geçmez ki müjeñ tiri gönülde geçmez \Ka'bedür cilvegehi ṭayy-ı mekân eyleyenüñ: -M.

4 Bu beyit, D: G. 98, aynı redifli gazelin 3.beyitidir, s.159.

80: 165^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 100, s.159.

81.

Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün

Hezec-- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ben bendeñe şehā elem ü cevr ü miñnetüñ
Luţfuñ' ināyetüñ kerem-i bī-nihāyetüñ
Kul itdi halkı şive vü nāz u 'itāb ile
Luţf-ı hıţāb u hüsñ-i cevābuñ zarāfetüñ
3. 'Uşşāka kibr ü kīn idüben eylemek helāk
Dilde kemāl-i ma'rifetüñ elde şan'atüñ
Aħbābadur tekebbür ü nāz ü teğāfülüñ
Ağyāradur kamu nażar u luţf u şefkatüñ
5. Terk eyle hırşı zerķ u riyā ile şūfī gel
Ĥayr ide tā saña 'āmel ü zühd ü tã'atüñ
Maķbül olur şalāt u selām u tazarru'uñ
İhlāş ile olursa du'ā vü maħabbetüñ
7. Çek ey **Hüdāyī** gam ĥarekāt-ı zamāneden
Zamm olsa kesr-i dil saña feth ola devletüñ

82.

Fe'ilätün fe'ilätün fe'ilätün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Komadı şuda şafā 'ārız-ı 'ālem-tābuñ
Çekilüp döndüğü andan bu imiş dölābuñ
Cüylarda degül ey Yūsuf-ı şānī girdāb
Reşk-i çāh-ı zeķanuñ bağrını deldi ābuñ
3. Berķ urur ruĥlaruñ ol küşe-i ebrülardan
İki yanında iki şem' gibi miħrābuñ
Şordüğüm dem ne imiş aşlını bildüm şekerüñ
Bilmedüm diķķat idüp sırrın o(l) la'l-i nābuñ
5. Bāde-i la'lüñi men' itme **Hüdāyī**den kim
Şāfdur meşrebi rindān-ı ulü'l-elbābuñ

81: 165^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 103, s.161.

82: 166^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 106, s.162.

4a dem: - M.

83.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Ey perī güftāra gelse la'l-i şekker-ḥālaruñ
Siḥr idüp aǵzın egersin tūṭī-i güyālaruñ
Yüzde zülfüñ seyr-i baḥr-i ḥüsn olup diller alur
Ḥüyıdur merdüm-rübālık malik-i deryālaruñ
3. Yād idüp sāķī lebüñ şundi niçe peymāneler
Āteşin ölçerdi rindān-ı kadeḥ-peymālaruñ
Ölürem bir dem gözümden ğā'ib olsañ ey perī
Nūr-ı pākisin sevād-ı merdüm-i bīnālaruñ
5. Cevher-i nazmum **Hüdāyī** 'aynına almaz 'adū
Tūtiyā nef'ini görmez gözleri a'mālaruñ

84.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. Derd-i 'ıŝķuñ bileli dilde müdāvādan yeg
Dirligüm var ğam-ı 'ıŝķuñla Mesihādan yeg
Ruḥlaruñ bir niçe vech ile güneşden rüşen
Şaçlaruñ sünbül-i sīrāb-ı muṭarrādan yeg
3. Leb-i nūşīnün umarsa n'ola yanmış yüregüm
Ne ola teşneye cüllāb-ı muşşaffādan yeg
Kanı bir şevķ-nümā āyīne-i cām gibi
Kanı bir zevķ u şafā şoḥbet-i şahbādan yeg
5. Ey **Hüdāyī** gele inşāf idicek 'ālemde
Bir şafā anı mı var süy-ı Kālātādan yeg

83: 166^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 111, s.164.

3a niçe: gice D.

84:166^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 113, s.165.

1b 'ıŝķuñla: la'lüñle D.

85.

Mefā'ilün fe'ilätün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Belâlaruñ dil-i 'uṣṣāk-ı dil-figāre gerek
Belī 'ināyet ü raḥmet günāhkāre gerek
Sipihri gör ki çeker sīnesine bir māhı
Hemān felekde begüm ṭālī' ü sitāre gerek
3. Cemālūñi niçe yüzden görem diyen diller
Şikeste āyīneler gibi pāre pāre gerek
Kemāl-i kudret-i Ḥayy ile bir yürür olayın
Meded öli yürürin ben kuluña çāre gerek
5. **Hüdāyī** tāze ğazeller kaşīdeler diyicek
Hemīşe ol yüzi gün 'arızı bahāre gerek

86.

Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün

Hezec- - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ey kaşı yā ḥadengüñe sīnem nişāne dik
Nāzük nihāl-i servdür ol bāğ-ı cāne dik
Tīrūñle sīnemi yeter itdüñ delük delük
Şimdengirü 'aşā-yı dil-i nā-tevāne dik
3. Ey cān ṭabībi tīğ-ı ğamuñ sīnem itdi çāk
Gel sūzen-i müjeñle yine nāzükāne dik
Gül dikme bāğa 'arız-ı dilber biter diyü
Serv ü çenār geldi bugün bāğbāne dik
5. 'Uṣṣāk içinde eyle **Hüdāyī**yi ser-firāz
Ey Yūsuf-ı zamāne başın kes sināne dik

85: 166^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G. 116, s.167.

Divan'da bu gazel 9 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

3 Belâ vü derd ü ğam u hemdem olsa dil nāçār / Ḥarīf ü şāhid ü şem' ü şaraba çare gerek.

4 - D.

86: 166^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G.118, s.167.

87.

Mef'ülü mefā'ili mefā'ili fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Tağıtsa şabā turesin ol silsile mūnuñ
Ditrer reg-i sevdāsı kamu ehl-i cünūnuñ
Demdür içelüm bādelerin devr-i denīnuñ
Hoş [dur] kişi nüş eyleye kanını 'adūnuñ
3. Diş yāreleri var leb-i sāķide şanasın
Ter mīvedür ol kim tokınur zaħmı tolunuñ
Reyhān haṭı sünbül saçı gül ruħları būyı
Elden koma dirler baña destini sebūnuñ
5. Hūn-ı ciger ü eşk ile yuy naķsını ğayruñ
Pāk eyle **Hüdāyī** bu derūnuñla birūnuñ

88.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel + + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Kūh-ı ğam çeşmesidür çeşm-i güher-pāş degül
Saṭr-ı tārīhdür üstinde anuñ kaş degül
Ni'met-i miħnete el şunma yūri ey h'āce
Fuķarā loķmasıdur sen yiyecek aş degül
3. Kanlu yaşum gözümüñ nūrı ciger-kūşem iken
Demidür çıksa gözümnden baña sırdaş degül
Olsa nergis n'ola pūr-jāle şadef pūr-lü'lü'
Mihr-i hūsünüñle kimüñ çeşmi tolu yaş degül
5. Ka'be kūyuñda iki çeşme revān itmegiçün
Şu terāzūlarıdur dīde-i hūn-pāş degül
Tīğ çek sīneme gel tek yoluña cān vireyin
Sūre-i Tevbe haķiyçün yalıñuz baş degül
7. Cem-i vaķt oldı **Hüdāyī** çekeli cām-ı ğamuñ
Devr içinde aña bir kimse ayakdaş degül

87: 166^b [Hüdāyī]; *Dīvān*: G.121, s.169.

2a bādelerin bādelerüñ M.

5b derūnuñla :derün ile M.

88: 167^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G.123, s.170.

89.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Fitnede merdüm-i çeşmüñ didüm olmuş kâmil
Ol perî-çehre gülüp didi ki insân kâbil
Kebkeb-i müzeñe meyl itse yaşum seyli n'ola
Sâ'ilüñ kalbi olur dirheme ğāyet mā'il
3. Kātı göñlüñden ümîd eyler idüm mihr ü vefā
Seng-i hārāda eger sebze olaydı hāşıl
Bir mehi sīneye çek boynına şal kollaruñı
Hāle-veş devr-i kamerde olıgör rüşen-dil
5. Ey **Hüdāyî** içegör āb-ı hayāt-ı 'ışkı
Şunsa sākî-i ecel ğam yime zehr-i kâtil

90.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Ey benüm nāzı gibi kulları çok hānum gel
Günde biñ yüze gülen ğonce-i handānum gel
Bize mestür şatup kendüyi her mağribīye
Açılan gül gibi gencine-i pinhānum gel
3. Her okunduğı yire varıcı şehbāz gibi
Zāğlar hem-demi tütî-i sühan-dānum gel
4. Baña geldükçe Hümā gibi kātı yüksek uçup
İllere şayd olıcı kebk-i hırāmānum gel
5. Derd-i hecrüñle helāk oldu **Hüdāyî** haste
Dirgür anı da gel ey 'İsā-yı devrānum gel

89: 167^a [Hüdāyî]; *Dîvân*: G.124, s.170.

4a boynına: boynuña: M.

90: 167^a [Hüdāyî]; *Dîvân*: G.128, s.172.

91.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Gel ikimüz bir olup gülşene revān olalum
Numūne-i gül-i ra'nā-yı gülsitān olalum
Mişāl-i sāye-i serv olalum çemende çemān
Felekde reşk-i meh ü mihr Ferķadān olalum
3. İki gönül bir olup çıksun aradan ikilik
Hoş ittiḥād idelüm ya'nī cism ü cān olalum
Ķad-i dütāmı görüp kaçma toğrı sīneme gel
'Adūlaruñ gözine tīr ile kemān olalum
5. **Hüdāyī** bendeñe yār ol senüñle pādişehüm
Cihāna mihr ü vefā gibi dāstān olalum

92.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. İrişmez ol mehe feryād ü nāle-i seḫerüm
Bülend-mertebedür ḫaylī maṭmaḫ-ı nażarum
Şadef-mişāl tehī-dest isem 'aceb mi ki çarḫ
Elümden aldı bir iki cihān deger güherüm
3. Nesīm-i nāfe-i ḫālinden açmazın bir sır
Nesīmī gibi ser-ā-pā yüzerler ise derüm
Kemāl-i 'ışķumı bildi teraḫḫum itmedi yār
Ri'āyetine şehüñ mūcib olmadı hünerüm
5. **Hüdāyī** söyle güm oldum ki vādī-i ğamda
Şabā yeli niçe yıl yilse bulmaya eşerüm

91: 167^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.131, s.173.

92: 167^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.141, s.179.

93.

Mef'ülü mefā'ili mefā'ili fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Acıtdı beni ayırup ol kân-ı nemekden
Mānend-i şehāb ağlar isem n'ola felekden
Bulmadı nazīrin o mehūñ ins ü melekde
Āhumla yaşum geçdi simāk ile semekden
3. Seng-i rehūñe yüz sürenüñ kıymetini bil
Zīrā zer-i nābuñ bilünür qadri mihekden
Hāk-i rehūñe yüz sürüp öldükde mezārūm
Güm güm öte āvāze-i tesbīh-i melekden
5. Āyīne-şifat mazhar-ı envār-ı cemālūm
Şūfī ne 'aceb halka görünsem kepenekden
Sevr ile felegūñ gökde ider bağrını biryān
Mihrūñle **Hüdāyī** eger āh itse yürekden

94.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Mā'ī cāmeyle şehā gökde Mesīhāsın sen
Āsumān içre yāhūd mihr-i mücellāsın sen
Mā'iler gey yaraşur egnüñe çün eşk-i yetīm
Ābda hāşıl olan gevher-i yektāsın sen
3. Āb-gün cāmede ey gonce-dehānum gūyā
Tāze kopmuş şuya konmuş gül-i ra'nāsın sen
Ya perīsın güzelüm şīşe-i efsūn-gerde
Çemen-i cānda yāhūd serv-i dil-ārāsın sen
5. Mā'il olsa saña dil-teşne **Hüdāyī** ne 'aceb
Bir içim tāze vü ter āb-ı muşaffāsın sen

93: 167^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 153, s.185.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur. (Divan'daki beyit numarasıyla):

2 Döndürdüğü yitmez mi değirmende dağkçe \ Devrān bizi dağı geçirür ince elekeden.

94: 168^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.154, s.185.

95.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Hezec-- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Hıyl-i bahārı sürdi yine sebze-zārdan
Bād-ı hazān koyıldı yemīn ü yesārdan
Viridi nişāne al varaqlarla şahın-ı bāğ
Cāy-ı neberd-i Rüstem ü İsfendiyārdan
3. Kānı o dem ki kān-ı 'aķıķ idi kūh u deşt
'Aks-i ruħ-ı süheyl-i gül-i nevbahārdan
Yıkdı nihāli şadme-i āfāt-ı rūzgār
Yüz yirde qodı berg düşüp şāhsārdan
5. Dāmān-ı pāki berg-i gülüñ çāk olup yatur
Gülşende zahm-ı nāhun-ı dil-düz-ı hārdan
Olmış benefşenüñ kadi ham 'arızı kebūd
Darb-ı şabanca-i elem-i rūzgārdan
7. Būstān u bāğa geçdügi rengi geçer saña
Şaķın **Hüdāyī** bu felek-i hīle-kārdan

96.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri '- - + / - + - + / + -- + / - + -

1. Kaçsañ 'aceb mi sīneden āhū-yı Çīnsin
Nāz eyleseñ saña yaraşur nāzenīnsin
Hoş geldüñ ey hamāme-i ferruħ-peyām-ı dōst
Gūyā ki peyk-i vahy-i resūl-i emīnsin
3. Sulţān-ı çār-kaşr-ı sipenc ise mihrsın
İķlīm-i heft-hūsne şeh-i kām-bīnsin
Ey māh varma meclis-i a'dāya şem'-vār
İl saña dimesüñler erāzil-nişīnsin
5. Göñlinde mesken eyledüñ ise **Hüdāyī**nüñ
Mü'min mişāli sākin-i huld-i berīnsin

95: 168^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.167, s.192.

96: 168^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.169, s.193.

97.

Mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri ' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hüsniñ hâlel bulurdı haṭ-ı müşg-bârdan
Deryâ mükedder olsa bir avuç ğubârdan
Añla haṭuñla kanlu yaşum mâcerâların
Miḥnet çemenlerinde akan cüybârdan
3. Güller kızardı gördi seni seyr-i bâğda
Reng aldılar o mihr-i ruḥ-ı tâbdârdan
Yol gözlerüm nücüm-ı reh-i kehkeşân gibi
Kurtar beni gel ey yüzi gün intizârdan
5. Sürme **Hüdâyî** bendeñi ol yir ğarîbidür
Şâhum ol âsitân-ı sipîhr-i iktidârdan

98.

Mef'ülü fâ'ilätü mefâ'ilü fâ'ilün

Muzâri ' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Gel 'ibret al bu seyr-i serây-ı ḥarâbdan
Kalmışdur anca Ḥusrev ü Efrâsiyâbdan
Bir gün düşer döne döne devri tamâm olur
Umma şebât bu felek-i nüh-ķıbâbdan
3. Ser-çeşme-i ḥayâtdan ey ḥ'âce yursun el
Olursa âfitâbeñ eger âfitâbdan
Sulṭân odur ki zemzeme-i kerre-nây-ı şâh
Farķ olmaya yanında ṭanîn-i zübâbdan
5. Her kim ki geldi maḥşere ser-mest-i câm-ı 'ışķ
Kurtuldu ķîl ü ķâl-i su'âl ü cevâbdan
Elden ķoma **Hüdâyî** şaķın 'ışķ câmını
Varınca şeyb-i şeybe zamân-ı şebâbdan

97: 168^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G.171, s.194.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyitler Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

5 Nüş idelüm şu kan olacağı gel ey refîķ \ Demdür ki acımız alavuz rüzgârdan.

6 Rindâna bezm odur içecek yâr ile müdâm \ Câm u şurâḥî bola şığâr u kibârdan

98: 168^b [Hüdâyî]; *Dîvân*: G.172, s.195.

7 - M.

7. Her kim düşerse ayağa baş üzredür yiri
Fehm it bu sırrı sāgar içinde şarābdan

99.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. 'Anber haṭuñ şemīmi ki yoḳdur çemende bu
Gülgün ruḥuñ nesīmi ki olmaz semende bu
Ben gül yañaḡuña semeni nice beñzedem
Ol ser-firāz-ı 'ālem ü bir ser-figende bu
3. Bu reng ü bŷyı lāle görüp gül yüzüñde dir
Bağrumda daḡum olmaz idi olsa bende bu
Atma yabana tīrŷni gönder begüm dile
Kim cān metā'ı gibi geçer şöhretinde bu
5. Bildüm ne yüzden aḳduḡını āb-ı dīdemüñ
Bir kerre görmiş idi cemālŷn geçende bu
Didi buḡŷr-ı bezme haṭ-ı müşg-bār-ı yār
N'eyler 'aceb ki ben var iken encümende bu
7. Sözü kelāmı irdi kemāle **Hüdāyī**ñ
Yaḳdı çerāḡ-ı Ḥusrevi mŷlk-i sŷḡanda bu

100.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ḳaysa Mecnŷn dimeñüz 'āḳil ü ferzānedür o
Kim ki bu silsileden olmaya dīvānedür o
Ka'be-i ḳalbŷmi gel yıḳma ḡalīlŷm ŷimdi
Bir zamān kendü elŷñle yapılan ḡānedür o
3. Dildeki sŷzı 'aceb görme ele āyīne al
Gör begüm sen de kimŷñ ŷem'ine pervānedür o
Gele mi sīne-i ŷad-pāreme ol genc-i cemāl
Şeh-niŷin olmaya bir ḡānede vīrānedür o
5. Tīḡlar çekse gözŷñ ḳatl-i **Hüdāyī**ye eger
'Aceb olmaz ki mey-i nāz ile mestānedür o

99: 169^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G.179, s.198.

100: 169^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G.180, s.198.

101.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzāri ' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Ma'lūmdur murādum ol ṭab'-ı pür-şafāya
Zīrā begüm ne maḥfī cām-ı cihān-nümāya
Derdüñle ağlamağdan iki gözüm ağardı
Şan girdi iki merdüm āyīne-veş 'abāya
3. İtsün ğubār-ı rāhuñ ḥam kāmētüm zer-endūd
Dil-keş olur be-ğāyet altun toz olsa yāya
Alma nuḳūd-ı şabrın virme raḳībe vaşluñ
Cān Yūsufını şatma ey ḥ'āce yok bahāya
5. Geh seng-i cevri ü ḳahra geh tīrūñe nişān it
Ṭurmuş durur **Hüdāyī** senden gelen belāya

102.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. N'ola reşk eylese Ṭübī o ḳad-i bālāya
Bu meşeldür ḥased ednādān olur a'lāya
Benem ol merdüm-i üftāde ki bir ḳaṭre yaşum
Dem olur cūşa gelür dil uzadur deryāya
3. Dil-i ma'mūrı ğamuñ şöyle ḥarāb eyledi kim
Beñzedür şimdi gören beyt-i Ebī Derdāya
Dād idem yād idüben rüz-ı ḳıyāmet senden
Bugün ey meh beni şalduḳlaruñı ferdāya
5. Ğam nihāyet buluban hecre olurdu ḡāyet
Ey **Hüdāyī** çekebilsem o mehi tenhāya

103.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri ' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Göz açdı baḳdı ḳaldı ruḥ-ı yāre āyine
Beñzerse n'ola şüret-i dīvāre āyine

101: 169^a [Hüdāyī]; *Dîvân*: G.182, s.199.

102: 169^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 184, s.200.

103: 169^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 186, s.201.

- ‘Aks-i ruḥuñla ey meh-i ḥürşid-menzilet
Beñzer elüñde bir gül-i bî-ḥāre āyine
3. Olsa ‘aceb midür nazarı pāk ü ḳalbi şāf
İrdi şu gibi devlet-i dīdāre āyine
- Māh-ı dü-hefte gün yüzüñe beñzerin dimiş
Varmaya göreyin o yüzi ḳara āyine
5. Sīnem **Hüdāyī** yirüdür olsa delük delük
Oldı ḥadeng-i ğamze-i dildāre āyine

104.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Muzāri‘ -- + / - + - + / + - - + / - + -

1. İrmez vişāle ṭālib eger ‘āşık olmasa
Virmez kişiye devleti Ḥaḳ lāyık olmasa
- Şekkerle beslemezdi anı ḥ‘āce dā‘imā
Ṭūṭī eger ḥadīş-i lebün nāṭık olmasa
3. Maḥbūb odur vefālar ide derd-mendine
N‘eylerler ol ṭabībi eger ḥāzık olmasa
- İtmezdi meyl aña meges ü mūr u cān u dil
La‘lün mişāl-i şehd ü şeker fā‘ik olmasa
5. ‘Aşıkdur eyleyen seni ḥüsn ile dāsitān
‘Azrāyı kim bilürdi eger Vāmık olmasa
- Esrār-ı ‘ışkuñı yise ḥayrānuñ olsa dil
Ġayruñ şarāb-ı la‘lin içüp fāsık olmasa
7. Yakmazdı dağ-ı mihrüñi gögsine şubḥ-veş
Yoluñda ger **Hüdāyī** ḳuluñ şādık olmasa

105.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Kim ki göz açdı ḥarāma şoñı vardı bāda
Baña bu nükteyi remz itdi ḥabāb-ı bāda
- Dānesin sübhā vü ābını vuzū eyler iseñ
Murğ-ı rüḥuñ uça geh Sidrede geh Ṭübāda

104: 169^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 190, s.202.

105: 169^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 191, s.203.

3. Kesb-i gencīne-i ‘irfān idegör kim dem ola
Gelmemiş gibi olasın bu ḥarāb-ābāda
Mest olup ‘ışk ile bir pāye[ye] baş pāyüñi kim
Gele aşḥāb-ı şafā saña mübārek bāda
5. Deyr-i dünyānuñ eger şüretine bakmaz iseñ
Nür-ı dīdārı **Hüdāyī** göresin ‘uqbāda

106.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Lebüñle hem-dem olmuşdur ezel Firdevs bāğında
Daḥı ney-şekkerüñ ḳalmışdur ol lezzet damağında
Geçinür ‘āşıkuñ şūfī velīkin dilden āhı yok
Ḥalīlu’llāh geçer ammā tütün dütmez ocağında
3. Olur ‘ışk ehlinüñ her dem dili pür-ḥün gözi pür-nem
Belī rindānuñ olmaz kim mey-i gülgün ḳabağında
Benüm baht-ı siyāhumdur meger ol çeşm-i ḥ‘āb-ālūd
Ya āhū-yı Ḥotendür uyḥuya varmış yatağında
5. **Hüdāyī** hastenüñ ḥālin şorarsañ ey ḫabīb-i cān
Seni özler nice demdür yatur miḥnet bucağında

107.

Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Dilerseñ ola dilüñ pür-şafā piyāle gibi
Müdām ayağı elden düşürme lāle gibi
Gelüp bu gice bizümle eyā meh aḥşamla
Derün-ı bezmümüzi rüşen eyle hāle gibi
3. Ḳıya ḳıya baḳan ol ḳara gözli dilberümüñ
Göñül kebūterini bāz-ı zülfi ala gibi
Göñül vilāyetini eyledi ḥarāb u yebāb
Sipāh-ı ḡuşşa ḫurup üstine ḫavāle gibi
5. Görince pertev-i mihr-i cemālin ol māhuñ
Hevā-yı münḳalib oldum seḫerde jāle gibi

106: 170^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 199, s.207.

5b yatur: seni M.

107: 170^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 212, s.213.

Yime zamāne ğamını ki bezm-i ‘ālemde
Ecel seni götürür ‘ākıbet nevāle gibi

7. Kitāb-ı ‘ışkını cānā **Hüdāyī**nüñ öliceğ
Ma‘ārif ehli yazup oqıya risāle gibi

108.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hem-dem olmuş eşküm ile müzeñüñ kebkepleri
Birbiriyle imtizāc itmiş meger kevkepleri
Ey Mesīhā-dem lebüñ fikri dil-i ‘uşşāğda
Rūhđur ğüyā müşerref eylemiş qālepleri
3. Tek yüzüñ şevqini göster mūmdur pervāne-veş
Yanmağā bu tekye-i dehrüñ ışık-meşrepleri
Beyt-i Ma‘mūr ile havrāyı göze göstermeye
Görse şūfī ğonce-leblerle tolu mektepleri
5. Ey **Hüdāyī** oldı hāmem lüle-i ‘ayne’l-ħayāt
Vaş idelden ol şeker-ğüftār u şīrīn-lepleri

109.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Muzāri‘ - - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Cān istese cānāne dime virmezem anı
Bī-minnet alur yoğsa ecel virmez emānı
Olmaz ğağ-ı yāğūt lebüñ gibi şafā-bağş
Taşvīr yazarsa n’ola cān virmez a Mānī
3. Emdür lebi her derde vü ğikmet nedür ammā
Ben ğasteye ölsem de ğelüp virme amānı
La‘line virem cānı diyü eylerem ārām
Nez‘a ğeliceğ anuñ için virmez em anı
5. Ol serv-i ğırāmān elüñe ğirse **Hüdāyī**
Em leblerini ğoc belini virme zamānı

108: 170^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 204, s.209.

109: 170^b [Hüdāyī]; *Dîvân*: G. 209, s.212.

110.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Öldürdün a nāzuñla şehā ehl-i niyāzı
Kırdım güzelüm kı'ide-i bende-nüvāzı
Kıldım kapuña secdeler olmadı kabülün
Döndüm aña kim geçmeye maqbüle namāzı
3. Dil olmasa n'ola harem-i vaşluña mahrem
Maħrüm olur ol kim çoğ ola hırş ile āzı
El şunsa 'adū tañ mı ser-i zülfüñe ey serv
İblise naşib itdi Hüdā 'ömr-i dırāzı
5. Nār-ı ruħ-ı dildāruma dildāde geçer şem'
Her dem bu hevādandur anuñ süz u güdāzı
Ben kâfir-i 'ışkam gelüp öldürsün o ħünî
Ben tā ki bu meydānda şehid olam o ğāzî
7. Evza'-ı felek kıddümüzi bükdi **Hüdāyî**
Pîr itdi bizi bir kırunuñ şive vü nāzı

111.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Sürsün 'adüyü cennet-i küyından ol perî
Ādem yirine bağlaya lāyık mı bir ħarı
Başum berāberi götürem çün du'ā-yı seyf
Ger Ħaķ şalarsa boynuma şemşîr-i dilberi
3. Āhum yeli hevā-yı ħaṭ-ı sebz-i yārdan
Pür kıldı mevc-i ebr ile deryā-yı aḥḍarı
Olsa 'aceb mi āhumuñ ey dil meyli bugün
Kendüye mā'il itdi o serv-i semen-beri

110: 170^b [Hüdāyî]; *Dîvân*: G. 229, s.221.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyitler Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

6 Ben kâfir-i 'ışkam gelüp öldürsün o ħünî \ Ben tā ki bu meydānda şehid olam o ğāzî.

7 Evza'-ı felek kıddümüzi bükdi **Hüdāyî** \ Pîr itdi bizi bir kırunuñ şive vü nāzı.

111: 170^b [Hüdāyî]; *Dîvân*: G. 216, s.215.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyit Mecmua'da yoktur (Divan'daki beyit numarasıyla):

3 Bir laḥza dilde olmasa ğamuñ n'ola / Ħoşdur muvāfik olsa kışinüñ birāderi.

5. Ben hāk-i bī-vücūdı añup sögme dā'imā
Yok yire zāyi' eyleme bunca güherleri
Kālbinde nār-ı miḥnet ü başında dūd-ı āh
Cism-i **Hüdāyī** bezm-i ğamuñ oldu micmeri

112.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. İsterem şu gibi ol servüñ olam pā-māli
Kişinüñ himmeti kendüye gerekdür 'ālī
Dirhem-i eşki döküp vaşluñı ister 'uşşāk
H̄āceler Yūsuf için şanki dökerler māli
3. Vaşlına hıdmet ile vāşıl olurdum yārüñ
Mücib-i cennet olaydı kişinüñ ā'māli
Hırka vü tāk ile gör şūfī-i mülhid fi'lin
Görmek isterseñ eger şekl-i ḥar-ı deccāli
5. Dil-i maḥzūn-ı **Hüdāyī** yazılır kılsa nazār
Olmasun levḥ-i dili naḫş-ı ḥaṭuñdan ḥālī

113.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Gitme hey kāfir alup tenden dil ü cānı daḥı
Varup uğratma belāya bir müselmānı daḥı
Başına sulṭān iken dil bir şehe ḫul oldu kim
Ḫul idüpdür bende-i ḥüsnine sulṭānı daḥı
3. Mā'il oldum vechi var dilber cefālar eylese
N'eyledüm kim cevr ider bu 'ālem-i fānī daḥı
Tā dem-i evvelde kim oldum şehīd-i tiĝ-ı 'ışk
Zahmumuñ ol dem bu dem ṭurmaz aḫar ḫanı daḥı
5. Vār ise 'aḫlı ḫara başında cānā zāhidüñ
Zülfüñüñ küfrine virsün dīni imānı daḥı
Göñlüni viridi **Hüdāyī** bir büt-i tersāya kim
Dīn ü imānına beñzer 'ahd ü peymānı daḥı

112: 171^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 218, s.216.

113: 171^a [Hüdāyī]; *Dīvān*: G. 226, s.219.

114.

Gazeliyyât-ı ‘Ulvî Çelebi

Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Yeşil destâruñ ile sebz cāmeñ ey gül-i ra‘nā
Nihāl-i serv-i bālā üzre қonmuş ғūñdūr gūyā
Leṭāfet gülşeninde naḥl-i güldür қadd-i mevzūnuñ
Yeşil destâruñ anda nā-şüküfte ḡoncedür cānā
3. Ser-i destâr-ı sebzüñ şeh-per-i Cibrīldür yāḥūd
Cinān ṭāvūsıdur kim aña şāḥ-ı Sidredür me‘vā
Nihāl-i ser-bülendüñ ḡördiler destâr-ı sebzüñle
Saña baş egse ṭañ mı қubbe-i Ḥaḍrā ile Ṭübā
5. Dökülmüş sebze-zāra berg-i güldür şandum ey ‘Ulvî
Yatur destâr-ı sebzın yaşdanup ol ruḥları zībā

115.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Nūr-ı çeşmüm benüm ol nergis-i bīmāre fedā
Dil ü cānum ol iki ḡamze-i ḥūn-ḥāre fedā
Çeşm-i pür-ḥūndan aқan dāne-i eşküm ḡüheri
La‘l-i dilberde yazılmış dūr-i şehvāre fedā
3. Dil-i bī-çāremi itdüm reh-i ‘ışḡ içre ḡubār
Ten-i şad-pāremi қıldum seg-i dildāre fedā
Gözlerümde bu iki merdüm-i ḡam-dīdelerüm
Ruḥlarıñda ol iki ḥāl-i siyeh-kāre fedā
5. ‘Aқl u şabr u ten ü cān u dil ü dīnüm ne ki var
‘Ulviyā cümlesi ol ṭurre-i ṭarrāre fedā

114: 171^b [Ulvî Çelebi]; *Divân*: G. 13, s.201.

115: 171^b [Ulvî Çelebi]; - D.

116.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Hıaı geldükde vefā eyledi ol yār saña
Ey göñül Hızr yetişdi haı-ı dildār saña
‘Ālemüñ zevķini kısmet idelüm ey h‘āce
Vuşlat-ı yār baña dirhem ü dīnār saña
3. Bir yaña ben gideyin bir yaña sen ey bülbül
Kūy-ı dildār baña kūşe-i gülzār saña
Vā‘izā ‘ışķ ile ‘uryān olana ta‘n itme
Görelüm n‘itse gerek cübbe vü destār saña
5. ‘Ulviyā burc-ı sa‘adetde kıomaz kevkebüñi
Cevr ider yār gibi çarh-ı sitem-kār saña

117.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nücüm ile meh-i nev şanma dām ü dānedür dünyā
Niçe āvāre şayd itmiş kebüter-hānedür dünyā
Niçe gün yüzlüler bağrına başmış sīneye çekmiş
Niçe gencine pinhān eylemiş vīrānedür dünyā
3. Ecel cāmın şarāb-ı merg ile her gün şunar halka
Şadā-yı āh ile pūr-na‘ra-i mestānedür dünyā
Kadem baş kaşr-ı nerdübān-ı lāhūta kademden geç
Fenā şaşıyla yapılmış degüldür ya nedür dünyā
5. Beķāya nāzır ol ‘Ulvī fenādan göz yumup el çek
Kadīmī hādişāt ile tolu efsānedür dünyā

116: 171^b [Ulvī Çelebi]; *Divān*: G. 17, s.203.

117: 172^a [Ulvī Çelebi]; *Divān*: G. 23, s.206.

3b Şadā-yı āh ile pūr-na‘ra-i mestānedür dünyā: Gedā vü şāhı bir şutar ‘aceb hum-hānedür dünyā D.

118.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ol perī olalı bezm-i meye tenhā tālib
Meclisinde didüm er gā'ib ü şöhet gā'ib
Aşşı kılmaz 'amelün terk-i riyā itmeyicek
Sen gerek şārib ol ey şūfī gerekse tā'ib
3. Āh dil bād-ı seher gözyaşı mā'-i cārī
Her yire 'ışk ilinün āb u hevāsı gālib
Perdedür cān gözine kaşr-ı beden zāhirde
'Ālem-i bātına baksañ görünür her cānib
5. Halk içinde kelimātum n'ola rağbet bulsa
'Ulviyā husrev-i nazm oldı sözüme rāğib

119.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Merhabā itmek için şundum idi büseye dest
Didi biñ nāz ile ol kaddi çenārum yā dest
Ayağun öpmeye dā'im n'ola ikdām itsem
Mest olanun sözi mağdūrdur ey gözleri mest
3. Vā'izün yıllar ile ta'nesini gūş itmez
Kanı meyhāne gibi 'ārife bir cāy-ı nişest
Çekme gam āyineñi şırsa melāmet sengi
Rūzgār ile gönül cām-ı Ceme irdi şikest
5. Rāh-ı gamda seni hākitse n'ola çarh-ı felek
Ma'rifet ehlinün ey 'Ulvī olur yirleri pest

120.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Şatma ey h'āce nebāt-ı hamevīden bize hīç
Dehen-i yār turur iken şekerün ez şuyın iç

118: 172^a [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 37, s.214.

119: 172^a [Ulvī Çelebi]; - D.

120: 172^a [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 64, s.230.

- Yāre didüm ki niçün şabrumı yağma kılduñ
Faqr u fāqum göricek didi ki lağten bir hiç
3. Dil-i şad-pāreme beñzetedügiçün dendānın
Kākülün şāne ile oldı bugün piç-ā-piç
Sīneden gözlerümüñ yaşı revān oldı yine
Beñzer ol şehre içinde aқа Tuncayla Meriç
5. Meyl iderse seni koyup dil-i ‘Ulvī ğayra
Kaldurup mürdesini tiğ-ı müjeñle iki biç

121.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. Vaşluñ baña huld oldı firākuñ odı dūzah
Ol dūzağa şaldı beni bu ‘ālem-i berzah
Ey tayy-i menāzilde dil-i haste vü güm-rāh
Ey Ka‘be-i maqşūd uzamaqda niçe fersah
3. Gördükde didüm pīr-i muğānı o şanemle
شَيْخٌ يَتَصَدَّى وَصَبِيٌّ يَشْرِيخُ
Nādān sözi zāhidle ‘aceb geldi zamīre
شَيْءٌ عَجِيْبًا اِنْهَمَا اِبْرَدَمَنْ يَخُ
5. Keyhusrev-i ğam sīnemi taht eyledi ‘Ulvī
Tennūr-ı ciger olsa yiridür aña maṭbah

122.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - / + + -- / + + -- / + + -

1. Nār-ı sīnemle n’ola penbelerüm yansa eger
Gele inşāf ide bu işşıya qarlar mı döyer
Yāri pehlūya çeküp sīnesin öpüp işıran
Añlanan bu ki hemān sikkeyi mermerde qazar

Divan’da bu gazel 6 beyit olup şu beyitler Mecmua’da yoktur (Divan’daki beyit numarasıyla):

5 Cān virürsem heves-i cām-ı leb-i dilber ile \ Hākümi meykede ta‘mirine eylen kerbiç.

121: 172^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 74, s.236.

3b Arapça darb-ı meşel: *Şeyhü yeteşabbî vü şabbî yeteşeyyih: İhtiyar çocuklaşır, çocuk ihtiyarlar.*

4b Arapça beyit: *Şey’en ‘acibā innehümā ebr ü dimen yuh: Şüphesiz o ikisi ne acaiptir bulut ve süprüntülük yuh.*

122: 172^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: - D.

3. Bir hümā idi uçurduk elümüzden ne gelür
Dilberüñ zülfi hayāli dağı gözümde uçar
Merdüm-i dīde gözüm yaşına ğarķ olsa n'ola
Bu meşeldür dinilür şulu siñek şuda yatar
5. Bād-ı āh-ı ten-i 'Ulvīyi hevāya virdi
Şimdi yirinde anuñ ey gül-i ter yiller eser

123.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ğāyet ile güç olur 'āşıkā terk-i dilber
Nāşıhuñ sözine aldanma kolayın söyler
Ķatı baĝruñ ne 'aceb muħkem olurmuş cānā
Eşer itmez aña ammā ki yaşum taşu deler
3. Zaħmumuñ var mı cerāhāt diyü ħalbinde 'aceb
Dem-be-dem tiĝ-ı ciger-dūzuñ anuñ aĝzın arar
Ey şanem fikr idüp İncil-i haţuñ rāhibler
Deyr-i 'işkuñda oĝur her biri küfri ezber
5. Dil-i dīvāne baña 'aĝluñı terk eyle didi
N'ola uysam aña 'Ulvī delüden uşlu ħaber

124.

Mef'ülü fā'ilatü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Hoş yaraşur cemālüne bu ħaţı-ı müşg-bār
امننت بآذی خلق اللیل والنهار
Ĥüsnuñ zamānınuñ meger evvel bahāridur
Yir yir bitürdi tāze çemen şun'-i Kird-gār
Devr-i ruħuñda ey şanem üstād-ı Lem-yezel
Bir ħüb naķş baĝladı adı benefşe-zār

123: 172^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 128, s.266.

3b Dil soĝup aĝzına peykān-ı müjeñ aĝzın arar D.

5 Yāri pehlüya çeküp şinesin öpüp ısırın / Eĝlenin 'Ulvī hemīn sikke-i mermerde ħazar D.

124: 173^a [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 153, s.281.

1b Arapça dua: Āmentü bi'llezī ħalaķa'l-leyl ve'n-nehār: Geceyi ve gündüzü yaratan Zāta iman ettik.

Zerd olduğı bu kim haṭ-ı ḥüsnüñ berātınıñ
Tuğrā-yı zer-niṣān iledür ḥükme i‘tibār

5. ‘Ulvī çü gördi āyet-i ḥüsnünde haṭṭuñı
Seb‘a’l-meṣānī remzini fehm itse vechi var

125.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ey gönül ğayrıya meyl eyleme cānān bir olur
Birünüñ ‘ıṣķı derūnuñda yiter cān bir olur
Ḥüsn-i Yūsuf görüp aldanma ruḥı sādeler
Ḥüsn-i Yūsuf çok olur Yūsuf-ı Ken‘ān bir olur
3. Dağ-ı mihri yeter ol lāle ruḥuñ sīneñde
Āsumāna nazar it mihr-i dıraḥṣān bir olur
Görmedüm ḥātem-i la‘lūñ gibi rengin yāķūt
Müher yüz biñ bulunur müher-i Süleymān bir olur
5. ‘Ulviyā ṣi‘rūme beñzer kanı bir nazm-ı laṭīf
Çeşmenüñ ğāyeti yok çeşme-i ḥayvān bir olur

126.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ḥaste cāna ḥālet-i mevt irdi cānān bī-ḥaber
Bir devāsuz derde düşdüm veh ki Loķmān bī-ḥaber
Cān zenaḥdānuñda kaldı ḥaste-dil ḥayrettedür
Düşdi Yūsuf çāha ammā pīr-i Ken‘ān bī-ḥaber
3. Şarılup çıķdı dıraḥt-ı ‘ömrüme mār-ı ecel
Āṣiyān-ı tende yatur bülbül-i cān bī-ḥaber
Dökdi gözyaşın ğam ü endüh ile ağlar idi
Merdümin elden çıķardı çeşm-i giryān bī-ḥaber
5. ‘Ulviyā ğurbetde kaldum bī-kes ü tenhā ğarīb
Cümle ihvān ğaflet üzre cümle yārān bī-ḥaber

125: 173^a [Ulvī Çelebi]; - D.

126: 173^a [Ulvī Çelebi]; *Dīvān*: - D.

127.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Biz Hüdādan özgeye hiç 'arz-ı hācāt itmezüz
Kaẓi'e'l-hācātdan ğayra münācāt itmezüz
Bir 'abā yiter bize fāhır libāsı n'eylerüz
'Ārifüz ehl-i dilüz biz meyl-i dārāt itmezüz
3. Yār kaçmaz la'lin öpmekden velī mümkün degül
Anuñ için bizde teklīf-i muḥālāt itmezüz
Şüretā zāhid bizi cāhil taşavvur itmesün
Degme bir nādāna biz 'arz-ı kemālāt itmezüz
5. Her ğazel kim söyleseñ pür-süzdür 'Ulvī velī
Tumturağ-ı elfāz ile muğlağ-ı 'ibārāt itmezüz

128.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec- - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Bitmez yüregüm yäreleri işler oñulmaz
Şabr eyleyelüm çäre nedür bitmez iş olmaz
Peymāne-şıfat ḥasret-i la'lüñle dem-ā-dem
Bir dem mi olur dīdelerüm kan ile tölmez
3. Günden güne artarsa n'ola ḥüsn-i dilārā
Gülzār-ı cinānuñ gül-i ra'nāları şolmaz
Bir ğamzesi fettānı bulup sevmiş o ḥünī
Şanmañ ki kişi kişiye itdüğini bulmaz
5. 'Ulvī kılını hışm ile redd eyledi dirler
Ol şāh-ı keremden bu cefālar hiç umulmaz

129.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

Tıfl-ı cān eyledi seyr-i ruḥ-ı cānāne heves
Nev-hevesdür n'ola eylerse gülistāne heves

127: 173^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 214, s.315.

128: 173^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 226, s.219.

129: 173^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 242, s.331.

Beñzer ol merdüm-i maħmūra ki özler mey-i nāb
Dem-be-dem anuñ için çeşmüñ ider қane heves

3. Meclis içre saña dil hālını yanmağ ister
Şem‘i cem‘e nitekim eyleye pervāne heves
Қurb-ı sulṭāna gönül āteş-i sūzān dirler
‘Āқıl olan ide mi āteş-i sūzāna heves
5. Şimdi āh itmez iken cevruñe mu‘tād oldu
Ne hevā қaldı dil-i ‘Ulvīde cānā ne heves

130.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Dimeñ öldükde sīnem üzre na‘l-i hūn-feşān қalmış
Uçup cān bülbülü gülzār-ı tende āşiyān қalmış
Bahāristān-ı gülzār-ı felek ğāyet fenā buldı
Güneş şanmañ hemān içinde bir berg-i hazān қalmış
3. Seyāhat ‘āleminde uğradum Mecnūn mezārına
Maħabbet-nāme-i Leylī diyü bir üstüh‘ān қalmış
Vişālūñ şehrini herkes қonağ itdi benüm cānum
Benem ancak reh-i fūrқatde tenhā nātevān қalmış
5. Ğam-ı la‘lūñle ‘Ulvī şöyle nā-peydā olupdur kim
Vücūdından hemān anuñ eşer āh u fiğān қalmış

131.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Fūrқat içre қıl beni yā Rab fiğānumdan ҳalāş
Ya irüşdür yāre yāhūd eyle cānumdan ҳalāş
Ṭāқatüm yok yār-ı hecre luṭf it ey tīg-ı ecel
Başumı kes қıl beni bār-ı girānumdan ҳalāş
3. Deşt-i miħnetde deler çarḥuñ tokuz қat cevşenin
Tīr-i āhum қurtılır olsa kemānumdan ҳalāş

130: 174^a [Ulvî Çelebi]; *Dîvân*: G. 250, s.335.

Divan’da bu gazel 7 beyit olup şu beyitler Mecmua’da yoktur (Divan’daki beyit numarasıyla):

6 Meh-i nev aşdı çarḥa tişesin gören diye tā kim \ Sipihri Bî-sütünde küh-kenden bir nişān қalmış.

7 Meh-i şeb-rū bu gice tārem-i eflāke çıқduқda \ Degüldür keh-keşān ey mihr-i ‘ālem bir rīsmān қalmış

131: 174^a [Ulvî Çelebi]; *Dîvân*: G. 25, s.339.

Dest-i ğamdan kırtarup dāmānumı kılmañ meded
Boynumı zencir-i zülf-i dil-sitānumdan ħalāş

5. Ğarķa vardum āşinādan kimse yok mı ‘Ulvīyā
Eyleye seyl-āb-ı eşk-i ħün-feşānumdan ħalāş

132.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Bāğ-ı kūyuñ seyridür Firdevs-i a‘lādan ğaraż
Pertev-i nūr-ı cemālūñdür tecellādan ğaraż
Naķd-i cānı ħāl-i gendüm-gūnuña ħarc itmedür
Terk idüp Ādem cinānı ‘azm-i dünyādan ğaraż
3. Kāmetüñ Tübā lebüñ kevşer yüzüñ bāğ-ı na‘īm
Sensin ey rūĥ-ı revān dünyā vü ‘uķbādan ğaraż
Āsitānuñ itleri ‘Ulvīye karşı geldiler
Āşinālık ħaķķın icrādur eĥibbādan ğaraż
5. Vuşlağ olmaz mı müyesser rüz-ı maĥşer yok mıdur
Hey kıyāmet ney ki bilsem bunca ferdādan ğaraż

133.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Yüri hey āteş-i ğamla yirüm nār eyleyen ŧālī‘
Ĥağ-ı dilber gibi rüzum şeb-i tār eyleyen ŧālī‘
Yüri hey fikr iderken ‘arız u zülf ü zenaĥdānın
Mekānum çāh-ı ħasret hem-demüm mār eyleyen ŧālī‘
3. Yüri hey dehr içinde eyleyüp kıddüm hilāl-āsā
Baña ol yār-ı meh-rüyı sitem-kār eyleyen ŧālī‘
Yüri hey seyr iderken ğülsitān-ı ħüsn-i cānānı
Dil ü cān bülbülinüñ güllerin ħār eyleyen ŧālī‘
5. Yüri hey dīde-i ‘Ulvīye uyĥuyı ħarām idüp
Anı her gece encüm gibi bīdār eyleyen ŧālī‘

132: 174^a [Ulvī Çelebi]; *Dīvān*: G. 261, s.341.

133: 174^b [Ulvī Çelebi]; *Dīvān*: G. 269, s.345.

1a nār : yār M

3a dehr içinde eyleyüp kıddüm hilāl-āsā: devr içinde aķıdup yaşum şafaķ mānend D.

134.

Fā'ilatün fā'ilātün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Geçdi ğurbet cāna yārān-ı şafādan kimse yok
Bir 'aceb girdāba düşdüm āşinādan kimse yok
Kanı ol düzdīde ğamze kanı ol 'arz-ı cemāl
Bī-kes oldum āşinādan rü-şinādan kimse yok
3. Āsitānuñ itlerinden dūr olaldan āh kim
Kimse bilmez anı ihvān-ı vefādan kimse yok
Şimdi bir hāletdeyüm kim cāna kār itdi firāk
Ger ölürsem baña ağlar aqribādan kimse yok
5. Dār-ı ğurbetde n'ola 'uryān gezerseñ 'Ulviyā
Bir zamāna gelmişüz kim eşuyādan kimse yok

135.

Fe'ilatün fe'ilātün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Ey gönül ma'reke-i 'ışk-ı haţar-nāk ancak
Düşmenüñden hāzer it çāpük ü çālāk ancak
Bulmadum bir gül-i bīhārı cihānı aradum
Gülşen-i dehrüñ içi pür-has ü hāşāk ancak
3. Kādr ile başı irişmiş felege nādānuñ
Ma'rifet ehli ayaklarda yatur hāk ancak
Giryeden yār ağarmış gözümi gördi didi
Merhamet demleri geldi nazarı pāk ancak
5. 'Ulviyi var ise mest itdi şarāb-ı 'ışkuñ
Pāsbān dāmenin almış yaqası çāk ancak

136.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec- - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Toğrılmaz idi küyına ol Ka'be-i cānuñ
Olmasa demürden yüregi kıble-nümānuñ

134: 174^b [Ulvi Çelebi]; *Dîvân*: G. 296, s.360.

135: 174^b [Ulvi Çelebi]; *Dîvân*: G. 300, s.362.

136: 174^b [Ulvi Çelebi]; *Dîvân*: G. 343, s.385.

- Rez-duhterüñi dā'im ayağ ile getürmek
 Hâkķā bu ki ağırlığıdur rıfl-ı girānuñ
3. Bülbüllerüñüñ rāz-ı dilin açmağa halkā
 V'allāh 'aceb teng imiş ey gonce dehānuñ
 Turmaz yaşarur çüb düşicek dīdeye dirler
 Ağlatsa demidür beni her laħza miyānuñ
5. Cānsuz n'ola bir kālebe dönse dil-i 'Ulvī
 Üftādesidür sāye-veş ol serv-i revānuñ

137.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. İ'tikād-i yāre gelmez zemm-i düşmenden hālel
 Kā'ināt içre meşeldür gerç; *men yesma' yehall*
 İttiḥādum şöyledür kim la'l-i rūḥ-efzāñ ile
 Aramız faşl idemez kimse meger tiğ-i ecel
3. Giryeden ağardı çeşmüm zülfüñ özler cān u dil
 Pīr-i 'ışķam daḥı ammā gitmedi tül-i emel
 Būseñe ben cān virüp sen buse virseñ cānuma
 Birisi bī'se'l-bedeldür birisi ni'me'l-bedel
5. Nazm-ı 'Ulvīye n'ola dirsem Necātī tarzıdur
 Besler oldı bikr-i ma'nīler bulup niçe meşel

138.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Çemende sünbüli zülf-i nigāra beñzetdüm
 Nesīm-i şubḥı dil-i bī-ķarāra beñzetdüm
 Uçar hevā ile bir pāre berg-i gül gördüm
 Semend-i ḥüsn ile ol gül-'izāra beñzetdüm

3a açmağa: açmadı D.

137: 175^a [Ulvī Çelebi]; *Dīvān*: G. 359, s.394.

1b *men yesma' yehall*: *İşiten inanır*.

3b daḥı:dilden D.

138: 175^a [Ulvī Çelebi]; *Dīvān*: G. 406, s.422.

2a pāre: tāze D.

3. Şitâ şedâ'idin itdüm şeb-i ğama teşbîh
Bahâr-ı gülşen-i dehri nehâra beñzeldüm
Hilâli gördüm irâkdan giceyle diĝkat idüp
Ĥam-ı girişme-i ebrü-yı yâra beñzeldüm
5. Ruĝ-ı cevânı ĥaţ-ı müşg-bâr ile 'Ulvi
Benefşe-zâra aĝan cüybâra beñzeldüm

139.

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Günâhum bildüm eylersem n'ola şefkat recâ senden
Benüm devletlü sulţânüm ĥaţâ benden 'aţâ senden
Beni zulm ile öldürmek diler ĥançer çeküp ĝamzeñ
Şehâ dîvân-ı ĥüsnüñde şikâyet var saña senden
3. Niçe nevrüzlar geçdi niçe bayrâmlar geldi
Müyesser olmadı gitdi bize bir merĥabâ senden
Ĥayât-ı câvidânüm devlet-i 'ömr-i 'azîzümsin
Ĥudâdan isterem kim olmayam bir dem cüdâ senden
5. Gerek öldür gerek dirgür seni terk eylemez 'Ulvi
Cefâña râzıdur lâzım degül aña vefâ senden

140.

Fâ'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Ĥafîf (Cedid) -+ - - / + - + - / + + -

1. Dilberüñden şaĝınma cânı şaĝın
Eyleme cânuña ziyânı şaĝın
Vireyin cümle ĥânümânı saña
Almamaĝ itme cânüm anı şaĝın
3. Seyr-i dîdâra irdüñ ise göñül
Özleme gülşen-i cinânı şaĝın
Şaĝla cism-i laţîfin âfetden
Yâ Rab ol şüh-ı dilsitâni şaĝın

139: 175^a [Ulvi Çelebi]; *Dîvân*: G. 503, s.478.

140: 175^b [Ulvi Çelebi]; *Dîvân*: G. 421, s.431.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyitler Mecmua'da yoktur (*Divan*'daki beyit numarasıyla):

4 Yoĝ yire zâyi' itme evĝâţı \ Tiz geçer 'ömrinüñ zamânı şaĝın.

6 Gele şâyed yoluña ey ĥünî \ Zulm ile bunca ĝanı şaĝın.

5. ‘Ulviyā ʔutmasun cihānı yaşıñ
Yağma āhuñla āsumānı şağın

141.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Ğurūr itme libās-ı ħüsn ile ‘ömrüm cihāndur bu
Ķabā-yı cismini ħor bunda herkes cāme-kāndur bu
Meh-i ruḥsāruñı cānā iḥāṭa eyler āḫir ḫaṭ
Güzellik bāḳī ħalmaz kimseye devr-i zamāndur bu
3. Görüp seng-i mezārum ehl-i diller ey kemān-ebrū
Diyeler tīr-i ḫasret irdüğü yire nişāndur bu
Bir adı şanı nā-peydā ħarīb olmağ diler gönüm
Ṭotalum baña dimişler fulān ibn-i fulāndur bu
5. Dimişler nāfe-i ḫoş-būya teşbīh eylemiş ḫālūñ
Şağın gerçek şanup ‘Ulvīye cevri itme yalandur bu

142.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Yetişdi nev-cevānum serv-i bālā oldı gitdükçe
Açıldı gül gibi ol ħonce ra‘nā oldı gitdükçe
Şalınsa cem‘ olurlar serv-i ḫaddi seyrine ‘uşşāğ
Dinilmez vaşf-ı reftārı temāşā oldı gitdükçe
3. Ayağdaşum bulunmazsa beyābān-ı maḫabbetde
Reh-i ‘ışğ içre sāyem baña hem-pā oldı gitdükçe
Gözümde ḫaṭre ḫaṭre dökilen eşk-i güher-bārum
Dirildi bir yire irkildi deryā oldı gitdükçe
5. Ğamuñ afyūnı ‘Ulvīnūñ şu deñlü ‘ağlın almış kim
Yitürdi gitdüğü yolu muḫarrā oldı gitdükçe

143.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

5a yaşıñ: şerer D.

141: 175^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 529, s.491.

1a ħüsn:fahr D.

142: 175^b [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 539, s.496.

143: 176^a [Ulvī Çelebi]; *Dîvân*: G. 652, s.559.

Hezec - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Bir bî-kesem ki hâlûme maḥrem bulunmadı
Kıanlu yaşum gibi baña hem-dem bulunmadı
Dârü'ş-şifâ-yı 'âlemi geşt eyledüm dirîğ
Ölmekden özge yarama merhem bulunmadı
3. Bir bezm-i bî-şafâya getürdi felek bizi
Bâde tükendi cām tehî Cem bulunmadı
Mîr ü gedâ faķîr ü ğanî hep esîr-i māl
Hiç kimsede nişâne-i Hâtem bulunmadı
5. Çarḥ inlemekde mihr ise yanup yakılmada
'Âlem elemde bir dil-i bî-ğam bulunmadı
Bir 'âleme irişmiş idük 'ışķ-ı yār ile
Geldük cihâna gitdi o 'âlem bulunmadı
7. 'Ulvî getürdi cānını tuḥfe ķabûl ķıl
'Arz olmağa ḥuzûruña nesnem bulunmadı

144.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Hâķ seni ḥâtem-i la'lüñle Süleymân itdi
Mûr-veş ḥalkı saña bende-i fermân itdi
Dest-ğîr ol beni ayaķda ķoma sultānum
Göñlümüñ şehrini ğam leşkeri vîrân itdi
3. Ol ki dermân dilerüñ derdine dermân eyler
'İşķ derdini benüm derdüme dermân itdi
Bağrumuñ yaraları niçe zamāndur işler
Baña bu işleri hep ğamze-i fettân itdi
5. Benem ol 'Ulvî-i miḥnet-zede kim cür'a-mişāl
Sāķî-i dehr beni ḥāk ile yeksân itdi

Min Müfredâne ‘Aleyhi’r-raḥme

145.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nağşına aldanma dehrüñ ey nigār-ı mäh-veş
‘Ömr-i kütehle ne lâzım kayd-ı rüz-ı penc ü şeş

146.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Cihân mülki vücūdum gibi bî-bünyād imiş bildüm
Süleymân olsa da kişi şoñı ber-bād imiş bildüm

147.

Ġazeliyyāt-ı Emrî Raḥmetu’llāh Te‘ālā ‘Aleyh

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Zebānuñ mı dehānuñda ya berg-i lāle-i ḥamrā
Düşüp āb-ı hayātuñ ḥavzına olmuş midür güyā
Mesîhā mürde iḥyā eylediyse la‘lünün rūḥum
Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoğ iken peydā
3. Benüm ‘ömrüm şaçuñ sevdāsınuñ pā-mālidür ta‘n mı
Ġubār-ı ḥaṭṭ-ı reyḥānuñ bitürse sebze-i sevdā
Yaşum örtüp mezārum mevc peydā kılsa görenler
Şanurlar ḳabrüme giderdi mā‘î-reng bir ḥārā
5. Sirişküm ḳaṭresi bir gevher-i sîr-āb idi Emrî
Tecellî idicek bî’z-zāt aña yār oldı bir deryā

145: 176^a [Ulvî Çelebi]; *Dîvân*: G. 226, s.219.

146: 176^a[Ulvî Çelebi]; *Dîvân*: G. 226, s.219.

147: 176^b [Emrî]; *Dîvân*: G. 26, s.49.

1, D: G. 26, 1, s.49.

2 - D.

3 - D.

4 -D.

5 ,D: G. 24, 5., s. 48

1,D: G.23, matla beyiti, s.44.

148.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Cefāya yüz tütup niçün sen ey mihr-i cihān-ārā
İdersin pençe-i hürşīdi mağlūb-ı yed-i beyzā
Haṭuñla ğabğabuñ bir sīb-i miskīdür ki hāl anda
İdüpdür şan 'at ile bir çekirdek misk-i ter peydā
3. Dehānuñda leb-i cān-baḥşuñ rūḥum odur dirdüm
Eger kūy-ı 'ademde itmiş olsa menzilin 'İsā
Dehānuñda zebānuñ gibi olmaz āşiyān itse
Şeker tenginde tūṭī ğonce içre bülbül-i gūyā
5. Beyābān-ı maḥabbetden gelüp ben teşne-leb didüm
'Aṭaş derdine çāre ne zenaḥdānuñ didi alma
Gilümden devr eli kūze idüp şu içse yār andan
Lebinden tāze cān bulup disem ey bī-vefā şaḥḥā
7. Buñarı dīde-i giryānumuñ ser-çeşmedür **Emrī**
Kim andan bir ṭamar Nīl ü Furāt u bir ṭamar deryā

149.

Mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

Muzāri ' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Hürşīd-i rüy-ı yāri çün eyledüm temāşā
Bir zerresi içinde gördüm iki Şüreyyā
Olmuş egerçi rüşen encüm güneş yüzinde
Reftār-ı pür-şitābuñ eyler anı hüveydā

148: 176^b [Emrī]; *Dīvān*:

2, D: G.24 , 3., s.48

3, D: G.24 , 4., s.48

4 D: G.24, 2., s.48

6 D: G.23 , 3.,s.44

7 D: G.23, 5., s.44

149: 176^b [Emrī]; *Dīvān*:G.28, s.50.

2a rüşen: zāhir D.; olmuş: olmaz D.

2b reftār: güftār D.

3. Tođru elif gibidür üstinde āfitābuñ
Ruhsāruñ üzre bīnūñ ey māh-ı ‘ālem-ārā
Bī-hūde gūy çođdur ol sīb-i ğabğabuña
Çevğān gibi kec olan el urmasun nigārā
5. Ebrūña öykünelden Őehr ire buldı Őöhret
Barmağla ğösterürler Şimdi hilāli cānā
Kārum Őorarsa yārān ğerdūnı eyleyüp keyl
Ğam ğırmeninde oldum āhumla bād-peymā
7. Ol sīb-i ğabğab iün nārence döndüm **Emrī**
Böyle alursa ğālüm bih olmaz ise eyvā

150.

Mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

Hezec + --- /+ --- /+ ---

1. Müjemde atre atre eŐk-i ğūn-āb
DizilmiŐ riŐteye gūyā ki ‘unnāb
Bu cismüm tār-ı mū ānūn-ı ‘ıŐğa
Olupdur zağm-ı nāğun la‘l mızrāb
3. Ğam-ı ebrūlaruñla kesdüğüm na‘l
Dil ü cān ‘ābidine oldı miğrāb
SiriŐkümden ağardı ehre-i zerd
Sefīd eyler Őaru altunı sīm-āb
5. Meh-i nev Őanma kim Őayyād-ı ğerdūn
Őalupdur nīl-ğūn bağr ire ullāb
Őu‘ā‘ı ‘ankebūtī perdesidür
Ğakīm-i arğa mihr altun suŐurlāb
7. Ğurutduñ ‘ālemi āhuñla **Emrī**
Ki ağmaz eŐme-i ğūrŐiddeden āb

3b māh: mihr D.

4 -D.

7 D: G.23, 6., s.48.

150: 177^a [Emrī]; *Dîvân*: G.55, s.62.

2 - D.

3 - D.

5b bağr: arğ D.

151.

Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün

Hezec-- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Ey meh şu'â' şanma ki hüsnüñden āfitāb
Barmağların yüzine tutar eyleyüp hicāb
Gördi ğamuñda çeşm-i terüm dīde-i sepīd
Ruhsārum üzre penbe ile aqıdur gül-āb
3. Pür-hün göze hayāl-i lebün hoş gelür müdām
Çeşm-i remed-girifteye nāfi' durur şarāb
Gel girme āhum ile sipihrüñ arasına
Od ile penbenüñ oyunu yokdur ey şehāb
5. Koşdum semend-i āh ile gice zebün olup
Hınk-i felek dilin çıkarur şanmañuz şehāb
Barmağ tıkadı kulağına mäh-ı nev degül
Virdüm figānum ile yine çarha iztırāb
7. Bir tiz akarşudur o şehün tıgı **Emriyā**
Memlü hevā ile ser-i āvāreler habāb

152.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. Naşuñla bulur deyr-i cihān revnaqdur niyet
Taşvīr-i büt-i Çin şanemā bir qurı şuret
Geldükçe okı sineye oğ dirsın egerçi
Şağın çekilicek virür ey dil saña zağmet
3. Şakka'l-kamer itdüğini bīnün ruhuñ üzre
Kaldurdu görüp mäh-ı nev engüşt-i şehādet
İncinse felekler yiridür āhum okından
Ey kaşı kemān ötesine geçdi çü kat kat

151: 177^a [Emrī]; *Dîvân*: G. 32, s.52.

2 - D.

5 - D.

6 D: G.34 , makta' 5., s.53.

152: 177^b [Emrī]; *Dîvân*: G.62, s.65.

5. Haṭṭı gelicek ƣalka gele diyü umaram
Dirler ki ƣopar fitne ƣoƣalduƣda ƣıyāmet
Ol ğamze-i ‘ayyār ki ğamz oldu hıyelde
Çeşmümdür aña var ise enbān-ı kerāmet
7. Dildār ile vuşlatda eger ceng ider olsaƣ
Araya girüp aralar **Emrī** bizi fürƣat

153.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Ğam humārı def‘ine ƣün istemiş Mecnün ƣadeh
Lāle-i deşt-i fenā şunmuş aña pür-hün ƣadeh
Bezm-i ‘ışƣuñda mey-i eşküm içüp düketmeye
Bāde-nüş olsa zamāne kāse-i gerdün ƣadeh
3. Dürd-nüş-ı faƣr odur girse eline bir turunc
Eyleye nişfin meze nişfin daħı altün ƣadeh
Şan‘atin seyr eyle ‘ışƣuñ eşkden rengin virüp
Şırçasından çeşmümüñ itdi iki gülgün ƣadeh
5. Şanma ‘ālem lāle-zār oldu şeh-i ‘ışƣ **Emriyā**
Bāde bezmin itdi ƣoldı küh ile hāmün ƣadeh

154.

Mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

Hezec- - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Şirīn lebün̄de hiç yaraşmaz cevāb-ı telh
Mergüb olur egerçi sākī şarāb-ı telh
Hātemde zehr ta‘bīye olunduğı gibi
Muzmerdür ey perī dehenün̄de ‘itāb-ı telh
3. Acı söz ile öldürür ol la‘l-i ābdār
Güyā ki şerbet ile şunar zehr-i nāb-ı telh

5 D: G. 61, 2., s.65.

6 - D.

7a vuşlatda D (5. Dipnot):vaşlını M.

153: 177^b[Emrī]; *Dîvân*:G.65, s.67.

5b kühle-i hāmün: küh ile hāmüñ D.

154: 177^b [Emrī]; *Dîvân*:G.66 , s.67

Hecr-i ruḥuñda ḥālūme acımayaydı gül
Olmazdı anuñ alnı derinden gül-āb telḥ

5. Cānın acıtdı zehr-i ğamuñ ağlasa eger
Emrī-i şūr-baḥtuñ olur eşki āb-1 telḥ

155.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Hezec-- + / - + - + / + - - + / - + -

1. Her üstüḥ^ñān-1 pehlū k'anı koçdı cism-i zerd
Ol rā durur ki ortaya almışdur anı derd
Kaşuñ yüzüñde ey gül-i ra'nā-yı bāğ-1 ḥüsn
Ol rā durur ki ortaya almışdur anı verd
3. Göñlüm içinde ḥaçeri şekli nigārumuñ
Ol rā durur ki ortaya almışdur anı merd
Şol rā ki desti dāmen-i mihre urup durur
Ol rā durur ki ortaya almışdur anı gerd
5. Cismüm k'ihāṭa kıldı anı **Emrī** şarılık
Ol rā durur ki ortaya almışdur anı zerd

156.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyā murād
Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nā-murād
Gerçek er oldur zen-i dehre murādın virmeye
İtmeye andan murād almağı hem aşlā murād
3. Tīğ-1 tecrīd ile kaṭ'-1 māsivā kıldum yine
Kılmadı dildārdan ğayrı baña kaṭ'ā murād
Çehresi zerd içi pür-ḥündür benüm gibi meger
Almamışdur bāğ-1 devrāndan gül-i ra'nā murād
5. **Emriyā** dünyā murāduñ nice ḥāşıl eylesün
Çün degüldür ṭab'uña dünyā vü mā-fihā murād

155. 178^a [Emrī]; *Dîvân*:G.69, s.69

3b merd D: verd M.

156: 178^a [Emrī]; *Dîvân*:G.73, s.71.

157.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ehl-i diller leb-i şîrînüñe şekker dirler
Lebüñ içre sözüñe kand-i mükerrer dirler
Nürdur 'arızıñ üstinde dehānuñdur mīm
Anuñ için ruhuña mäh-ı münevver dirler
3. 'Anber-ālūd olalı hāl u haṭuñdan ḥaddüñ
Aña dil-suḥteleri şem'-i mu'anber dirler
Şanma dağ urduğuña incineler 'aşıklar
Dağ kim senden ire aña gül-i ter dirler
5. Zer disem ayağı toprağına ol sīm tenüñ
Emriyā baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

158.

Mefā'ilün fe'ilatün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + -/+ + - - /+ - + - /+ + -

1. Bu gice baña şarıldı düşümde mihr-i münîr
Uyanıcağ seni kocmağa eyledüm ta'bîr
Ḥayāl-i zülf-i miyānuñla şöyle inceldüm
Ki kıl kalem ile naqqāş idemez taşvîr
3. Düşer mi çeşmüñe ser-mest olup helāküm için
Kuşana ğamzelerüñden miyānına şimşîr
Cihānı ğamzelerüñ tutdı tiğ u hançer ile
Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münîri esîr
5. Günāhı ne şanemā **Emrî**nüñ ki katli için
Getüre kaşuñ ile kirpigüñ kemān ile tîr

157. 178^a [Emrî:]; *Dîvân*:G.148, s.105.

158: 178^a [Emrî]; *Dîvân*: G.178, s.119.

4b meh: - M.

159.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Anberīn kākül cebīnūñ üzre şekl-i cīmdür
Zerre ağzuñ mihrūñ üstinde yazılmış mīmdür
Mīhr ü māh ise iki 'uryān abdāluñ durur
Hüblikda dōstum farķuñda şimdi kimdür
3. 'Arız-ı zībāñ içinde hāl-i müşgīnūñ senūñ
Gülşen olmuş aña āzer şañki İbrāhīmdür
Ġabġabuñla kāmētūñ ey serv-i bālā rāstī
Bir gümüş turunc göstermiş nihāl-i sīmdür
5. Dürr-i dendān-ı nigāra beñzedem mi **Emriyā**
Zerre ağzı eyledür kim aña şıġmaz nīmdür

160.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - /+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Seni koyup dil ü cān ġayrıya mā'il mi olur
Gökde hūrşīde iren zerreye kâ'il mi olur
Ġonce-femler beni senden idemez dūr ey meh
Zerreler hiç güneş tábına hā'il mi olur
3. Nice çāre ideyin kendüme 'ışķuñda senūñ
Dāne kim odlu yire düşe o hāşıl mı olur
Gören ey saçları Şebdīz yaşum Gülgünün
Didi kevneyn fezāsı buña menzīl mi olur
5. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını **Emrī** saña
Güneşe leşker-i seyyāre muķābil mi olur

159: 178^b [Emrī]; *Dîvân*:G.120, s.92.

5a beñzedem mi: beñzedürdüm D.

160: 178^b [Emrī]; *Dîvân*:G.138, s.100.

3 - D.

161.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. N'ola ey sîm-beden gönlüñe eşk itse eşer
Ki gümüş akçe durur taşta urursañ da geçer
Umarın tıġuñı bir kez daħı sînemde görem
Bu meşeldür ki şu akduġı yire girü aķar
3. Meh-i nev dūd-ı dilümnden nice kararđı göre
Ele āyîne al eyle ĥam-ı ebrūña nazār
Leb ü ruĥsāruña kim beñzede ġonceyle ġülü
Birinüñ kulaġı şaġır birinüñ aġzı koķar
5. Hîĥ añar mı müjemüñ tîrini **Emrî** dir imiş
Döstlar ol kaşı yānuñ oķı dilden mi çıķar

162.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Dîde mir'āt-i 'izāruñ ġül-i ġülzār şanur
Anda kirpikleri 'aksini ġörüp ĥār şanur
Lāġaram eyle ki dîvāre ŧayansam şanemā
Nazār iden yüzüme şüret-i dîvār şanur
3. Ne bilür ĥîlesini merdüm-i 'ayyārlaruñ
Nātevān ġördi ġöñül çeşmüñi bîmār şanur
Cān işġüñden iren bāda şorar la'l-i lebüñ
Her Mışırdan geleni ĥ'āce şeker-bār şanur
5. Yaşumuñ kaķreleri baġladı ol resme kaķar
Ki ġören kimse beni kāfile-sālār şanur
N'ola derdine cevāb ister ise aġzuñdan
Kelimātuñ işidür cān dehenüñ var şanur
7. Dilde şimşîr-i belî sînede müġānuñ oķı
ġören **Emrî**-yi şeh-i 'işķa silāĥdār şanur

161: 178^b [Emrî]; *Dîvân*:G.131, s.97.

162: 179^a [Emrî]; *Dîvân*:G.146, s.104.

163.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. Haddi yanında leb-i gevher-nişārı la'l olur
Bu İrem gülzārıdur bunuñ enārı la'l olur
‘Arızuñ ābında la'lüñden kināyetdür senüñ
Cennetüñ dirlerse seng-i cūybārı la'l olur
3. Bed-güherlik idüp eşküm gāhī varur karşıña
Āfitābum terbiyet kıl varı varı la'l olur
Sāye-i zülfüñle ‘aks-i leblerüñden küşteñüñ
Hāk-i kabri misk-i ter seng-i mezārı la'l olur
5. Cān nişār itdükçe **Emrī** la'l-i gevher-pāşuña
İki çeşm-i hūn-feşānīñüñ nişārı la'l olur

164.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Ten-i dilberde mū-veş görinen şanma miyānıdur
Der-āğüş itmiş anı ben za'ifüñ kılca cānıdur
Galağ didüm ki ben zār ü za'if ey dil hayālümde
Kolum çoladum ol nāzük tene anuñ nişānıdur
3. Görüp cisminde nāfin didüm ağ gül göncesidür bu
Ya öpmiş anı bir gönce anuñ cāy-ı dehānıdur
Ya bezm-i gülde gül berg içre kalmış sīm sāğardur
Miyān-ı servde ya bülbül-i cān āşiyānıdur
5. Olup ter dīdeme vākıf didi nükteyle bir ‘arif
Ne oldur **Emrī** ne bu halka-i mīm miyānıdur

163: 179^a [Emrī]; *Dîvân*:G.199, s.128.

2a ābında: ayağda D.

3a idüp eşküm gāhī varur karşıña:itse yaşum karşı varsa karşıña D.

4b misk-i ter: müşg-i ter D.

164: 179^a [Emrī]; *Dîvân*:G.167, s.114.

1a şanma: şanmañ D.

2b tene: şehe D.

3b gönce anuñ hāsı dehānıdur: gönce-dehen cāy-ı dehānıdur D.

165.

Fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün

Hafîf (Cedid+ + -- / + - + - / + + -

1. Dil reh-i ğamda cāna қatlanmaz
Cān ten-i nātevāna қatlanmaz
‘Aқlı қovdum cūnūn yolın tutdum
Yol bilen kārbāna қatlanmaz
3. Bāğ-ı kūyin hevāsın añduқça
Göñül eşk-i revāna қatlanmaz
Kākülūñ müddet-i medīd ister
‘Ömr ise ol zamāna қatlanmaz
5. Ölür **Emrī** lebūñde yara görüp
Kimseler zaḥm-ı cāna қatlanmaz

166.

Mef'ülü fā'îlâtün mef'ülü fā'îlâtün

Muzāri ' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. Didüm ki tīr-i ğamzeñ dilde neden belürmez
Ol қаşları kemānum didi geçen belürmez
Gezdüm ‘adem diyārın şehir-i vücūda geldüm
Hīç ol miyān görünmez hīç ol dehen belürmez
3. Şöyle ğubār yazmuş қudret debīri hergiz
Gül şafhasında ḥaṭṭ-ı ‘anber-şiken belürmez
Ol ḥūr şüretin dil ḥūr oқur ise ṭañ mı
Bir noқta қomuş ağızı ammā igen belürmez
5. Bīmārdur didiler **Emrī**yi göre vardum
Bir nāle işidilür līkin beden belürmez

165: 179^b [Emrī]; *Dîvân*:G.220, s.137.

5b kimseler: kimsene D.

166: 179^b [Emrī]; *Dîvân*:G.218, s.136-137.

4: Ol ḥūr şüretin dil ḥūr oқur ise ṭañ mı \Yāruñ o ḥūr cemālin dil ḥūr oқursa ṭañ mı D.

5a göre vardum: şora vardum D.

167.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + -

1. Leblerüñ ğonce yañağuß gül-i ħandān olmuş
Ħüsnüñ ey serv-i sehī tāze gülistān olmuş
‘Anberīn kāküline sünbüli beñzetdügümü
İşidüp ol şanemüñ zülfi perişān olmuş
3. Ħalka ħalka görinen kākül-i pür-çin degül
Dīdelerdür ki anuñ ħüsnine ħayrān olmuş
Kāküli cīm anuñ ħaddi elif ħaşları nūn
Ne diyem aña ki başdan ayağa cān olmuş
5. Ħasret-i la'lüñ ile cān virür **Emrī** şanemā
Gözleri ħan aqıdur üstine giryān olmuş

168.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Ħaşuß sevdāsına kūyuñda niçe nātevān ħalmuş
Degüldür naqş-ı na'lçeñ cism-i ħamlardan nişān ħalmuş
Duĥānı āhumuñ memdūd elif ħadd-i ħamīdem nūn
Gel ey cān ğitme bir dem kim ħayātumdan bir an ħalmuş
3. Belā-yı zülfüñi ol deñlü çekmiş nāfe vü şāne
Kim anlardan benüm ‘ömrüm deriyle üstüñān ħalmuş
Degüldür zülf içinde ħāller yük yük yatur nāfe
O rāh-ı piç ü tārīk içre niçe kārīvān ħalmuş
5. Etin miĥnet yimiş derd ile cānın leblerüñ almuş
Ten-i bīmār-ı **Emrī**de ne et ħalmuş ne cān ħalmuş

167: 179^b [Emrī]; *Dîvân*:G.242, s.147.

5b gözleri: gözlerüm D.

168: 180^a [Emrī]; *Dîvân*:G.233, s.143

1b Degüldür: Degül M.

3a çekmiş: çekdi D.

169.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şimşir-veş
Ey kemān-ebrū neden yabāna atmağ tır-veş
Halka halka oldı 'aşıklar şaçuñ bahşinde dün
Mübtelālar birbirine girdiler zencir-veş
3. Kākül-i miskinüñe alınmış āhū gözlerüñ
N'eylesün dām-ı kázā bend eylemiş naħcır-veş
'Arşa-i 'ışkuñda tır-endāz-ı āhum oynadur
Barmağında halka-i gerdünı bir zihgır-veş
5. 'Aql u cān u dil belā ğārında şan Aşhāb-ı Kehf
Nefs-i **Emrī** anlaruñ ardıncadur Kıtmir-veş

170.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Maħbes-i çāh-ı zeķandan göñül olmadı ħalāş
Muşhaf-ı ħüsnine karşı okıdı biñ İhlāş
İşigüñ tākına çek tār-ı şaçuñ ile velī
Kubbe-i çarħda ey meh yine bir kandil aş
3. Cānumı buseye bāzār idelüm şun lebüñi
Yiter ey Yūsuf-ı gül-çehre ayagüñ pek baş
Ruħ-ı sürħuñda gören çeşm-i sefidüñi raķib
Didi bir levħ-i nüħās üzre iki şekl-i raşāş
5. Dür dişüñ vaşfı bulunur şadef-i şirinde
Nazm deryāsına **Emrī** olalıdan ğavvāş

169: 180^a [Emrī]; *Dîvân*: G.223, s.139.

2b mübtelālar: 'āķbet D.

170: 180^a [Emrī]; *Dîvân*: G.244, s.148.

2a velī: göñlüm D.

3a lebüñi: elüñi D.

4a gören: görüp D.; sefidüñi: sefidüm D.

4b şekl: pāre D.

171.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çeşme-i la'l-i lebüñdür āb-ı hayvāndan ğaraż
Büse-i cān-baḡşuñ olmuşdur baña cāndan ğaraż
Şevķ bulsun ḳalbümüz göster yüzüñ ey āfitāb
Rūşen olmaḑdur cihān ḥūrşīd-i raḡşāndan ğaraż
3. 'Işķ meydānında zülfüne boyun egsem n'ola
Başını ṭop itmedür meydānda çevgāndan ğaraż
Āh kim zülfüñ gibi yüz virme her bir egriye
Ṭoĝrılıḑdur serverā serv-i ḥırāmāndan ğaraż
5. **Emriyā** vaşf-ı 'izārın n'ola rengin eylesem
Reng-i rūdur bāĝda gül berg-i ḥandāndan ğaraż

172.

Mef'ülü fā'ilatü mef'ülü fā'ilün

Hezec - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Şol bir ḳarış boyıyla o ḳadd-i bülend şem'
Dik gelmeseydi düşmez idi böyle bende şem'
Ya'ḳūba fikr-i 'arız-ı Yūsuf hemin idi
Yaḳmazdı çeşmi merdümi Beytü'l-ḥazende şem'
3. Meftül ser durur 'alevī gibi ĝālibā
Çün Zü'l-feḳāra virdi boyun ḳıldı ḥande şem'
Zībā yüzüñ ümīdine bekler ḳapuña dil
Ḳılsañ 'aṭā ne var ola ol derd-mende şem'
5. Ğālib mücerrebāt ile cezb itdi göñlini
Pervānenüñ ki bile gider gitse ḳande şem'
Çaḳ bir ḳarış fitil ile başına yaḳdı daĝ
Abdāluñ oldu ḥānḳah-ı encümende şem'

171: 180^b [Emrī]; *Dîvân*: - D.

172: 180^b [Emrī]; *Dîvân*: G.245, s.148.

1a ḳadd: serv D.

4a ḳapuña: ḳapuñı D.

7. Tūmār-ı ŧi'r-i Emrīyi iltūñ ki ŧevk ala
İletmeñüz mezār-ı Kemāl-i Hıocende ŧem'

173.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Zūlf-i ŧeb-gūnuñ görüp sīnemde yaqđum tāze dađ
Nitekim aħŧama qarŧu her kiŧi yaqar erāđ
Tekye-i gūlŧende oldı lāle abdāluñ senüñ
Āteŧ-i āhumla yaqđum ben anuñ gögsine dağ
3. okđan olurđı binā-yı hūsn ey dilber harāb
Olmasañ sīmīn-sütün-ı qadd ile ana ayāđ
Zūlf-i miskīnūñ koyup Leylī iün cān virdügin
Qađdılar baŧına Mecnūnuñ üŧüp zāđ u kelāđ
5. Ol gül iün ŧol qadar qan ađladum gūlŧende kim
Hūn-ı eŧkūmden kızardı Emrī pāy-ı kebk-i bāđ

174.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Hafif (Cedit+ + -- / + - + - / + + -

1. Neyden ol 'ālem-i dile vāqıf
Mıŧradan Mıŧrı seyr kıl 'ārif
Senüñ engüŧtūñüñ hayālidür
Hāmede nāl nāl iinde elif
3. ŧūfī rīŧin uzatduđı bu kim
Fıçı yudursa mey-fürüş ide lif
Ten-i bī-mār ise ziyāde za'if
Marāz-ı 'ıŧk ise qavī muza'if

7b iletmeñiz:olsa olur D.

173: 180^b [Emrī]; *Dîvân*:G.247, s.150.

1b her kiŧi:kiŧi D.

2b āhumla: 'ıŧkumla D.; gögsine:üstineD.

3a hūsn: hūsnüñ D.

3b olmasañ: olmasa D./ sütün:sütünü D.; qadd ile: qaddünüñ D.

5a gül: gün D.

174: 181^a [Emrī]; *Dîvân*:- D.

5. ‘Aceb olmaya **Emrî** cân-ı şerîf
Maraz-ı mevti olsa ger meşrif

175.

Mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Hilâl ü hâme vü tûmâr u şem‘ ü gonce-i zanbak
Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak
Ben anuñ pençesini pençe-i hürşide beñzetedüm
Görüp dil didi bir aya muķārin beş hilâl ancak
3. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm
Didüm bu levhe yaz gönülüm didi bilmem gönül yazmak
Ne Tûbî servdür kıddüñ ki sîmîn şāhlar şalmış
Bitürmiş her birinde bir gül ü beş gonce-i zanbak
5. Birisinde iki dördünde üçer kıt‘a derc olmuş
Benānuñ mäh-ı nev vaşında beş tûmardur el-ħak
Fürüg-ı nārsuz rüşen iderler meclis-i şevķi
Ben anuñ pençesin beş şem‘-i kudretdür disem elyak
7. Ne mihr olur yed-i beyzāsı olmuş her şu‘ā‘ınuñ
Ucı bir mäh-ı nev **Emrî** aña bir mäh bu mülħak

176.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + -- / + + -- / + + -- / + + --

1. Āfitābı senüñ avcuñda ķomış ey meh Ĥakķ
Eylemiş şa‘şā‘asın destüñe sîmîn barmak
Heves-i āyīne-i rüşen-i ruhsāruñ ile
Oldı yaşumla gözüm perdeleri sîm varak
3. Dehenüñ mi ya ruħuñ gülşeninüñ goncesi ya
Lezzetinden lebüñüñ mīvesi olmuş iki şak

175. 181^a [Emrî]; *Dîvân*:G.247, s.150.

2b muķārin: muķābil D.

5b tûmardur: tûmār idüpD.

7b nev: bedr D.; mäh bu: mäh-ı nev D.

176: 181^a [Emrî]; *Dîvân*: G.256, s.154.

3 D: G.252, 2., s.152.

3a Dehenüñ mi: Dehenüñdür D.

Çarh-ı t̄ası felegüñ āhum odından kızarur
‘Ufukuñ ħumretini şām u seħer şanma şafaķ

5. **Emriyā** kim ki lebin bādeye teşbīh eyler
Ola ħacletle ser-ā-pā bedeni ħarķ-ı ‘araķ

177.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + -

1. Pā ħomişdur fark-ı mihre perçemüñ
Zerre-i nāçizde yokdur femüñ
Bu leţāfetle görürken la‘lüñi
Öykinürmiş taş başına ħātemüñ
3. Yār şanma kendözüñe ‘aķluñi
Ey gönül ħanlı yaşıñdur hem-demüñ
Dilde her daġ-ı belā bir t̄opdur
Fethi için ħal‘a-yı derd ü ħamuñ
5. Āh-ı āteş-nāk zerrin ser-‘alem
Pādişāhısın be **Emri** ‘ālemüñ

178.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Pāymāl eyleme ħisū-yı ‘abir-efşānuñ
Ķuyruġın başma nigārā uyur ejderhānuñ
Añmaduñ ħiç günāhın yine yuduñ ħaraduñ
Yazuġı boynuña ol turre-i ‘anber-sānuñ
3. Sūzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim
Ayaġından çıkara ħarı gül-i ra‘nānuñ
Ķonce t̄ıflını beliñletdi şadā-yı bülbül
Aġzın açup tükürürse n’ola şebnem anuñ
5. Reml-i ħaţtuñda görüp derdümi ħamzeñle benüm
T̄ıġdan ola bunuñ ħatli didi müġgānuñ

5 - D.

177: 181^b [Emri]; *Divān*: G.267, s.160.

178: 181^b [Emri]; *Divān*: G.269, s.161.

Jäleler dürr-i Necef taqdı kulağına meger
Oldı gül halka-be-güşı o ruḥ-ı zībānuñ

7. **Emriyā** şanma şafaḳ sille-i āhumla seḫer
Yüzini ḳana yudum mihr-i cihān-ārānuñ

179.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Küşte-i tiğ-ı ğam-ı 'ışḳ olduğumçün ey melek
Bir zümürüd türbe yapıdı üstüme taḳ-ı felek
Kehkeşāndur rişte-i tesbīḫ ü encüm dānesi
Ḳabrüm üzre her gice tesbīḫ-ḫ'āndur her melek
3. Mihr ü mehdür şanma iki türbedārumdur benüm
Birisi aḫşama dek bekler birisi şubḫa dek
Türbetümde her gice yanar ḳanādıldür nücüm
Meşhedüm üstine ya örter felek zerrin benek
5. Ḳabrüm üstine ḳurılmış ḫaymedür çarḫ **Emriyā**
Zer ḫnābıdur şu'a'-ı āfitāb āhum direk

180.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + -

1. Öldürürseñ beni ḳudret Ḥaḳḳuñ
Dirgürürseñ yine ḫikmet Ḥaḳḳuñ
Dilesem cānuñ olurdum didi yār
Didüm ey dōst irādet Ḥaḳḳuñ
3. Ni'am-ı buseñi men' itme didüm
Lebleri didi ki ni'met Ḥaḳḳuñ
Didüm ey dōst 'ināyet eyle
Didi bī-çāre 'ināyet Ḥaḳḳuñ
5. Şeb-i miḫnetde didüm hādī ol
Didi ey **Emri** hidāyet Ḥaḳḳuñ

6a meger:anuñ D.

179: 182^a [Emri]; *Dîvân*: - D.

180: 182^a [Emri]; *Dîvân*: G.273, s.163.

181.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Zülfden yüzüne inmiş ser-i müdur dehenüñ
Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenüñ
Kendüyi kākül-i müşgīnüne teşbīh itdi
Bu haṭā ile qarardı yüzi müşg-i Ḥotenüñ
3. La'lün öykündüğini leblerüne işidicek
Gövdesinde kurıdı kanı 'aķīķ-i Yemenüñ
'Aşıķuñ qaddini çevgān gibi ḥam kıldığına
Mihre irgürdi feraḥdan yine ṭöpın zeķanuñ
5. Vaşf iderse niçe yıllar dehenüñle belüñi
Emrī vaşf idemeye bir kılıñ ucını senüñ

182.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Tīrūñi ey kaşı yā sineme gönder cān al
Şihḥat-i nergis-i bīmāruñ için qurbān al
Atma yabānlara ey kaşları yā oķlaruñı
Sīne şehrine getür her birine biñ cān al
3. Şanma kādır degülem sīme yaşumdan ğayrı
Dōstum dīdeme gel la'l ü dür ü mercān al
Cānumı almağā gönderdi ḥadengin didi yār
Ġamze-i mestüm için tīz yūri var biryān al
5. 'Arşa-i 'ışķda ṭöp eyledi başın **Emrī**
Sendey zülf-i ḥamīde elüñe çevgān al

181: 182^a [Emrī]; *Dîvân*: G.271, s.162.

1a inmiş:gelmiş D.

2a göñül: kākül D.; itdi: idicek D.

4b mihre: göge D.

182: 182^a [Emrī]; *Dîvân*: G.305, s.177.

1b nergis-i bī-māruñ: ğamze-i fettānuñ D.

183.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + --/+ + --/+ + -

1. Ruḥuña beñzedügiyçün gül-i al
Eli üstinde tutar anı nihāl
Ağladı ağladı yaşum çıkarup
Kondı göz ḥānesine şāh-ı ḥayāl
3. Leblerüñ vaşfını işitdi meger
Kendözinden şovudı āb-ı zülāl
Boynın egmezdi gelüp karşıısına
‘Āşık olmasa ger ebrüña hilāl
5. Öykinürmiş lebine ey **Emrī**
Bulıcağ cām-ı şarābı ele al

184.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Şanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında ḥāl
Gülşen-i ḥüsnüñde açmış misk-i terden iki bāl
‘Aksidür şanma görinen döymeyüp ey meh-liqā
Fūrkat-i ebrüña kendin şuya atmışdur hilāl
3. Kaddüñ üzre zülfüñüñ abdālı olmuşdur ‘ālem
Başı üzre na‘li kesdügi degül mi aña dāl
Oda yandurmuş şeb-i hecrüñde perr ü bālını
Sühte pervānedür şem‘ üzre şan ḥaddüñde ḥāl
5. Her kılı biñ yardı tab‘-ı mū-şikāfum **Emriyā**
Bağladı ol mū-miyān vaşfında bir ince ḥayāl

183: 182^b [Emrī]; *Dîvân*: G.308, s.178.

3a leblerüñ: lebleri D.

4a karşıısına: karşıuñda D.

184: 182^b [Emrī]; *Dîvân*: G.302, s.176.

2b ebrüña:ebrüñla D.

4 D: G.299, 4.

4a yandurmuş şeb-i hicrüñde: yaqmışdur şeb-i zülfinde D.

5 D: G.3 02, 5.; her:bir D.

185.

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Maḥabbet şāhbāzınıñ yuvasıdur benüm başum
Görinür āşiyānında қanadı ucıdur қаşum
Belā deştinde hem-pā gerçi sāyemdür baña līkin
Қalur aḥşam olıcaқ ol daḥı olmaz ayaқdaşum
3. İzi tozına yüz sürdüm gözüm gel aғlama luḥ it
Ġubār-ı rāh-ı cānānı yüzümden yumasun yaşum
Sen anuñ 'aynına bir қаḥrece gelmezsün ey deryā
Dilüñ uzatma ġāfil çaғlama çeşm-i güher-pāşum
5. Yazar her şeb hilāl ebrūsın altun ḥall ile ya'nī
Diler kim ola ey **Emrī** 'arūs-ı dehr oynaşum

186.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel- + --- / - + --- / - + --- / - + -

1. Ḥaḥ ki levḥ-i 'arız-ı cānānı yazmışdur tamām
Şafḥa-ı gülde bahāristānı yazmışdur tamām
Қışsa-i çāh-ı zenaḥdānuñ ḥaḥından şor kim ol
Ser-güzeşt-i Yūsuf-ı Ken'ānı yazmışdur tamām
3. Āferīn olsun ḥaḥ-ı yāre ḥaḥ-ı reyḥān ile
İki gül yaprağına Қur'ānı yazmışdur tamām
La'lden bir cāmdur la'lüñ ki eḥrāfında ḥaḥ
Қışsa-i cām-ı Cem-i devrānı yazmışdur tamām
5. Gül yüzüñ vaşfiyla **Emrī** tāze dīvān baғlamış
Müşg-i terle ḥaḥḥuñ ol dīvānı yazmışdur tamām

185: 182^b [Emrī]; *Dīvān*: G.338, s.192.

5 Yazar her şeb hilāl ebrūsın altun ḥall ile ya'nī: Degül encüm bezer her gice altun ḥall ile ḥaddin D.

186: 183^a [Emrī]; *Dīvān*: G.325, s.186.

187.

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + -

1. Ey dehānuñ semen içindeki mīm
Ser-i zülfüñ çemen içindeki cīm
Bīnüñ altında nedendür dehenüñ
Elif üzre yazılır māhda mīm
3. Misk ise heşt-behiştüñ birisi
Zülfüñ ol yüzden olur dār-ı na'īm
Dişüñe beñzedügin fikr idicek
Düşegeldi öñüme dürr-i yetīm
5. **Emrī** çün derd-i cünün çekdi velī
Dimedi ol saçı Leylā be delīm

188.

Mef'ülü mefā'îlü mefā'îlü fe'ülün

Hezec- - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Hāk itse hevā-yı zeķanuñla beni devrān
Sāğar ide hāküm tuta el üstine yārān
Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terāzū
Sence görelüm var mı idi Yūsuf-ı Ken'ān
3. Ol bilde tırup kıanımı dökme mi dilerdi
Cānā kesici olmasa ol hañçer-i bürrān
Hālūñ şanemā kılmadı dāneyle ziyāfet
Oldı ser-i zülfüñde göñül dün gice mihmān

187: 183^a [Emrī]; *Dîvân*: G.332, s.189.

3a misk ise: işigün D.

Divan'da bu gazel 7 beyit olup şu beyitler Mecmua'da yoktur (*Divan*'daki beyit numarasıyla):

4 Top-ı mäh-ı zeķanuñ kıdret eli \ Eylemiş şanki bir elmayı dü nımbeñzedügin D.

5 Süz-ı ğam yaşumu gülgün itdi \ Kızarur çün göricek āteşi sım D.

5b leylā: zencır D.

188: 183^a [Emrī]; *Dîvân*: G.403, s.222.

Divan'da bu gazel 6 beyit olup şu beyit mecmua'da yoktur (*Divan*'daki beyit numarasıyla):

5 Ağzındaki dendān görünür jāle degüldür \ Bülbüllere şol deñlü güler ğonce-i hāndān D.

5a baĝruñı: baĝrumı D.

5. Ğam odı kebāb itmiş idi baĝruñı **Emrī**
Peykānları yāriñ gelüp urdı aña dendān

189.

Fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. La'lüñ üzre beñ midür ya ol enārı važ' iden
Nāfesin müşg-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden
Āb-ı hayvānı bulup bir çeşme itmiş la'l-i yār
Öñine billürdan havz eylemiş anuñ zeķan
3. Toħm-ı sevdā ekdi dīdemde hayāl-i hāller
Görinen müjgān degül her dāneden bitdi çemen
Ĥasteyem şeftālū-yı la'l-i nigāra mā'ilem
Añmañuz 'unnābı her dāne 'aķıķ olsa Yemen
5. Tīğ-ı ĝamzeyle gözüñ bādāmı çün katl eyledi
Dest-i kudret koydı tábūta şarup hūnün kefen
Dürr-i dendānuñ koyup lü'lüye meyl itse şadef
N'eylesün ey gevher-i pāk ağzına oldur düşen
7. Çeşm-i cādūsına ol sehħāruñ **Emrī** āferin
Kim tutup mār-ı siyāhı eylemiş çāha resen

190.

Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Nesīm-i cān güher-bār olduĝınca şāħ-ı mercāndan
Olur bir ĝonce peydā yapraĝı la'l-i Bedaħşāndan
Ruħ-ı āyīneye karşı tebessümle nazār kılsa
Şadef-mānend olur mir'āt 'aks-i dürr-i dendāndan
3. Görüp zülf-i siyāhın dil ruħ-ı zībāya 'azm itdi
Güzel fehm eyledi hūrşīde karşı kaçdı şü'bāndan

189: 183^b [Emrī]; *Dîvân*: G.365, s.204.

2a çeşme: çeşm D.

4 Ĥasteyem şeftālū-yı la'l-i nigāra mā'ilem: Var mı ben dil-ħasteye şeftālū-yı la'l-i nigār D.

7 Dīde-i nem-nāke düşmişdür hayāl -i hāl-i ezel \ Görinen müjgān degül ol dāneden bitmiş çemen D.

190: 183^b [Emrī]; *Dîvân*: G.397, s. 219- 220.

Nihāl-i gül degül seyr-i çemen kaçdına her gonce
‘Aşā almuş eline āteş-i āh-ı hezārāndan

5. Hātuñla dil ezelden ol zekān çāhuna düşmişdi
Diriğā kaldı dil çıkdı hātuñ çāh-ı zenaḥdāndan
Ruḥ-ı cānāne gibi meh terāzūsından inmezse
Sirişküm dirhemın döksün gözüm hep keffe mīzāndan
7. Dehānum çāk olur sūz-ı derūnum gibi ey **Emrī**
Söz açsam ḥaçer-i ğamzeyle ol şemşīr-i bürrāndan

191.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Beni sen hecr-i miyānuñla nizār eylersin
Gizleyüp kaçlarıñuñ nūnını zār eylersin
Nāz idüp şol iki ḥālūñ birini gizleme kim
Nāzuñı sen beni yandurmağa nār eylersin
3. Gösterürsin ile şol çeşm ü kaç ü rā kaçuñı
‘Aşīka ‘arz-ı cemāl itmege ‘ār eylersin
Çeşm ü ḥālın idüben zülf ü ‘izāruñda nihān
Dār-ı dünyāyı bu miskīnūñe dar eylersin
5. Göricek ḥāl-i nigārı lebi altında revān
Emrīnūñ yaşını ey dīde buñar eylersin

192.

Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Ḥafīf (Cedid+ + - - /+ - + - /+ + -

1. Yārsuz bu cihānda n’eylersin
Güli yok gülsitānda n’eylersin
‘Işk-ı Leylāyı iste göñlüñde
Hāy Mecnūn yabānda n’eylersin

4b eline: duḥān D.

5 D: G.396.

6 - D.

7b bürrāndan: müjgāndan D.

191: 184^a [Emrī]; *Dîvân*: G.387, s.215.

192. 184^a [Emrī]; *Dîvân*: G.414, s.227.

3. Ey göñül murğı yüce pervāz it
Bu türāb āşiyānda n'eylersin
Tīr-i āhuñ gibi felekden geç
Lā-mekān ol mekānda n'eylersin
5. Āsitānında dilberüñ ey dil
Yir bulursañ cinānda n'eylersin
Çünkü 'āşık degülsin ey **Emrī**
Söyle kūy-ı fülānda n'eylersin

193.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Nükhet-i pīrehenüñ aldı nesīm-i hoş-bū
Kodı güllerde didi olsun emānet size bu
Lebüñe öykinicek āb-ı hayāt itdüm anuñ
'Ālemi dūd-ı siyāhumla gözine qarañu
3. Her neye ursam elüm kulpı qalur destümde
Didi sāķī baña kim bezmde qaldurma sebū
Bilmezem vaşf-ı miyānuñ ne dil ile diye dil
Nuṭqa qādir olımaz gelse zebān ucına mū
5. **Emriyā** jāle ile gül yüzini zeyn itmiş
Hüblar içre qanı ancılayın yüzi şulu

194.

Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Müctes+ - + - /+ + - - /+ - + - /+ + -

1. Qaşuñ hayāli gelüpdür bu çeşm-i pür-hūna
Ya 'aksi māh-ı nevüñ düşdi cūy-ı Ceyhūna

5a ey dil: zāhidā D.

5b bulursun:bulurken D.

193: 184^a [Emrī]; *Dîvân*: G.419, s.229.

3 Hāl-i ruhsāruña qarşu qadar tırdı ezel \ Merdüm-i dādemüñ ayağına indi qara şu D.

3b didi sāķī baña:gördi bir şaḡs didi D.

4 - D.

5a jāle ile: jāle-i ter D.

194: 184^b [Emrī]; *Dîvân*: G.500, s.266.

Kaşuñ ğamıyla kemān-veş ham oldı kām̄et-i çarḥ
Hilāl döndi kemānuñ ucındağı nūna

3. Hilāl şanma görinen ki ḥall ile bir nūn
Debīr-i şun^ç yazupdur kenār-ı gerdūna
Yitürdi māh-ı nevi olsa istiḳāmet-i çarḥ
Ḥıyānet eylemez idi o deñlü altūna
5. Şafaḳ degül meh-i nev oldı kanlu yaşına ğarḳ
Şu deñlü ağladı ol **Emriyā** bu mecnūna

195.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ḥaṭ-ı sevdāsını şor geşt-i çemenden gelene
Nāfe-i ḥālını añ deşt-i Ḥotenden gelene
Gözlerinüñ yaşını dūr gibi dökdi öñüme
Yār dendānını añdumdı ‘Adenden gelene
3. Kızarup gözlerinüñ rengi ‘aḳīka döndi
Añıcaḳ la^l-i leb-i yāri Yemenden gelene
Gerçi kim kara ḳazādur ḥaṭuñ ey ‘arız-ı dost
Şükr ider ‘āşık-ı dil-şifte senden gelene
5. Dehen-i yār için **Emri** müjeden kanlar aḳıt
Rāzı ol ğonce için sen de dikenden gelene

196.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ḥaṭ-ı sebz ol şanemüñ la^l-i güher-bārında
Beñzer ol tūṭıye şekker tuta minḳārında
Ḳıldı bir sözle femi zerresini iki hilāl
‘İsīnüñ yoğ idi bu mu‘cize güftārında

4a büy: nev D.

195: 184^b [Emri]; *Dîvân*: G.465, s.250.

3a kızarup:ağlayup D.; rengi:yaşı D.

4b şükr ider:rāzıdur D.

5a kanlar:yaşlar D.

196: 184^b [Emri]; *Dîvân*: G.453, s.245.

3. Elif-i bî-ḥarekât öykinemez ḳaddüñe k'ol
Serv-i bâḡı müteḥayyir ḳodı reftârında
Dil dehânın añup özlerdi diyâr-ı 'ademi
Ḳaldı baḡlandı hele zülf-i siyeh-kârında
5. Zâhir olmazdı duḡân-ı ḥaḡ-ı yâr **Emrî** ki ḥalk
Dil ü cân yaḳmasalar âteş-i ruḡsârında

197.

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. İki ḳaşuñ iki rā muşḡâf-ı ruḡsâruñda
İki zülfüñ iki dâl âyet-i didâruñda
Şanemâ ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
Ḥam-ı ebrüñü görüp küşe-i destâruñda
3. Bekle küyünü ola kim çıḳa yârüñ göresin
Başuñda gün toḡa ey dil der-i dildâruñda
Şa'sa'a şanma güneş ḡâme-i zerle her gün
Âḡ şâhum yazar ey meh der ü divâruñda
5. **Emrî**nüñ dün şanemâ aḡzına geldi cânı
Bir kez öpince seni la'l-i güher-bâruñda

198.

Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün

Hezec- - + /+ - - - /+ - - + /+ - -

1. Ḳadeḡle meclis-i nâdâna girme
Ayaḡuñla varup zindâna girme
Biliş yâr ile andan 'ışḡına düş
Degülseñ âşinâ 'ummâna girme
3. İçerler ḳanuñı ey bâde-i nâb
Leb ile baḡş idüp meydâna girme
Dil-i ḡam-nâke gelme ey feraḡ gel
Yanarsın âteş-i süzâna girme

4a añup:görüp D.; hele:gönül D.

5a duḡân: duḡâ D.; ḥaḡ-ı yâr Emrî ki ḥalk:ḡaḡıñuñ 'uşşâḡa D.

197: 184^b [Emrî]; *Dîvân*: G.452, s.244.

198: 185^a [Emrî]; *Dîvân*: G.482, s.258.

5. Kabā-yı al geyme kat kat ey gül
Helāk olmasun **Emrī** çana girme

199.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - -/+ + - -/+ + -

1. Serv oçurdum çadüni servde reftâr olsa
Çonce dirdüm femüñe çoncede güftâr olsa
Beñzedürdüm çad-i bālāña nihāl-i servi
Çonce-i sürh dehen gül aña ruhsâr olsa
3. Mihr oçurdum ruhuña zerre dehân olsa mihr
La'l dirdüm lebüñe la'l-i güher-bâr olsa
Öykinürdi gözüñe nergis eger olsa siyâh
Beñzedürdüm güli ruhsâruña bihâr olsa
5. Şöyle nazm itdi dişüñ vaşfını **Emrī** şanemâ
Yaraşur 'ıkd-ı Şüreyyâ aña işâr olsa

200.

Mef' ulü fâ' ilātün mef' ulü fâ' ilātün

Muzâri' - - +/ - + - -/ - - +/ - + - -

1. Dīvāneyem görelden ol çadd-i lāle-günü
Artar bahâr irişse şeydālaruñ cününü
Haçtın çemen oçurlar ağızına çonce dirler
Yoçdur nazîri yârüñ ben bilmem onu bunu
3. Meydân-ı 'ışk içinde Mecnünü aña baña
Er midür ol kim ola bir 'avratuñ zebünü
Bir pehlevân er idi 'ışk 'âleminde Ferhâd
Kim kesdi niçe müddetdür bend-i Bî-sütünü

199: 185^a [Emrī]; *Dîvân*: G.460, s.248.

1a oçurdum çaddüni: dirdüm boyuña D.

2a bālāña: bālāñı D.

3a idi: mihr M.

5a nazm itdi: vaşf itdi D.

200: 185^a [Emrī]; *Dîvân*: G.547, s.286- 287.

4a 'ışk: çam D.

5. Töp itdi başın **Emrî** kıadd-i ħamını çevgân
Maĥbûblar dirilsün vardur anuñ oyunu

201.

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Beni şol deñlü za'îf eyledi ħâlün hevesi
Biçsem olurdı kıabâ egnüme perr-i megesi
Müjeler şanma ki yüz yire kıoyup ağlamadan
Yapışupdur gözüme yollarınıñ ħâr u ħası
3. Çarĥa âhum şu kıadar virdi ħarâret nitekim
Gündüzin gitmez elinden güneşüñ mirvaĥası
Şanuram bād-ı şabâ ħâke şaçar berg-i güli
Gelse reftâra ger ol şâh-süvâruñ feresi
5. Murğ-ı ĥüsnini nigâr elden uçurdı **Emrî**
Kıara telden yine yapar ki ĥaĥı bu kıafesi

202.

Fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

Ĥafîf (Cedid+ + - - / + - + - / + + -

1. Dile ġamzeñ durur cefâ kıılıcı
Câna kırpiklerüñ belâ kıılıcı
Gözüñe kıarşu ĥırdı oldu meger
Kırpüğüñ kâfire ġazâ kıılıcı
3. 'Aşık öldürmek istedükçe gözüñ
Kırpüğüñ her yaña şala kıılıcı
Kese ağyârı yârdan umarın
Çün zebânum durur du'â kıılıcı

5a kıadd-i ħamını: zülf-i ħamını D.

5b anuñ: erüñ D.

201: 185^b [Emrî]; *Dîvân*: G.535, s.281.

3b gitmez: düşmez D.

5b ki: aña D.

202: 185^b [Emrî]; *Dîvân*: G.564, s.294.

3b her yaña: dillere D.

5. N'ola **Emrî** fenāya varsa cihān
Oldı çün ğamzeler fenā kılcı

203.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Gör bīnāgūş-ı nigārumdaki dürr-i 'Adeni
Şalınur boynına kulağına öldüre beni
Şanma şebnem göricek hālümü kabır içre benüm
Hayretinden haşını dişledi ravzam çemeni
3. Dest-būs olmaz ise ur yüzüme bir sille
Hele luḫf eyle dirīğ itme elüñden geleni
Dili umardı zenaḫdān-ı nigāra düşüreni
Kendüsi düşdi o çāha göre hāl-i zeḫanı
5. Kıanımı içmeseler oklarıñ ey kaşı kemān
Böyle kıan olmaz idi her birisinüñ deheni
Bu kıadar beñzemeyeydi aña siḫr ile eger
Mehi şağup saña emzürse felek pīrezeni
7. Kıaçdı 'aqlum şehi tağıldı sipāh-ı şabrum
Ğabğabuñ tōp ile fetḫ itdi ḫişār-ı bedeni
Emrīnūñ göñli dehānuñda kıarār itdi didi
'Adem iklīmi olur kışinüñ āḫir vaḫanı

203: 185^b [Emrī]; *Dîvân*: -D.

1 D: Mkt. 487,1, s.388.

1b öldüre beni: k'öldürde beni M.

2 - D.

3 D: Mkt. 487, s.388.

4 - D.

5 - D.

6 - D.

7 -D.

8 - D.

204.

Mefā'iliin mefā'iliin fe'ulün

Hezec+ -- -/+ -- -/+ --

1. Dehānınuñ cihānda yok nişānı
‘Adem mülkine şal peyk-i revānı
Toldur la‘l-i yāķūt u güherle
Tehī şanma bu çeşm-i hūn-feşānı
3. Lebūñ görđi meger gülşende ğonce
Ki hayretten açuk ĳaldı dehānı
Göñül naķdin bir uğrı alımadı
Senūñ şimşir-i ğamzeñ çaldı anı
5. Geçerse şeħr-i dilden tır-i **Emrī**
Ayaĳına nişār it naķd-i cānı

205.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + -- -/+ + -- -/+ + -- -/+ + -

1. Murĳ-ı dil daĳların gösterüp efgān itdi
Şanki řāvūs-ı maħabbet yine cevlān itdi
Çarħ gök lāle durur görineni şanma nücüm
Şerer-i āh anuñ üstine zer-efşān itdi
3. Kendüden geçdi belā küşteleri ĳande ile
Meger esrār-ı ğamuñ anları ĳayrān itdi
Yār ‘aksin görüp āyīnede itdi yaķa çāk
‘Aksi hem yāri görüp çāk-i girībān itdi
5. Çeşm-i bīmārı remed-dāide degül ğamze-i yār
ĳatl-i uşşāk ider iken etegin ĳan itdi
Şanma kim ĳana bulatdı ten-i **Emrī**de oķuñ
La‘l-i terden (?) aña peykān itdi

204: 186^a [Emrī]; *Dîvân*: Divan: G. 546, s.286.

1b peyk:eşğ D.

205: 186^a [Emrī]; *Dîvân*:G. 560, s.292.

1 Şanki řāvūs maħabbetine cevelān itdi \ ‘Aşğ řāvūşını seyr it yine cevlān itdi D.

5 - D.

6 ĳaste Emrī daĳı kendüni şurup devşürimez \ ĳağ-ı müşĳinūñ anı şöyle perīşān itdi D.

206.

Ġazeliyyāt-ı Yaḥyā Efendi Sellemallāhu Te‘ālā

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Düşmez ol şāha ki her gāh ider istignā
Gāh olur ‘āşık-ı şeydāya düşer istignā
Kaçma şimden girü kim cānuma yetdi sitemüñ
Yeter ey şūḥ-ı cefā-pişe yeter istignā
3. Almada naqd-i dili hīç tevaḳḳuf itmez
Türmaz ol şāhid-i bāzār şatar istignā
Götürür ḥākden ol mihr-i cihān-tāb-ı kerem
İtse bir ‘āşık eger zerre kadar istignā
5. Sitem ü cevri de **Yaḥyā**ya tevāzu‘ görünür
Gerçi her vaz‘ı gelür yāre nazar istignā

207.

Mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Hezec- - + / + - - + / + - - + / + - -

1. Tūṭī-şifat ol cāme-i sebzi giye cānā
Bir söz yiri var mı baḳa āyineye cānā
‘Uşşāḳ-ı perişān-dile hīç söylemez olduñ
Düşmen saña bir söz mi didi söyle ya cānā
3. Bir kez dimedüñ ḳandedür ol ‘āşık-ı mehcür
Bilsek ne sebep var bu cefāya deye cānā
Hep itdügümüz zühd ü riyā bī-meze oldı
Düşdük heves-i la‘l-i lebüñle meye cānā
5. Çok ğam yidi vaşşāf-ı lebüñ oldı çü **Yaḥyā**
Şimdengirü tūṭī gibi sükker yiye cānā

206: 186^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.9, s.33.

207: 186^b [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.13, s.37.

5a çok: ey D.

208.

Mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün

Muzâri ' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. 'Işkuñ odına ey gül yanarsa cān-ı şeydā
Her bir avuç külinden bir bülbül ola peydā
Mülk-i dile o lebden haqqā ki korku vardur
Cā'iz ki bir şererden 'ālem yana ser-ā-pā
3. Meyhāne-i maḥabbet mestānelerle tōldı
Peymāneler pür oldı 'ārif oturma tenhā
Dil şāfdur kederden ammā güler yüz ister
Hüb olmayana n'eyler āyine-i mücellā
5. Nāmın ne deñlü añañ bir zerre ağzın açmaz
Ol gönecenüñ dehānı bir fetḫi güç mu'ammā
Hāl-i ruḫını gözler zülf-i siyāhın özler
Yahyā sevād-ı çeşm ü ḳalbümdeki süveydā

209.

Fā'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Cānı ḳullāb-ı ser-i zülfüñ çeker senden yaña
Küşe-i çeşmüñ ne var olsa şehā benden yaña
Gönce-i la'lüñ gül-i rüyuñ görenler n'eylesün
Ey boyı servüm varup bir laḫza gülşenden yaña
3. Ol sehī-ḳaddüñ miyānında görenler ḫançerin
İltifāt itmez çemende serv ü süsünden yaña
Eyleme ārāyiş-i bānū-yı çarḫa i'tibār
Merd odur kim ḳılmaya hergiz naḫar zenden yaña

208: 186^b [Yahyā]; *Dîvân*: G.3, s. 27.

5 - D.

209: 187^a [Yahyā]; *Dîvân*: G.14, s.38.

2b İltifāt itmez çemende serv ü süsünden yaña D.

3 Ey boyı servüm varup bir laḫza gülşenden yaña D.

3b laḫza: daḫı D.

4 Zāhidi terciḫ ider mi rinde şāhib-tab' olan / Diñledüm güftārını vā'izde gevdeden yaña D.

5. Bir gül-i ḥandān olur her aḥker-i sūzendesi
Bād-ı luṭfuñ esse ger bir laḥza küllḥandan yaña
Korḳarın **Yaḥyā** ki fülād olsa da te'sīr ider
Tīr-i āhuñ kim varur ol ḳalbi āhenden yaña

210.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ḥāke şaldı cür'a-veş 'āşıḳları ol la'l-i nāb
İtdi bir bezm ehlini bir ḳaṭre mey mest ü ḥarāb
Bir tutuḳ örter ruḥ-ı dildāre bāde al reng
Bu 'acebdür ref' olur ol demde aradan ḥicāb
3. Gelme ey ḥaṭṭ-ı siyeh la'l ile ben ḥoş-ḥāl iken
Nā-mülāyimdür bilürsin meclis-i meyde kitāb
Ḳandesin diyü n'ola şormazsa dilber ḥālümü
Ḳande kemter zerre-i nāciz ḳande āfitāb
5. Āb-ı dideñ tāb-ı sīneñde 'aceb te'sīr var
Bezm-i 'ışḳa ḥaḳ budur **Yaḥyā** ki virdüñ āb ü tāb

211.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Cām bir sırça sarāy olmuş ki ferşi la'l-i nāb
Hücre-i billürdur şāh-ı hevāya her ḥabāb
Pür görince sāḡarı ṭoldı derūnum şevḳ ile
Cāmdan ḳaç cāna te'sīr itdi tāb-ı āfitāb
3. Bezme virdi şem'-i kāfūrī gibi nūr u ziyā
Sā'id-i sīmīn-i sāḳī cām-ı zerrīn ü şarāb
Āteşīn meyle şurāḥī ṭoldı sāḳī ḳandedür
Şevḳ odı dilde 'aevlendi niçün itmez şitāb

5 - D.

210: 187^a [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.21, s.45.

1 Himmet-i sulṭān-ı 'ışḳuñ ey şeh-i 'ālī-cenāb \ Çeşme-i çeşmine 'uşşākuñ getürdi yine āb D: 1.

4a ḳandesin: ḳandedür D.

5 Vaşf-ı ḥaṭṭ-ı Yaḥyā şöyle te'sīr eylemiş \ Ḥāme refṭār eyledükçe geldi büy-ı müşg-i nāb D: 5.

211: 187^a [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.19, s.43.

2b ḳaç: tā D.

5. 'Işık ile hoş-hāl olan şeydāya añmañ vuşlatı
Bāde-i şāfī virüñ **Yahyā**ya katmañ aña āb

212.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. Ey zülf-i ham-ender-hamı kullāb-ı maḥabbet
Hep saña çekildi dil-i erbāb-ı maḥabbet
Dilberse güzel dilse nihāyetde hevāyī
Hāşıl bu ki āmādedür esbāb-ı maḥabbet
3. Bir baḥr imiş ey 'āşık-ı şeydā dil-i zāruñ
Anda bulunmuş dürr-i nāyāb-ı maḥabbet
Yan āteşe pervāne-şifat eyleme efgān
Ey 'āşık-ı miskīn budur ādāb-ı maḥabbet
5. **Yahyā** harem-i 'ışka girerse n'ola bī-bāk
Meftūhdur erbāb-ı dile bāb-ı maḥabbet

213.

Müstef'ilātün müstef'ilātün

Recez -- + -- / -- + --

1. Meydür bu deñlü āşuba bā'ış
Rez-duḥteridür ümmü'l-ḥabāiş
Hādiş olalı ḥaṭṭ-ı 'izāruñ
Rūy-ı cihānı tutdı ḥavādiş
3. Bir şöḥbet itsek ey rūḥ-ı sānī
Cām-ı mey olsa arada sālīş
İnşāf odur kim fenn-i cefāda
Yoḫdur senüñle ey gonce bāḥiş
5. Terk itse **Yahyā** cismi metā'in
Kūyuñ itidür ol zāre vāriş

212: 187^b [Yahyā]; *Dîvân*: G.30, s.54.

213: 187^b [Yahyā]; *Dîvân*:G.34, s.58.

1a meydür: oldı D.

3b sālīş: bā'ış D.

214.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Bu āşūba mey-i la'lüñ midür şahbā mıdur bā'is
Kıyāmet mi kıpar ol kāmēti bālā mıdur bā'is
Yüzüme yār bakmaz söylesem redd-i cevāb itmez
Günāhum var mı yoḥsa nāz u istiḡnā mıdur bā'is
3. Bilürken bī-vefā olduḡın āb üzre olan naḡşuñ
Bu meftünluḡlara ārāyiş-i dūnyā mıdur bā'is
Ḥalāş olmadı hīç cān-ı za'ifüm şūr u ḡavḡādan
Bileydüm dīde mi āyā dil-i şeydā mıdur bā'is
5. Ezel bezmindeki cām-ı maḡabbet mesti mi **Yaḡyā**
Belā-keş Ḳays-ı Mecnūn olmaḡa Leylā mıdur bā'is

215.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzārī' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. La'l-i lebūñle bāde-i nāb itdi imtizāc
Alışdı birbirisi ile iki ter-mizāc
Söyleñ tabībe yoḡ yire baş aḡrıdur ṡurur
Bīmār-ı derd-i 'ışḡ ḡabül eylemez 'ilāc
3. Naḡş-ı sirişk ile ruḡ-ı zerdüm yeter baña
Ḳalmadı devletüñde zer ü sīme ihtiyāc
Belki nesīm ḡāk-i rehinden ḡaber virür
ṡur rāh-ı intizārda bir pāre gözüñ aç
5. **Yaḡyā** metā'-ı nazmuñı 'arz eyle ehline
Bāzār-ı i'tibārda bulmaya mı revāc

214: 187^b [Yaḡyā]; *Dîvân*: G.33, s.57.

5a mesti mi: mestisin D.

5b Ḳays-ı: Ḳaysa D.

215: 187^b [Yaḡyā]; *Dîvân*: G.36, s.60.

2a baş aḡrıdur ṡurur: 'arz-ı 'ilāc ider D.

3 Artarsa n'ola ḡāşıl-ı derd ü metā'-ı ḡam \ Sulṡān-ı 'ışḡ istemez ey dikḡarā utāc D.

4 Kāmīl nişār-ı cevher iderken sükutda \ Nāḡıs kemāl-i cehli ile eyler ibtihāc D.

5 - D. / Yaḡyā metā'-ı faẓl dirīḡā kesādda \ Kālā-yı cehl bulmada günden güne revāc D.

216.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Gelür mi yine gönül bâğına bahār-ı feraḥ
Virür mi bir daḥı naḥl-i murād bār-ı feraḥ
Geçer mi hecr günü vaşl gicesi yetişüp
Şeb-i ğam āḥir olur mı irüp nehār-ı feraḥ
3. Tağıtdı gülşen-i âmāli tünd-i bād-ı nesīm
Diriğ 'ömr gibi geçdi rüzgār-ı feraḥ
Kalur çemende gider cān bu resme pejmürde
Bu sebze-zārda aqmazsa cūybār-ı feraḥ
5. Mekān-ı ğuşşa maḥall-i sitemdür ey **Yaḥyā**
Bu tengnā-yı ğamı şanma ola dār-ı feraḥ

217.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Şu'le-i meyle döner şem' -i fūrüzāne kadeḥ
Şem' iken yine ider cünbiş-i pervāne kadeḥ
Düşeli 'aks-i ruḥ-ı yār şarāb-ı nāba
Reşkden kaldı çeh-i Yūsuf-ı Ken'āne kadeḥ
3. Pür iken bāde ile beñzer idi 'arızına
Ser-niğün eylediler döndi zenaḥdāne kadeḥ
Bize lāzım degül ey çarḥ bu nüh peymāne
Cümleden yegdi gireydi ele bir dāne kadeḥ
5. Her biri dā'im el üstinde tutar **Yaḥyā**-veş
Çok bulunmağ ile ğam günleri yārāne kadeḥ

216: 188^a [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.39, s.63.

3b nesīm: sitem D.

4a çemende gider: gider çemen M.

217: 188^a[Yaḥyā]; *Dîvân*: G.37, s.61.

218.

Fā'ilatün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Hün-ı eşkinden olupdur bülbülüñ her āb sürh
Bāğda olsa 'aceb mi gonce-i sīr-āb sürh
Ol şeh-i 'ālem kimüñ kanına girmişdür bugün
Hısm-nāk olmuş ser-ā-pā geydügi esbāb sürh
3. Ser-sühanlar sürh ile yazılsa hūb olur diyü
Hall ider vaşf-ı lebünçün dīde-i aḥbāb sürh
Kātib-i kudret şehā bir nokṭa yazmış sürh ile
Hıç gözler görmemiş ḥaḳḳā 'aceb nāyāb sürh
5. Zāhiri **Yaḥyā** iden ma'mūr-ı bāṭın ḥālidür
Şiṣeyi gösterdügi budur şarāb-ı nāb sürh

219.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Lebleri mül yüzi gül kāmēti bir serv-i bülend
'Ālemi kendüye ḳul eyledi bir şāh-ı levend
Leb-i şīrīn ile gūyā ḥaṭ-ı sebzi anuñ
Bir yeşil tūṭiye beñzer deheninde ola ḳand
3. Ḥamdüli'llāh ki beni baḡladı Mecnūn yirine
Leylī-i zūlfine ḳıldı dil-i dīvānemi bend
Pend bendine bizi şanma muḳayyed olayuz
Zāhidā 'aşıḳ-ı dīvāneye var eyleme pend
5. Uğrasun külbe-i aḥzānumuza ey **Yaḥyā**
Göñül alçaḳluḡını eylesün ol serv-i bülend

218: 188^a[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.41, s.65.

1b gonce: sünbül D.

219: 188^a [Yaḥyā]; *Dīvān*: - D.

220.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Ele alsañ yazılır ey meh-i enver kâğaz
Dil-i sevdâ-zede-i 'âşıka beñzer kâğaz
Saña ÷ümâr-ı dil ü cânı şunarsam n'ola ger
Pâdişâh olana elbette şunarlar kâğaz
3. Hırz-ı cân haññ-ı emānı bil anı ey 'âşık
Saña luñfından eger göndere dilber kâğaz
Yaraşur şafha-yı ruhsāruña haññ-ı siyehüñ
Hoş-nümādur haññ-ı reyhān ile aħmer kâğaz
5. Rişte-i cân ile şar şeh-perine ey **Yaħyā**
Senden iltürse eger yāra kebüter kâğaz

221.

Mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Müctes+ - + -/+ + - - /+ - + - /+ + -

1. Cihānda 'âşık-ı mehcür şanma rāhat olur
Neler çeker bu gönül söylesem şikāyet olur
Ölince demreni kıalsun çıkarmañuz dilden
Taħammül eyleyemem ol da bir cerāhat olur
3. Bu rüzgārda bir berg-i 'iñ girmez ele
Felek müsā'ade itmez ne bī-mürüvvet olur
Līme-i renciş-i hañır virür kerem itmek
Taқayyüd itmesün erbāb-ı dille zaħmet olur
5. Yaқında küy-ı ħarābāta uğradum **Yaħyā**
Ne ħüb cāy-ı şafā küşe-i ferāgat olur

220: 188^b[Yaħyā]; *Dîvân*:G.44, s.68.

2a ger: kim D.

3a 'âşık: 'âşık-ı zār D.

4 Yansa kül olsa da mażmününü izhār eyler \ Sen hemān sözüñi yaz dilbere gönder kâğaz D: 4.

221: 188^b [Yaħyā]; *Dîvân*:G.60, s.84.

1a mehcür: mehcūra D.

3b itmezse: itmez ne M.

4b taқayyüd itmesün: muқayyed olmasun D.

222.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Acı sözler niyyet eylerseñ de olmam bî-ḥuzūr
Çünkü eyler ol dehān ile o leblerden şudūr
Bir cemāl-i bā-kemālūñ olmışuz meftūnı kim
Bağduğı mir'āt ider ḥürşīd gibi feyz-i nūr
3. Korkarın cennetde de 'uşşāk rāḥat görmeye
Öğrenürse şīve-i ḥübān-ı İstanbūlı ḥūr
Artuk olur bīm-i cān 'āşıqlara ḥikmet nedür
Her kaçan ḥünī gözün̄den ḥusrevā olsa fütūr
5. Serv kaddinden bizi Ḥaḳ itmeye **Yaḥyā** cüdā
Üstümüzden sāye-i luṭf-ı Ḥudā olmaya dūr

223.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Rüy-ı zībāsında dildāruñ ki müşgīn mū biter
Beñzer ol gülzāre eṭrāfında 'anber-bū biter
Naḥl-i güldür kāmētūñ ey gonce-i bāğ-ı vefā
Kudret-i Ḥaḳ ile ammā anda şeftālū biter
3. Kāmētūñ naḥlini dā'im ideyin ḥāṭır-nişān
Ey gül-i pākīze-dāmānum gön̄üldeñ o biter
Gerçi merhemdür nigāh-ı luṭfı yārūñ yarama
Şanma ammā zaḥm-ı tīg-ı ğamze-i cādū biter
5. Yāre**Yaḥyā** gül disem gülmez açılmaz bir zamān
Görmedüm ol gonce-i ra'nā gibi maḥbūb-ı ter

222: 188^b[Yaḥyā]; *Divān*:G.54, s.78.

223: 189^a[Yaḥyā]; *Divān*:G.71, s.95.

4a yarama: yaraña D.

224.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Hezec-- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Düş hāke dirse 'āşıkına dilberi düşer
Ferş-i qadem ider yüzün ādem yire düşer
Bir iki günde lāle-i mey-h'ārı seyr idüñ
Ditrer ayağı tıtmaz eli sāğarı düşer
3. İrgürse bāğa bu yürüyüşden haber nesīm
Endām-ı bīde lerze düşüp hançeri düşer
Yüz yire koyup ağlar işigüñde ehl-i derd
Devlet anuñ ki kapuña sīm ü zeri düşer
5. **Yaḥyā** gibi fütāde olursa gören n'ola
Ḥüb olıcaq metā' aña çok müşterī düşer

225.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' -- + / - + - + / + -- + / - + -

1. Pīrāhenüñ qocar seni ādem helāk olur
Cevrüñ eliyle bir gün olur ol da çāk olur
Ey cān ṭabībi ḥaste-i 'ışkuñ revā mıdur
Dermān ümīdin eyler iken derd-nāk olur
3. 'Āqil cihāndan el yusa ey dil 'aceb midür
Ālāyiş-i zamāneden ol demde pāk olur
Çeşm-i ḥasūda girmemege çāre var mıdur
Ol kim göze tıqınmayayın diyü ḥāk olur
5. Dönmez ölince rāh-ı ḥaṭar-nāk-ı 'ışkdan
Yaḥyā gibi şu kimse ki bī-vehm ü bāk olur

224: 189^a [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.88, s.112.

2b tıtmaz: tırmaz D.

3a bu:- M.; düşüp: gelür D.

225: 189^a [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.63, s.87.

226.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. H̄am-ı zülfüñde dilüñ nāle-i şeb-ḡiri nedür
Bu belādan nice cān kırtara tedb̄iri nedür
Fūrkatüñde dil-i şeydāyı helāk itdi ğamuñ
O faķirüñ nedür eksüklügi taķşiri nedür
3. Dilemez çünkü muķayyed ola kendüyle cihān
Her taraf silsile-i zülf-i girih-ḡiri nedür
Ğamze tiĝı müje t̄iriyle görünse dildār
Rüstem-i Zāl nedür tiĝı nedür t̄iri nedür
5. 'Āķibet öldürürin hışm ile **Yaħyā**yı dimiş
Göñli var çünkü vefā itmege te'h̄iri nedür

227.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Kaşduñ ey dil yüksek uçar bir hümā-pervāzedür
H̄ake ol itmez tenezzül meyli evc-i nāzedür
Ķāmet-i bālā belāsıyla çakışdurmaķ olur
Ğuşşā-yı dūr u dirāz-ı zülfi b̄i-endāzedür
3. Daĝlarla nev-be-nev zeyn eyleyüp 'arz ideyin
Meyl ide şāyed görünce daĝ-ı s̄inem tāzedür
Bir güzel mecmū'adur gül vaşf-ı rüyuñ yazmaĝa
'Andelībüñ rişte-i cānı aña ş̄irāzedür
5. Yāre 'aşıķdur diyü 'uşşāķdan gör naĝmeyi
Çıkdı **Yaħyā** naķşumuz 'ālemde bir āvāzedür

226: 189^b [Yaħyā]; *Dîvân*:G.69, s.93.

1b h̄am: ser D.

2a helāk: tamam D.

3b Her: Bir D.

227: 189^b [Yaħyā]; *Dîvân*:G.86, s.110.

4b aña: 'aceb D.

228.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Çeşm-i hūnīnüm hayālūñ şāhına i'zāz ider
Her gelişde bir kumāş-ı sürh pāy-endāz ider
Kim kaçar yalvarmadan dildāra ammā n'eylesün
'Aşık-ı şeydā niyāz itdükçe dilber nāz ider
3. Sen hemān künc-i niyāzı bekle ey güncişk-i dil
Şāhbāzuñ çünki evc-i nāzda pervāz ider
Sırr-ı 'ışkı bülbül-i şeydā nice pinhān ide
Kānde bir ağzı açuğ varsa anı dem-sāz ider
5. Az u çok n'eylerse **Yahyā** luṭf ider ihsānidur
Dime ol meh-rū cefāyı çok vefāyı az ider

229.

Mef'ülü fā'ilatü mef'ülü fā'ilün

Hezec- - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Söz kim zebānuma gele gūyā zebānedür
Ben 'aşıkam sözüm de benüm 'aşıkānedür
'Aşık odur ki yāri ışiginde cān vire
Mecnūn-ı ğāfilūñ harekātı yābānedür
3. Her kişi naḳd-i cānını āmāde eylesün
Yārān-ı 'ışk şoḫbeti çün 'ārifānedür
Arz-ı niyāzı bülbül-i zāruñ fiğān ile
Pervāne-i belā-zedenūñ yane yanedür
5. Kūy-ı nigāra tuḫfe-i cān ile varmadan
Maḳşūd feyz-i cūdına **Yahyā** bahānedür

228: 189^b [Yahyā]; *Dîvân*:G.66, s.90.

1a şāhına: şahını D.

4a nice pinhanide: niçün fehm itmege D.

4b dem-sāz: hem-rāz:D

5b vefāyı: cefāyı M.

229: 190^a[Yahyā]; *Dîvân*:G.87, s.111.

3b şoḫbeti çün: şoḫbetimiz D.

5 Kūy-ı nigāra tuḫfe-i cān ile varmadan:Yā r ışigine tuḫfe-i cān ile gelmeden D: 5.

230.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Rast geldüm yāre bir serv-i dil-ārādur gider
Pāyine 'uṣṣāk düşmiş bir temāşādur gider
Kānde gitsen zülf-i pür-çinünden ayrılmaz göñül
Kār u bārın bağlamış hāzır müheyyādur gider
3. Cāme-i gülgün ile olmuş o şāh eşheb-süvār
Şan nesīm-i şubḥ ile gül berg-i ra'nādur gider
Kār-ı dīn ıṣmarlanur dünyāyı bilmez gāfile
Söze āğāz itse ammā dīn ü dünyādur gider
5. Bī-bekādur devlet ü iqbāl **Yahyā**dan işit
Başuña alma belā-yı halkı gavgādur gider

231.

Mef'ülü fā'ilātü mef'ülü fā'ilün

Hezec- - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Bülbül şetāreti gül-i handānı güldürür
Taklīd-i zāğ kebg-i hırāmānı güldürür
Olmaz mı bir laṭife-i gaybiyye āşikār
Bezm-i belāda 'āşıq-ı giryānı güldürür
3. Haṭṭuñ gubānı ağladur ey dilrübā beni
Gerçi gubār merdüm-i hayrānı güldürür
Dilber gelince bezme yüzi güldi 'āşıkuñ
Ol tıfl-ı şūḥ mürde-i bī-cānı güldürür
5. **Yahyā**yı ağladursa eger yār gam degül
Müşkil budur ki düşmen-i nādānı güldürür

230: 190^a [Yahyā]; *Dîvân:G.79*, s.103.

2a perçinünden: müşkinünden D.

5b belā-yı halkı: belā-yı 'aşkı D.

231: 190^a [Yahyā]; *Dîvân:G.95*, s.119.

232.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Nān-ı huşq ile anā'at gibi bir devlet mi var
Künc-i istignā gibi bir küşe-i rāhat mı var
Kimden eylersin recā kime idersin ilticā
anı bir ehl-i mürüvvet kimsede himmet mi var
3. 'İzzet-i dünyā için memnūnı olmam kimsenüñ
Çekmege bār-ı belā-yı minneti akat mi var
Halkı meftūn eyleyen āyā zen-i dünyā mıdur
Şehr içinde yosa bir 'aql alıcı āfet mi var
5. Niçe bir sevdā-yı cāh u niçe bir ül-i emel
Zülf-i dilber gibi ey **Yahyā** aña gāyet mi var

233.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Hemīşe merdüm-i çeşmüm 'izār-ı yāre baar
Gözüm o penceredür şahn-ı lāle-zāre baar
Nesīm-i lufuñadur intizārı fülk-i dilüñ
Çoğ oldu sāhil-i miñnetde rüzgāre baar
3. Zamān gelür yine zerrīn adeh alur eline
Çemende nergis-i şehlä hemān bahāra baar
Seni gelür işidüp bāga yāsemen cānā
Çıup o şevk ile dīvāre reh-güzāre baar
5. Ne i'tibār bu evzā'a merd olan **Yahyā**
Ne zillate naar eyler ne i'tibāra baar

232: 190^b[Yahyā]; *Dîvân*:G.108, s.132.

1a devlet: nîmet: D.

4 - D.

5 Nice demdür sa'y idersin fazl ü dāniş kesbine \ Yosa Yahyā ma'rifet aşhābına rağbet mi var D:5.

233: 190^b[Yahyā]; *Dîvân*:G.72, s.96.

234.

Mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Lisān-ı ehli dilde 'ışka gülzār-ı belā dirler
Cevānuñ kāmēt-i mevzūnına naḥl-i cefā dirler
Yaḳīn olmaz güzeller 'āŝık-ı mehcūr u ŝeydāya
El öpmek ārzū itseñ ırāqdan merḥabā dirler
3. Egerçi görmedük meyhāneyi ammā görenlerden
İŝitdük bir neŝāṭ-efzā maḳām-ı dil-güşā dirler
4. Niyāz eyle cefādan vāz gelsün cān-ı maḥzūna
Seni ey dil ğam-ı cānāne ile āŝinā dirler
5. Ḥalāŝ olmaya gibi 'ışk elinden bir zamān **Yaḥyā**
Yine bī-çāreyi bir dilrübāya mübtelā dirler

235.

Mef'ülü fā'ilātü mefā'iliü fā'ilün

Muzāri ' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Zühd ü riyā metā'ını yārāna ŝatmañuz
Anlara ol ḳumāŝ ḳıḳıŝmaz uzatmañuz
Az āb u tāb virmedi bezm-i maḥabbete
Mecnūn-ı nā-murādı da yābāne atmañuz
3. Besdür ruḥ u lebi bize añmañ gül ü müli
Bi'llāh cām-ı 'ıŝumuza zehr ḳatmañuz
Rez duḥterini sāḳī-i devrāna bulduruñ
Böyle şeb-i dırāzda ğuŝŝayla yatmañuz
5. Yitmez mi idi yā gibi ḳaddin ḥam eylemek
Yaḥyāyı neydi oḳ gibi yābāne atmañuz

234: 190^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.84, s.108.

3a egerçi görmedük meyhāneyi: ḥarābatı egerçi görmedük D.

3b dil-güşā: pür-ŝafā D.

235: 191^a [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.143, s.167.

236.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

- 1 Fırkat şeb-i āhum ki ola meş'āle-efrüz
Korqum budur ednā şereri ola cihān-süz
Tīrūñ müjeñ ucında görüp kaçre-i eşki
Üstād işidür bildüm o peykān-ı ciger-düz
3. Tūṭī nice söylerdi bu şīrīn kelimātı
Olmasa zebānuñ aña cānā suhan-āmūz
Şām eyledi çün rūzumuzı zulmet-i hicrān
Ey şu'le-i āhum gıceyi eyleyelüm rüz
5. **Yahyā**ya şeb-i hecr ile bir rüz-ı vişālūñ
Bir 'āleme irdi ki anuñ her günü nevrüz

237.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Seyl oldı gözüm yaşı o meh-rū yine silmez
'Uşşāķ sirişkinden işiginde geçilmez
Nār-ı elem-i 'ışķ ile tıtuşmaķ olurdı
Ammā n'idelüm kim bu gözüm yaşı yeñilmez
3. Bir vech ile şarmaşdı yine zülfüñe cānā
Mıkrāz-ı sitemle dil-i bī-çāre kesilmez
Maḥv olsa nebāt ağzına alduķça 'aceb mi
Ol la'l-i şeker-bārı görüp de kim ezilmez
5. Taķrīr idemem ḥāl-i dil-i zārımı **Yahyā**
Bir ḥālete vardum ki ğam-ı 'ışķ dinilmez

236: 191^a [Yahyā]: *Dîvân*: G.142, s.166.

5a Yahyāya: Yahyāyı D.

5b āleme irdi: ḥālete irmiş D.

237: 191^a [Yahyā]; *Dîvân*: G.151, s.175.

238.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Yāri koynumda büyütdüm olsa n'ola dil-nevāz
Naḥl-i tāze yirini sevmekle olur ser-firāz
Şīve vü nāz it disem biñ nāz ider ol nāzenīn
Bu ne istiğnā olur bir nāza ister biñ niyāz
3. Dāmen-i vaşlına yāriün nice mümkün dest-res
Cāme-i iqbāl kütēh ḳadd-i istiğnā dırāz
Hergiz olmazdı nazīriün olsa şeftālūlaruñ
Ey gül-i gülzār-ı şīve ey nihāl-i bāğ-ı nāz
5. Ol tezerv-i hoş-ḥurāmı pāk ḫutmuş avlamış
Var mıdur **Yaḥyā** gibi 'uşşāk içinde pāk-bāz

239.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Niçe günlerdür ki dil-tengüz mükedder ḫālümüz
Bir tebessüm ḳıl açılson ḡonce-i iqbālümüz
Nār-ı ḡamda pūte-i 'ışḳ içre ḳāl olduḡ dirüz
Ḥāl müşkildür eger uymazsa ḫāle ḳālümüz
3. Şöyle eyler luḫfi kim ādem ḫicābından ölür
Aḳmasun mı şu gibi yāre dil-i meyyālümüz
Pāk-meşreb 'āşıḳuñ māfi'z-zamīri bellidür
Şu gibi şāfi dilüz gerd-i kederden sālümüz
5. Şīr ü sükker gibi alışduḡ o şāh-ı ḫüsn ile
Özge te'şīr eyledi **Yaḥyā** şafā-yı bālümüz

238: 191^b[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.145, s.169.

239: 191^b[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.149, s.173.

5 Çıkmaz oldu nālemüz de za'f ile Yaḥyā 'aceb \ Ol şeh-i ḫübāna kim 'arz eyleye aḫvālümüz D: 5.

240.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. 'Işk-ı Leylâ ile bir âteş-i sūzân idi Qays
Bilmeyüp dirdi görenler yine 'uryân idi Qays
Cem' idüp bir niçe hâşâk ile birkaç murğı
Hâşılı muntazır-ı maqdem-i mihmân idi Qays
3. Ne için başına üşdürmiş idi murğânı
Bunca gavgâ ne idi tut ki Süleymân idi Qays
Rûh vardı harekât u sekenâtında anuñ
Zâhirâ gerçi ki bir şüret-i bî-cân idi Qays
5. Pâ-bürehne harekât itse 'aceb mi **Yahyâ**
Dâ'imâ çün harem-i 'ışkda püyân idi Qays

241.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Akıdur cüy-ı sirişkini raqīb-i nâkes
Kūyuña uğramasun dirseñ eger başını kes
Tekye-i bāğda ezhâr yitişdi cümle
Mürşid-i bād-ı bahâr eyledi var ise nefes
3. Çekilür kâfile-i 'ömr diyâr-ı 'ademe
Nâle-i cân u dil ol kâfileye bāng-ı ceres
Ol ki mânend-i habâb oldu hevâyî-meşreb
Eyledi bāde-i la'l-i leb-i cānânı heves
5. Kūyına girye ile vâşıl olursañ ne 'aceb
Bāğa gelmez mi aqar şu ile **Yahyâ** niçe has

240: 191^b [Yahyâ]; *Dîvân*: G.156, s.180.

241: 192^a [Yahyâ]; *Dîvân*: G.155, s.179.

2a bād: bāğ M.

4b ol: dil D.

242.

Mef'ülü fā'ilätü mefā'ilü fā'ilün

Muzāri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Ümmīd-i h'āb 'āşıka olmaz hayāl imiş
Bī-çāre yāri düşde de görmek muhāl imiş
Zülfi ucından eyler idüm āh u nāleyi
Ol dahı bir benüm gibi āşüfte-hāl imiş
3. Göstermedi ruhın bize ol gonce bir zamān
Şoñra açıldı vechini bildük ki al imiş
Ağlarsa dīde vechi var efgān-ı dil nedür
Ol hōd hemīşe maḥrem-i bezm-i vişāl imiş
5. Dermān olursa senden olur ey ṭabīb-i cān
Yahyā-yı haste-hāl 'aceb bī-mecāl imiş

243.

Mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

Hezec + - + - / + - + - / + - -

1. Güzellik olduğına saña muhtaş
Şehā ebrūñ ile çeşmüñ yeter naş
Mişāl-i devr-i Hātem oldı meclis
Zümürürd cāmı sākīñüñ aña faş
3. Hezārān naqd-i cān ile alurlar
Hemān meclisde sākī ayağüñ baş
Ġubār-ı haṭ gelelden rüy-ı yāre
Mükedder hāṭrum 'ışüm munaḳkaş
5. Hemān dünyāda bī-nām ü nişān ol
Budur **Yahyā** saña 'ālemde maḥlaş

242: 192^a [Yahyā]; *Dîvân*:G.158, s.182.

243: 192^a[Yahyā]; *Dîvân*:G.165, s.189.

4 Ne bilsün meclis-i rindānu zāhid \ Obezme her kişi olmaz muraḥḥaş D.

5b Yahyā saña 'ālemde: dünyāda Yahyā saña D.

244.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Hācīnün maqşūdı Ka'be baña küyuñdur ğaraż
Fikri cennet zāhidün 'uşşāka rūyuñdur ğaraż
Mülk-i Çini itseler temlik maqbülüm degül
Baña ancak çin-i zülf-i müşg-büyuñdur ğaraż
3. Dā'imā deşt-i beyābān-ı talebde gezmeden
Ey ğazāl-ı tırfa çık kim cüst ü cüyuñdur ğaraż
Bir yire cem' olmadan bir küşede erbāb-ı 'ışk
Baş ol evşāf-ı cemālün güft ü güyuñdur ğaraż
5. Ğonceyi vaş eylese **Yaḥyā** dehānuñdur murād
Sünbül-i hoş-büyü medḥ eylese müyuñdur ğaraż

245.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Rüy-ı dilber al kāğaz 'anberin mü anda ḥaṭ
Sāyesi müjgānınuñ i'rāb u beñlerdür nuḫaṭ
Al Bağdādī ile 'arz-ı cemāl itdi o māh
Cüy-ı eşküm dīdeden aḫsa n'ola mānend-i Şaṭ
3. Orta boylu bir cevān-ı nāzenīne mā'ilüz
Kim anuñ şanıdadur *lā-ḥayra illā fi'l-vaşat*
Mā'il olmazdum zen-i dünyāya maḥbüb añlayup
Bāde-i 'ışk ile medhüş olmayan itmez ğalaṭ
5. Yazılırdı ḥaṭır-ı mecrūḥ-ı **Yaḥyā** dōstum
Kātib-i vaşfuñ ideydi üstüh'ānından mıḫaṭ

244: 192^b[Yaḥyā]; *Dîvân*:G.167, s.191.

4a erbāb-ı 'aşk: erbāb-ı dil D.

245: 192^b[Yaḥyā]; *Dîvân*:G.166, s.190.

2 'Aşık Bağdād irak olmaz vücūduñ fülkini \ Cüy-ı eşküñ küy-ı yāra irgürür mānend-i şaṭ D: 2.

3b *Lā-ḥayra illā fi'l-vaşat*: *Hayır ancak vasattadır.*(Hadis olarak bilinmekle beraber Mutarrife adlı birine ait olduğu bildirilmiştir. Mehmet Yılmaz, *Kültür ve Edebiyatımızda Geçen Âyet ve Hadisler*, s. 214, 407.)

4a olmazdum: olmaz dil D.

4b 'aşk ile: ğafletle: D.

246.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Yār nerm oldukça geldi hātır-ı efgāre hāz
Merhem oldukça mülāyim andan eyler yare hāz
Nüş-ı dārū-yı lebüñdür haste-i 'ışka devā
Şerbet-i vaşluñdan olur 'āşık-ı bī-çāre hāz
3. Bed-nihād ehl-i dili āzāra lāzım mı sebep
Bülbül-i şeydāya zaḥm urmaqda var mı hāre hāz
'İşkdan bī-behreyüz zevk u şafādan bī-naşīb
Çünkü geldük 'āleme itsek ne var bir pāre hāz
5. Miḥnet ü derd ü belā hep hāzz-ı rūḥānī olur
Çekdügüm ālāmdan **Yaḥyā** gelürse yāre hāz

247.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Od yanar başumda çeşmümden aqar her bār-ı dem^c
Şām-ı ğamda meclis-i derde vücūdum oldı şem^c
2. Bād taḥrīk ideli zülfüñ perişāndur gönül
Ol perişānı ele al pādişāhum eyle cem^c
3. Şöyle muzlemdür şeb-i tārīk-i hecr-i yār kim
Meş'al-i ḥürşīd-i 'ālem-tāb olmaz aña lem^c
4. Nāle vü feryādumı güş eylemez **Yaḥyā** o yār
Gonce-i nevrestedür tıtmaz hezār zāre sem^c

248.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Halka halka zülfi dām u iki ḥāli iki zāğ
Murğ-ı dil şayd itmege beñ gösterüp qurmuş duzāğ

246: 192^b[Yaḥyā]; *Dīvân*:G.168, s.192.

247: 192^b [Yaḥyā]; *Dīvân*:G.169, s.193.

2 Yalnız bu beyit var.Gazel 4 beyitten oluşuyor D.

248: 193^a [Yaḥyā]; *Dīvân*:G.170, s.194.

- Eşk-i dīde şuyı güller dağ u gül-bünler elif
 ‘Āşık olmuşdur benüm gibi meger bir hūba bāğ
3. Luṭf idüp çekdüñ elifler sīne-i bī-kīneme
 Oldı ammā kim ḥasūduñ cānına her biri dağ
 Lāleyi ḥaylī perīşān-ḥāl gördüm bāğda
 Eylemiş sevdā-yı ḥālūñ anı muḥtellū’d-dimāğ
5. Meclis olmaz kim o şāh için yanup yaqılmaya
 İltifāt idüp n’ola **Yahyā**yı eylerse çerāğ

249.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘Ārız-ı zībāña virmiş ḥaṭṭ-ı müşgīnün şeref
 ‘Āşık-ı miskīnün ārāmī olupdur ber-ṭaraf
 Olmadı peydā melāḥat baḥri mevvāc olalı
 Dürr-i dendānuñ gibi bir lü’lü’-i la‘līn-şadef
3. Bulmadı bir fūls-i aḥmerce yanuñda i‘tibār
 Naqd-i ḥūn-ı eşk-i çeşmüm yoğ yire itdüm telef
 Sille-i āh-ı dilümden ey raḳīb eyle ḥazer
 Dā’ireñ bil gögsüñi germe iñen mānend-i def
5. Gūş-vār itmezse dürr-i nazmuñı **Yahyā** o şāh
 Ḳadr u kıymet bulmaya bir zerre mānend-i ḥazef

250.

Müfte‘ilün fā‘ilün müfte‘ilün fā‘ilün

Recez - + + - / - + - / - + + - / - + - + +

1. Āh-ı şerer-nāk ider bādiye pūyān-ı ‘ışk
 Hep şerer-i āhdur riğ-i beyābān-ı ‘ışk
 Mümkün olurdu dilā küşte-i cāna ḥalāş
 Āteş-i sūzān ile olmasa ṭūfān-ı ‘ışk
3. Āteş-i dilden yine itdi ‘alevler zuhūr
 Mevclerin gösterür var ise ‘ummān-ı ‘ışk
 Gerçi ki yanmaḳdadur aḥker-i sūzān gibi
 Līk süveydādadur āteş-i pinhān-ı ‘ışk

249: 193^a [Yahyā]; *Dîvân*:G.172, s.197.

5b bir zerre: ‘ālemde D.

250: 193^a [Yahyā]; *Dîvân*:G.178, s.202.

5. Havf iderin kim okuñ per yağa pervâne-ves
Şevkuñ ile oldı dil şem‘-i fūrūzān-ı ‘ışk
Dağ-ı maḥabbet yağar sīneye erbāb-ı dil
Meyl-i çerāgān ider her gice sultān-ı ‘ışk
7. Dökmez idi eşk-i germ itmez idi āh-ı serd
Sīne-i **Yaḥyā** eger olmasa sūzān-ı ‘ışk

251.

Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Müctes̄ +-+ -/+ +-- /+ -+- /+ +-

1. Penāh olursa eger mihr ü māha sāye-i ‘ışk
Bülend mertebedür mihrüñ ile pāye-i ‘ışk
Hezār şīri bu deştüñ zebün-ı pençesidür
Ne şīr virdi ‘aceb tıfl-ı cāna dāye-i ‘ışk
3. Revāc ḳomadı bāzār-ı germ ḥürşīde
Derün-ı dilde ki ḳondı ḥamīr-i māye-i ‘ışk
Egerçi mihrüñ ile ḫoldı zerre zerre vücūd
Henüz alınmadı ey şāh-ı ḥüsn vāye-i ‘ışk
5. Hemān o şāhdan eksüklügüñ dile **Yaḥyā**
Tamām ider seni de derd-i bī-nihāye-i ‘ışk

252.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + -- /- + -- /- + -- /- + -

1. ‘ışka ḳābil dil mi yok şehr içre ya dilber mi yok
Mest yok meclisde bilmem mey mi yok sāğar mı yok
Gonce-i dil açılup ḫatır niçün şād olmaya
Bağda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok
3. Görmezüz bir dil ki ḫūḫī gibi güftār eyleye
Söyledür mi yok cihānda bilmezsin söyler mi yok
Sengden dil kem mi ya seng-i siyāhı la‘l iden
Āfitāb-ı feyz-baḫşā-yı bülend-aḫter mi yok
5. Niçün ebkār-ı ma‘ānī beslemez erbāb-ı nazm
Yoksa **Yaḥyā** gibi üstād-ı sūḫan-perver mi yok

251: 193^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.182, s.206.

1a eger: n’ola D.

252: 193^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.180, s.204.

253.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- +---/-+---/-+---/-+---

1. Dikdiler her yara kim s̄inemde açdı h̄ançerüñ
Seyrine gel bâğ-ı miħnetde açılmış güllerüñ
Vā'iz-i şehre nice 'ākıl disün p̄ir-i muğān
Adına ümmü'l ħabā'īs dir dü-sāle duħterüñ
3. H̄ançerüñ āyīnesinde görinen şekl-i hilāl
Vāy rū-yı luḫf göstermezse re'y-i enverüñ
İħtirāz eyle meded göz degmesün mecrūħ olur
H̄aylice nāzūkdür ey ğonce-dehen la'l-i terüñ
5. İltifāt it dilberā dünyāya virme h̄aḫruñ
Kıymetin bil çünki **Yahyā** gibi vardur çākerüñ

254.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec +----/+----/+----/+----

1. Göñüllerden şafā cāmıyla ğam dūr olduğın görsek
H̄arābātuñ yine bir daħı ma'mūr olduğın görsek
Ziyāsı düşse cāna āfitāb-ı cām-ı şahbānuñ
Yine ol h̄āne-i tārīk pūr-nūr olduğın görsek
3. Getürsek meclise cām-ı zümür-rūd-fāmı ey sākī
H̄asūd-ı mār-tāb'üñ gözleri kūr olduğın görsek
Dirilse yanına tāze güzeller tāze 'āşıklar
Yine p̄ir-i muğānuñ şād u mesrūr olduğın görsek
5. Pūr oldı na're-i mestān ile meyħāneler **Yahyā**
Şarāb-ı şevk ile her kūşe pūr-şūr olduğın görsek

253: 193^b[Yahyā]; *Dīvān*:G.196, s.220.

5a h̄aḫruñ: h̄aḫrın M.

254: 194^a [Yahyā]; *Dīvān*:G.189, s.213.

255.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. 'Ayn-ı zillet mi degül devlet-i dünyā didügün
Katı alçağ görünür oldı en a'lā didügün
Küy-ı cānānı koyup anda tırur mı ādem
Zāhidā bilme miyüz cennet-i me'vā didügün
3. Müntehā-yı emel ü maṭlab-ı a'lā mı olur
Serv-ḳadler var iken Sidre vü Ṭübā didügün
Hübdu eyledügün nağmede söz yok ammā
Girse gūş-ı güle ey bülbül-i şeydā didügün
5. Hāzer it seng-i cefāsından o şūhuñ dir idün
'Aḳıbet geldi benüm başuma **Yaḥyā** didügün

256.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Şalınsun 'id irişdi yine hūbānı Sitanbūluñ
Yine ārāste olsun Ḳaramanı Sitanbūluñ
Şafālar kesb idüp 'uşşāḳ olınsun merḥabā yir yir
Vefā meydānına gelsün cevānānı Sitanbūluñ
3. Döner hūrşid-i 'ālem-tābına gerdün-ı gerdānuñ
Binüp dolāba yir yir māh-ı tābānı Sitanbūluñ
Semend-i nāz ile yügrük cevānlar seyre çıksunlar
Pür olsun hūblarla Atmeydānı Sitanbūluñ
5. Bu şi'rūñ ḥaḳ budur **Yaḥyā** ki ḡāyet bī-nāzīr oldı
Nāzīre dirse lāyık ehl-i 'irfānı Sitanbūluñ

255: 194^a [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.194, s.218.

256: 194^a [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.195, s.219.

5a nazīre dirse: pesend eylerse D.

257.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Şīve-i reftāruñı serv-i çemende görmedük
Bu ser-āmed kām̄eti bir nārvende görmedük
Cāme-i yektā şıkar dirler o cism-i nāzüki
Böyle terlik bir gül-i nāzük bedende görmedük
3. Dürr-i dendān-ı şafā-baḡşuñ görenler didiler
Böyle zībā muntazam lü'lü' 'Adende görmedük
Başına çıkmak diler bir iki zerle ādemüñ
Nergis-i şehlā gibi var ise kande görmedük
5. Şerḡ iderse ders-i 'ışkı yine **Yaḥyā** şerḡ ider
Kalmamışdur bir maḡal zīrā bu fende görmedük

258.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Dil-rübā hercāyī sen āvāre olduñ ey göñül
Bir devāsuz derd için bī-çāre olduñ ey göñül
Kanı inşāfuñ seni dilber nice alsun ele
Varduḡuñca sende āteş-pāre olduñ ey göñül
3. Senden özge daḡı nesnem var mı yara çekmege
Gerçi tıḡ-ı cev̄r ile pür-yara olduñ ey göñül
Tīr-i āhenden geçer şimşīri ḡaşa kār ider
ḡutalum āhen ya seng-i ḡāre olduñ ey göñül
5. Ḥānḡāh-ı şevḡi ma'mūr eyledüñ **Yaḥyā** gibi
Bu ḡarābāt içre kim mey-ḡāre olduñ ey göñül

257. 194^b [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.201, s.225.

3b zībā-yı muntazam: pāk u muntazam D.

5a ders-i: derd-i D.

258: 194^b [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.215, s.239.

5a şevḡi: şehri D.

259.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. 'Andelībün̄ kıanna girmekle mesrūr oldu gül
Reng virdi kendüye hüsne mağrūr oldu gül
Gözi degdi nergisün̄ oldu perīşān rüzgār
Gerçi birkaç gün çemen mülkinde manzūr oldu gül
3. Bāğbān-ı gayret itdi pāk şahın-ı gülşeni
Ağlama bülbül ki gülden hārlar dūr oldu gül
Cennetün̄ ağızı şuyın ağıtdı hüsni-ı gülsitān
Āblar reşk-i zülāl ü gayret-i hūr oldu gül
5. Sen tıyurduñ hüsniñi dünyāya **Yaḥyā** dilberün̄
Bülbül-i şūrīdenün̄ 'ıřkıyla meşhūr oldu gül

260.

Mef'ülü fā'ilatü mef'ülü fā'ilün

Hezec- - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. Bī-çāre bülbüle bu idi ārzü-yı gül
Gülşende aña göstere her ğonce rū-yı gül
Bildi ki çāre yok ğam ile söyleşilmege
Bu idi kendü kendü ile güft ü güy-ı gül
3. Seyr ideli şehā ḥam-ı zülfüñde ḥālün̄i
Çevgān-ı ārzü ile ser-geşte güy-ı gül
Deşt-i hevāda kendüyi gösterdi bir zamān
Maḥv oldu baḥr-ı 'ışka irişince cüy-ı gül
5. Mestāne çeşmi ehl-i dilün̄ kıanın içmede
Dā'im tı olup boşalmada **Yaḥyā** sebū-yı gül

261.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Sīne bir vīrānedür genc-i nihānīdür göñül
Gevher-i 'ışk isteyen bilsün ki kānıdur göñül

259: 194^b [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.221, s.245.

260: 195^a [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.224, s.248.

261: 195^a [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.223, s.247.

- Mihrüfne maḥv-ı vüçüd itmekle irişmez zevāl
Dilde bākīdür maḥabbet gerçi fānīdür göñül
3. Dil-rübālardan şikāyet itmege kādır midür
Derd-i ‘ışkuñ bir belā-keş nā-tevānıdur göñül
Zıll-ı re’fettür duḥān-ı āh-ı dil ‘āşıqlara
Ḥusrev-i ‘ışkuñ kādīmī dūdmānıdur göñül
5. Dīde-i cāna çeker sevdā-yı ḥaṭṭuñ kuḥlini
‘Āşıkuñ bir ābgīne sürmedānıdur göñül
Küşeler kim çeşm-i mestüñ eyler evvel ol tıyar
Ḥaḳ bu kim yārān-ı ‘ışkuñ nüktedānıdur göñül
7. Eylemez **Yaḥyā** sihām-ı ğamzesinden bī-naşīb
Ol kaşı yāyuñ meger ḥāṭır-nişānıdur göñül

262.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Söylemez diyü yirilmez o büt-i sīm-endām
Zerrece söz yiri yok anda budur ḥaḳḳ-ı kelām
Şafḥa-i ḥaddine ḥaṭ geldügin iş‘ār itmiş
Gönderüp ‘āşıqına nāme-i müşgīn-erkām
3. Ne ‘aceb rüşen olur şaḥn-ı serāy-ı ‘işret
Her ne yanına nazār eyler iseñ şāfī cām
Saña kim karşı tırur bu yürüyüşle şāhum
Ḥaḳ bu kim tırfa-reviş özge levendāne ḥırām
5. Şimdi yanmaḳda ğam-ı ḥaṭṭuñ ile **Yaḥyā**-veş
Daḥı çok puḥte olur pādīşehüm ‘anber-i ḥām

263.

Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Çeküp cāmı bir iki kaṭre koymış anda cānānum
İçince leblerin emmiş kadar ḥaṣṣ eyledi cānum

262: 195^a[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.235, s.259.

263: 195^b[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.248, s.272.

Cebīnuñ ebruvānuñ ‘arīzuñ hāl-i ‘izāruñdur
Meh-i bedrüm hilālüm āfitābum necm-i raḥṣānum

3. Hüm-ı dil māyelenmiş şöyle kim cüz’ice meyl olsa
Virür bir neşve kim dehri tatar feryād u efgānum
Seni şakındıgumçün söylerem luṭf eyle incinme
Şıyup dil şışesini eyleme pā-māl sultānum
5. Hele ağyār-ı bed-ḥāhuñ ayağın kesdi ey **Yaḥyā**
Şıdı dil şışesin varduḳça gerçi şāh-ı hūbānum

264.

Mef’ülü mefā’ilü mefā’ilü fe’ülün

Hezec ---+ / +---+ / +---+ / +---

1. El virse vişāli baña dildār elin öpsem
Bir devlete irsem yine hünkār elin öpsem
Ruḥsārımı zerd itdi ğamı kāmētümi ḥam
Ḥātem gibi bārī hele her bār elin öpsem
3. Bir būse recā eyledüm āzürde-dil olmuş
‘Afv itse günāhum yine ol yār elin öpsem
Pā-būs recā eylesem ol şāh-ı cihāndan
Luṭf eylemege eylese ikrār elin öpsem
5. Nerm eylese **Yaḥyā** o cevānuñ dil-i saḥtın
Bir himmet ider şeyh-i meded-kār elin öpsem

265.

Mefā’ilün fe’ilātün mefā’ilün fe’ilün

Müctes+ - + - / + + - - / + - + - / + + -

1. Şafā-yı ḥāṭırum oldur seni şafāda görem
Bu ben belā-keş-i hicrān ile belāda görem
Hemīşe ḥurrem ü ḥandān u şādumān olasın
Hemīşe ğonce-i iḳbālūñi güşāde görem

3b dehri: şehri D.

264: 195^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.237, s.261.

3b yine: benüm D.

265: 195^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.240, s.264.

1b hicran ile belāda: hicranuña vefāda D.

3. Hilâl gibi terakķide mâh-ı tâbân ol
Fürûğ-ı hüsnüñi günden güne ziyâde görem
Ne zevkdür ne şafâdur ne hâzdur ey sâķî
Seher humârdan açup gözümü bâde görem
5. Budur du‘âsı saña şubḥ u şâm **Yahyânuñ**
Seni şafâda vü bed-ḥ‘âhuñı belâda görem

266.

Fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Seyr-i gülşende iken yâr büyüklenme iñen
Hele her cânibi bir boylaya ey serv-i çemen
Luḥ idüp söyledi ol ṭūṭı-yı şîrîn-güftâr
İşidenler didiler ancak olur luḥ-ı sūḥan
3. Göñül alınmağa bâ‘iş ne diyince yâre
Ruḥ-ı zîbâsını gösterdi didüm vech-i ḥâsen
Müşkini ḥâk-i reh-i yâre idermiş teşbîh
Daḥı beñzer ki yola gelmemiş âhû-yı Ḥoten
5. Yâr **Yahyâya** dimiş vaķt-i gül ü bülbüldür
Şubḥ-dem ‘azm idelüm gülşene bir sen bir ben

267.

Fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. ‘İşk elinden gül perişân lâlede dağ-ı derün
Goncenuñ dünyâyı daḥı görmemişken bağrı ḥün
‘İşk te‘şîrin görüñ kim ol kadar temkîn ile
Tîşe-i Ferhâddan kendin ṭağıtdı Bî-sütün
3. Dilberüñ pîrâye-i ḥüsni ruḥ-ı gül rengidür
‘Âşıķuñ sermâye-i kârı sirişk-i lâle-gün
Kande bir ‘âķil ki var nâm u nişândan bî-naşîb
Kaysı meşhûr itmede dünyâya ‘unvân-ı cünün
5. Peñcesin meydân-ı istiğnâda kimse burmadı
Kuvvet-i bâzû-yı ‘ışķuñ itdi **Yahyâya** zebün

266: 196^a [Yahyâ]; *Dîvân*:G.265, s.289.

3b didüm: didi D.

267: 196^a [Yahyâ]; *Dîvân*:G.263, s.287.

268.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Mey midür sākī midür mest-i ḥarābı iñleden
Sen misin ya 'ışk mı muṭrib rubābı iñleden
Ağlamazdı sīḥ-ı miḥnet deldüğinden bağrını
Āteş-i sūzān-ı 'ışkuñdur kebābı iñleden
3. Seng-diller döymeye çarḥ-ı sitemger cevrine
Ğuşa-yı devrān degül mi āsiyābı iñleden
Mūrı gör gendümle 'ış eyler şikāyet eylemez
Ārzü-yı şehd ü şekkerdür zübābı iñleden
5. Bir gözi bīmāruñ ey **Yaḥyā** teb-i hicrānıdur
Pister-i ğamda dil-i pür-ıztırābı iñleden

269.

Mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Getür cām-ı sürür-encāmı diller şād-kām olsun
Tamām itdi bizi ğam sākıyā ğam da tamām olsun
Şafā virsün derün-ı cāna tāb-ı āfitāb-ı mey
Serāy-ı 'ışrete her kāsesi billür cām olsun
3. Ḥaṭ-ı 'anber-sirişt-i yār virsün özge keyfiyyet
Mey-i gül-fām u la'l-i nābı miskiyyü'l-ḥıtām olsun
Bilüp 'ış-i müdāma meylini āvāre-i 'ışkuñ
Şarāb-ı la'l-i nābın şundi dilber müstedām olsun
5. Şalınmağ olmadı **Yaḥyā** ile bir kerre kūyuñda
Ne olmaz işdür olsun ey tezerv-i hoş-ḥırām olsun

268: 196^a[Yaḥyā]; *Dīvān*:G.270, s.294.

269: 196^b [Yaḥyā]; *Dīvān*:G.272, s.296.

270.

Mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün mefā'ülün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Kõmayup tãkatüm feryāda nālān olmasun dirsın
Gözüm yaşını alursın da giryān olmasun dirsın
Cefā taşıyla mir'āt-i dilüm şad-pāre eylersın
Ne mümkindür yine hãtır perĩşān olmasun dirsın
3. Melāhat mülkini teshĩr idüp şemşĩr-i ğamzeñle
Güzellik kişverinde ğayrı sulţān olmasun dirsın
Benüm zann itdügüm bu kim ğurūr-ı hũsn ile bir ğün
Felekde mihr-i raşşān mäh-ı tãbān olmasun dirsın
5. Nice kũl olmasun **Yahyā** saña ey pãdişāh-ı hũsn
Yolumda senden özge kimse kũrbān olmasun dirsın

271.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülüin

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Hercāyĩye dil virme ki āvāre olursın
Dermān bulımazsın kãtı bĩ-çāre olursın
Bir pāre şafā üzre ol ey āyĩne-i dil
Bir seng-dile dũşme ki biñ pāre olursın
3. Dirsın [ki] nice vāşıl olur dilbere 'āşık
Ğam çekme göñül yalvara yalvara olursın
Her ğün ki görinseñ olur ol ğün bize bayrām
Cānā ne 'aceb dilber-i meh-pāre olursın
5. Hũnĩ gözi kim hançer ile tĩĝ ile oynar
Yahyā aña ulaşma ki pür-yare olursın

270: 196^b[Yahyā]; *Divān*:G.285, s.309.

271: 196^b[Yahyā]; *Divān*:G.288, s.312.

272.

Mef'ülü mefā'ili mefā'ili fe'ülün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. 'Aqlum tağıdur zülf-i siyeh-kār u perīṣān
Cem'iyet-i hāṭır mı qor efkār-ı perīṣān
Esbāb-ı melāḥat nice cem' olmuş o şehde
Ser-ber mi degül başdan o destār-ı perīṣān
3. Vā'iz bu kerāmet saña besdür ki hemīṣe
Cem'iyete bā'ış ola güftār-ı perīṣān
'Uşşāk-ı perīṣān-dile gāhice görinsün
Çağ böyle nihān olmasun ol yār-i perī-ṣān
5. Her küşede nazmuñ oqınur var ise **Yaḥyā**
Söyletdi o kākül saña eş'ār-ı perīṣān

273.

Mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Görince ḥod vücūdum maḥv olur qalmaz niṣān benden
Ne gördi qaçdı āyā ol meh-i nā-mihribān benden
Ne yüzden oldı ise mācerā-yı çeşmüm 'arz eyler
Varur her gün ayağı tozına eşk-i revān benden
3. Ruḥı yādıyla dildāruñ şabāḥ olunca āh itdüm
Geçindük 'ārifāne şem' dilberden duḥān benden
Seni çün zülfi bend itdi biraz andan da feryād it
Nice yıldur idersin ey dil-i şeydā fiğān benden
5. Leb-i cān-baḥşını emdürdi tut kim qaşd-ı cān eyler
Ne virdi alıma **Yaḥyā** 'aceb ol bī-amān benden

272: 196^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.273, s.297.

4b nihān olmasun: ḥicāb itmesün D.

273: 197^a [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.269, s.293.

3b geçindük 'ārifāne: ḥarifāne geçindük D.

274.

Fe'ilatün fe'ilatün fe'ilatün fe'ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Yârdan seng-i cefâ gelse niçün âh dirin
Başımı yarsa daḥı yarıncaḡ Allâh dirin
Bâğbân her ne kadar göge çıkarsa ögerek
Ḳaddüñe nisbet ile 'ar'ara kütâh dirin
3. Mest ü medhüş yatan rindi ḥarâbât içre
Ḥalk ğafletde şanur ben aña âğâh dirin
İrgüren Ka'be-i maḡşûda maḥabbet yoludur
Ben reh-i 'ışkı koyan sâlike gümrâh dirin
5. Her zamân 'îş ü şafâ vakti midür ey **Yaḥyâ**
Diñlemezsın sözümi hiç saña her-gâh dirin

275.

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hezec + - - - / + - - - / + - - - / + - - -

1. Maḡâm-ı ḥübdür gülşen o gül-ruḡsâr diñlensün
Nevâya başlasun dil bülbül-i gülzâr diñlensün
Belâ bezminde ḡaddüm çeng olup cismümdeki regler
Fiğân ü nâle kılsun muḡribâ evtâr diñlensün
3. Dil-i şeydâya hem-dem niçe dil bir yire cem' olsun
Şafâlar eylesün 'uşşâḡ mûsiḡâr diñlensün
Zamân-ı 'îşdür meclis gerekdür şahn-ı gülşende
Uzatmasun sözi vâ'iz de bir miḡdâr diñlensün
5. Varup feryâdlar kıl Bî-sütûna ḡarşu ey 'âşık
Şanup Ferḡâdını râḡat bulup kuhsâr diñlensün
Belâ vâdîlerinde seyl-i eşküm çağlayup aḡsun
Başın ol taşdan taşta dögen enhâr diñlensün
7. Oḡı şîrîn lebi vaşfındaki eş'aruñı **Yaḥyâ**
Biraz meclisde ḡüḡî-i şeker-güḡtâr diñlensün

274: 197^a [Yaḥyâ]; *Dîvân:G.275*, s.299.

1b daḥı: da M.

5b her: ki D.

275: 197^a [Yaḥyâ]; *Dîvân:G.276*, s.300.

6a çağlayup: çağlasun D.

276.

Mef'ülü mefā'ili mefā'ili fe'ülün

Hezec-- + / + -- + / + -- + / + --

1. Yaklaşdı diyü haṭṭını geçme o güzelden
Kim gördi ki öñdin öle bir kimse ecelden
Şimdengirü bizden kerem it luṭfuñı kesme
Öldük meded ey sāḳī-i gül-çihre keselden
3. Dilden geçen ol şāhı der-āğüş itdi ammā
Dāmānına şarılmadur ancaḳ gelen elden
Ezdi yüregüm seng-i ğam u derd-i firāḳuñ
Ḳısmet baña endüh u belā imiş ezelden
5. Yārūñ ki miyānındadur ol hañcer-i ğaddār
Şimdengirü **Yahyā** geçemezsin sen o belden

277.

Mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün mefā'iliün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Şıma āyīne-i ḳalbüm ḫazer ḳıl inkisārumdan
Beni ḫāk ile yeksān eyleme şaḳın ğubārumdan
Yile virür neşāṭum kār-bārın bād-ı āhumla
Fiğān baḫt-ı siyāhumdan şikāyet rüzgārumdan
3. Biri ḫürşid-i 'ālem-tāb ü biri māh-ı bedr olmuş
Çıḳup iki şerer eflāke āh-ı pür-şerārumdan
'Aceb nice bulupdur ben naḫīfi derd ü ğam bilsem
Nişān ḫod ḳalmamışdur za'f ile cism-i nizārumdan
5. Recām oldur Ḥudādan ol ḳıyāmet-ḳaddi göstersizün
Şu dem kim gözüm açup ṭuram ey **Yahyā** mezārumdan

276: 197^b [Yahyā]; *Divān*:G.279, s.303.

277:197^b [Yahyā]; *Divān*:G.280, s.304.

278.

Mef'ülü mefā'ili mefā'ili fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Bakmaz yüzüme dīde-i hūn-bārı ne bilsün
Gelmez yanuma eyledüğüm zārı ne bilsün
Rüyında karar itmege yüz tutmuş idi dil
Ardınca imiş hattı-ı siyeh-kārı ne bilsün
3. Şirīn düşürür sözlerin ol la'l-i şeker-bār
Tūṭī öteyor lezzet-i güftārı ne bilsün
Her dil ki degül rāh-rev-i Ka'be-i kūyuñ
Ol yolda olan serzeniş-i hārı ne bilsün
5. **Yahyā** tatalum eyler eşer yāre gubāruñ
Ol mest-i mey-i nāz bu esrārı ne bilsün

279.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Bir güzel sev kim aña her nev-cevān reşk eylesün
Cān gibi sīneñde yir itsün cihān reşk eylesün
Sīne-i pür-dağdan dil murğı kılsun nāleler
Şıkluğı diñsün hezāruñ gülsitān reşk eylesün
3. Ülfet it faqr ile teşhīr it gedālık 'ālemin
Şöyle hoş-hāl ol ki şāh-ı kāmran reşk eylesün
Olma ey rūḥ-ı revān ḥalvetde vü keşretde dūr
Tā görüp üns ü şafāmuz ins ü cān reşk eylesün
5. Çeşme-i hayvānuñ ağızı şuyın aqıtsun sözüñ
Hızır işitsün anı **Yahyā** her zamān reşk eylesün

280.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Aldı gönlüm bir cevān-ı hūb-rüy u tünd-ḥū
Ġamze-i ser-tizi hūnī çeşm-i mesti fitne-cū

278: 197^b [Yahyā]; *Dîvân*:G.260, s.284.

279: 198^a[Yahyā]; *Dîvân*:G.284, s.308.

280: 198^a[Yahyā]; *Dîvân*:G.301, s.325.

Yalıñuz bu ten degül kılca alupdur cn daı
Az mddetde o gslar beni ıldı d m

3. R-yı ‘aı za‘fern-reng olduunuñ vechi bu
La‘line Őirnlik yazar o a-ı mŐg-b
Bir elif yazdı ayl-i addi lev-i snede
Dde uramaz yaş dker itmez abl-i Őst  Ő
5. Gyy **Yay** bu Şi‘r ol mala‘-ı zb ile
Bir cevn-ı tzedr mevzn-add  hb-r

281.

Mef‘l mef‘l mef‘l fe‘ln

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Sevd-y ser-i zlfn elden omam ey mh
Ser-rişte-i ‘ıŐ eldedr el-minnet li‘llh
‘ıŐuñ nice dŐvr idgin her iŐi bilmez
Bir ben bilrin ekdgmi bir de bir Allh
3. Her gice neler ekdgmi knc-i belda
Dnylara her Őub yayarh-ı seer-gh
ncinmez idm ıkduına hne-i tenden
Cn olsa eger nvek-i cnn ile hem-rh
5. Hemh idern aduına benden o mhuñ
Hem avf iderin kim uta **Yay** an olh

282.

Mef‘l mef‘l mef‘l fe‘ln

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Her are-i eŐkm ki aar an arasında
L‘l‘ gbidr sba-i mercn arasında
Zlf-i siyehinden kesilr mi dil-i Őeyd
Bir rbtadur cn ile cnn arasında
3. Olmada gzellerde o meh Ysuf-ı Őn
Bir fitne opar orarn ihvn arasında

281: 198^a [Yay]; *Dvn*:G.306, s.330.

4b cnn: cn M.

282: 198^b [Yay]; *Dvn*:G.308, s.332.

3a gzellerde: gzellikte D.

Faşl itnese aralarını hañçer-i hicrân
Ġavġā uzanurdu ten ile cān arasında

5. **Yaḥyā** beni mi buldı hemān kāfir-i zülfi
Bend eyleyecek bunca müselmān arasında

283.

Mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Cānā ḥaṭ-ı yāḳūtı yazan ol dehen üzre
Bir nokṭa ḳomıř sūrḥ ile ġüyā zekān üzre
Ḥāl-i siyehüñ 'arız-ı zībāña yaraşmış
Zülfüñ ne ġüzel düşmiş o vech-i ḥasen üzre
3. Zülfünde ġöñül ġamzeñ ile eglenür ey māh
Cān-bāz gibi tiġ ile oynar resen üzre
Pīrāheni ḥıfz eyler eser yilden o māhı
Ditrer ṭurur ol Yūsuf-ı ġül-pīrehen üzre
5. **Yaḥyā** o řehüñ cevheri-i la'lini söylet
Yāḳūtı neden kim ṭuta dürr-i 'Aden üzre

284.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Ġöñlüm açılmaz dime cānā bahār olsun hele
İvme 'İşe murġ-ı zerrīn-per řikār olsun hele
Ġüç degüldür yāri tenhā eylemek aġyārdan
Tālī'üm olsun müsā'id yār yār olsun hele
3. Ġözine girmek ḥasūduñ nic'olur seyr idesin
Cism-i zārum reh-ġüzāruñda ġubār olsun hele
Dōstum yoluñda ölmek iḥtiyār itdüm diyen
Cām-ı 'ıřḳuñ nūř idüp bī-iḥtiyār olsun hele
5. Olma **Yaḥyā** luṭfına maġrūr o ṭıfl-ı nev-resüñ
Ḳadr-i ḥüsni fehmi ider bir řīve-kār olsun hele

283: 198^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.309, s.333.

4 Süzuma ḥürşid-i 'ālem-tābı çerhüñ döymeye \ Āteř-i daġ-ı nihānum āřikār olsun hele D:4.

284: 198^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.315, s.339.

285.

Fā'ilatün fā'ilatün fā'ilatün fā'iliin

Remel- + -- / - + -- / - + -- / - + -

1. Bādeyi bir hūmdan içsek kim ferāğı olmasa
Şol şarābuñ mesti olsağ kim yasağı olmasa
Düzd-i ğamzeñ kande gizlerdi alup nağd-i dili
Kūşe-i çeşmüñ gibi anuñ yatağı olmasa
3. Dilleri bağlar idüp taraf-ı külāhuñdan zuhūr
Kākülüñ böyle hūrūc itmezdi bağı olmasa
Nice āsāyiş iderdi öyle bir vīrānede
Sīne sulţān-ı ğamuñ eski ocağı olmasa
5. Sözlere **Yahyā**nuñ olmazdı bu resme sūz-nāk
Nār-ı hicrān ile yanmış dilde dağı olmasa

286.

Mef'ülü mefā'ülü mefā'ülü fe'ülüin

Hezec -- + / + -- + / + -- + / + --

1. Ārām idemem būs u kenār eylemeyince
Sīnemde gelüp yār qarār eylemeyince
Fāriğ olamam deşt-i talebde tek ü pūdan
Ol gözleri āhūyı şikār eylemeyince
3. 'Ayb eylemeñüz her gice feryād u figānum
Rāhat bulamam nāle vü zār eylemeyince
Ol yār ışiginde bize yir komadı ağıyār
Olmadı gönül terk-i diyār eylemeyince
5. Kān ağılamağa başladı zaħm-ı dil-i **Yahyā**
Açılmadı çak cānına kār eylemeyince

285: 199^a [Yahyā]; *Dīvān*:G.320, s.345.

1b şol: bir D.

286: 199^a [Yahyā]; *Dīvān*:G.324, s.349.

5 Bāzār-ı maħabbetde ruħ-ı zerde bağıılmaz \ Tā şırma-keş-i 'aşkı 'ayār eylemeyinceD: 5.

287.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Gülmedük devrinde rāḥat virmedi bir an bize
Çok ʔolaşdı çok cefālar eyledi devrān bize
ʔuymaz añlarsun nigāh-ı luṭfuñı bīgāneye
Çok mudur ey çeşm-i fettān ol kadar iz'ān bize
3. Dāmen-i 'Īsāya el irmez görünmez āb-ı Hızır
Senden olur ey ṭabīb-i cān u dil dermān bize
Ey ecel itme teḳāzāsında alma cānumuz
Lāzım olur virmege cānāna naḳd-i cān bize
5. Biz o cem'üz şi'rümüz şu'arāya feyz-i nūr ider
Reşk ider **Yahyā** felekde encüm-i raḥşān bize

288.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - /+ + - - /+ + - - /+ + -

1. ʔanlu peykānı ki bu sīne-i 'uryāna çıḳa
Beñzer ol ḡonce-i nev-resteye dükkāna çıḳa
Okuñuñ sīneye degdi birisi biri dile
Umaruz pādişehüm birisi de cāna çıḳa
3. Ne kıyāmet ḳopa ol ḳāmet-i mevzūnuñ için
Ne temāşā ola şāhum hele seyrāna çıḳa
'Āşık-ı ḥaste-i hecrüñ nice çıḳmaz cānı
Ḥançer-i yār ki ḳaşd-ı dil-i nālāna çıḳa
5. Reh-i 'ışḳındayuz ol serv-ḳadüñ ey **Yahyā**
Ḳorḳaruz kim yolumuz vādī-i hicrāna çıḳa

287: 199^a [Yahyā]; *Dīvān*:G.326, s.351.

4a teḳāzāsında: teḳāzā itme D.

288: 199^b [Yahyā]; *Dīvān*:G.330, s.355.

5b vādī: vedā M.

289.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + -

1. Müydan ince miyān-ı dil-rübādur var ise
Yok dehānından nişān sırr-ı Hūdādur var ise
Nice günlerdür ki hīç nām ü nişānı yok dilün
Bir kemend-i cān-şikāra mübtelādur var ise
3. Hīç söz yokdur dehānından dimiş erbāb-ı dil
‘Āşık-ı dil-ḥaste-i hecre şifādur var ise
Cevher-i ḥāk-i deri ümmīdine düşmiş gönül
Olmadı sa'y u taleble kīmyādur var ise
5. Dōstum **Yaḥyā**ya da bir niyyetüm vardur didün
N'idügin bildürmedün kaçduñ cefādur var ise

290.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. Reşkümüz kalmadı hīç eski zamān ‘ālemine
Cāmını gördük a irişmedük ise Cemine
Başa çıkdı katı yüz buldı yukardanluğı var
Bu gönül bağlanalı bir güzelün perçemine
3. Ne şafalar sürer ādem ne çeker derd ü elem
‘Ālemün bir bakıcağ sūrı ile mātemine
Gel berü meykede serḥoşlarını seyr eyle
Hānqāhuñ ne bakarsın bir iki sersemine
5. Kūşe-i meykedede tekyelenüp ey **Yaḥyā**
Gelünüz hū çekelüm pīr-i muğānuñ demine

289: 199^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.338, s.364.

4a deri: deriñ D.

290: 199^b [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.349, s.375.

291.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Olsa pür bāde-i devletle bu nüh peöymāne
Çaṭresin virmeye sāķilerümüz yārāne
Şadr-ı meyḥānede nādān otura var mı cevāb
Şorsak ey pīr-i muḡān vechini güstāḥāne
3. Ne kadar var ise ehl-i dile var dilde maḥal
Yir yok ammā yine bu vüs'at ile nādāna
Ola mı kırtulayuz tāc u kabā kaydından
Gezeyüz 'ālem-i iṭlākda dervīşāne
5. Bize bir sāķī-i ḥoş-ṭāb' gerekdür **Yaḥyā**
Pür idüp cāmı şuna ehl-i dile rindāne

292.

Fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Remel+ + - -/+ + - - /+ + - - /+ + -

1. Tolaşup kākül-i 'anber-şiken-i cānāne
Ne kadar ḥāṭır-ı mecrūḥa ṭoķındı şāne
Bu kadar dilleri mecrūḥ u perişān itme
Degme ey şāne o gīsū-yı 'abīr-efşāne
3. İşigün bekleyelüm ey dil-i şeydā yārūñ
Çays yetmez mi bize gitmeyelüm yābāne
Çünkü geldüñ dile bir pāre ṭur ey nāvek-i yār
Āşinā olmadın olmaḡ ne revā bigāne
5. Dil-i **Yaḥyā**ya nice şıḡsa gerek bunca ğumüm
Yār bilmez mi 'aceb teng idügin ğam-ḥāne

293.

Müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

Recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

1. Faşl-ı bahār irdi güle bülbül mülākīdür yine
Meclis o meclis mey o mey sāķī o sāķīdür yine

291: 200^a [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.331, s.356.

292: 200^a [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.334, s.380.

293: 200^a [Yaḥyā]; *Dîvân*: G.336, s.361.

- Her naḥl-i tāze bāğda biri birine şarılır
Zevḳ u şafā hengāmıdır vaḳt-i telākīdür yine
3. Gül vaşlıdır pür-şevḳ iden şimdi hezārı bāğda
Lāl idicek bī-çāreyi derd-i firāḳıdır yine
Sākī şarāb-ı telḥūñi nādān içer dānā içer
Zevḳin alan bu neş'enüñ ehl-i mezākīdür yine
- 5 **Yahyā** ḳalupdur ḥāṭırum ol pür-cefāya gerçi kim
Ammā ki şevḳ-i şoḥbeti ḥāṭırda bākīdür yine

294.

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec+ --- / + --- / + --- / + ---

1. Şaḳın pervāne bāl ü per açup şem'a ḳarın olma
Yanar dūşuñdaki ol şāl-i kibriti emin olma
Perişān olma ey gül bülbülüñ āh u enininden
Niyāz-ı 'aşıḳ-ı zārı götürmez nāzenin olma
3. Tūtalum gözi açuḳlardan olmuşsin behey zāhid
Ḥudā Settārdur ṭa'n itme rinde 'ayb-bin olma
Serir-i nāz u istiğnāya geç devletle 'izzetle
Şeh-i ḥüsn ü bahāsın ḡayrılarla hem-nişin olma
5. Cihān-ı bī-şebāt içre ḡam u şādī berāberdür
Eger şād olmaduñsa ḡam degül **Yahyā** ḥazin olma

295.

Mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

Hezec + --- / + --- / + --- / + ---

1. Şikār itmek dilerse 'aşıḳ-ı nāşāddan ḳaçma
Seni şehbāzum el üzre tutan şayyāddan ḳaçma
Tek itsün āzmāyiş ḥançer-i sertiz-i ḥün-rizi
Gögüs ger ḳarşu var ol ḡamze-i cellāddan ḳaçma
3. Çıḳarma pāy-i dilden ḳayd-ı bend-i miḥnet-i 'ışḳın
Ḳul olduñ cān ile ol şāha çün bī-dāddan ḳaçma
Tutarsa gül gibi ḡuş-ı ḳabūli nāle-i 'ışḳa
İşiginde varup bülbül gibi feryāddan ḳaçma

294: 200^a [Yahyā]; *Dîvân*:G.313, s.337.

295: 200^b [Yahyā]; *Dîvân*:G.334, s.359.

3b olduñ: olduḳ D.

5. Eger pākīze-gūlık tarzını öğrenmek isterseñ
İşit cān ile **Yaḥyā**nuñ sözün üstāddan kaçma

296.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel+ + - - / + + - - / + + - - / + + - -

1. Yār açılma biraz bāde-i nāb olsa bize
Gelse sākī sebep-i ref‘-i ḥicāb olsa bize
Tāc-ı Dārāda olan gevheri biz n’eyleyelüm
Cām-ı Cemşide konan la‘l-i müzāb olsa bize
3. Bāde-i ḥumm-ı mecāzī bize te’sīr itmez
Eski mey-ḥ‘ārelerüz köhne şarāb olsa bize
Ehl-i dil düşmeni ḥussāda ‘aceb n’itdük biz
Şād olur her biri bir gūne ‘azāb olsa bize
5. Kānde var tāze güzel diyü şorarduk **Yaḥyā**
Şoñra tenhā bulıcaḥ bārī cevāb olsa bize

297.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel- + - - / - + - - / - + - - / - + - -

1. La‘lūne meylüm görenler mey-perest añlar beni
İşiden feryādumı yollarda mest añlar beni
Kādrümi ‘ālī-nazarlardur benüm a‘lā bilen
Ḥāk-i zilletde görenler gerçi pest añlar beni
3. Añlamaz keyfiyyet-i ḥāl-i dilüm huşyār olan
Mest-i cām-ı bāde-i bezm-i elest añlar beni
Eyleyüp dünyāya meyl illerle eyler iḥtilāḥ
Girmez ol āfet elüme teng-dest añlar beni
5. Luḥfını ol mū-miyānuñ gör ki bir cevri eylese
Şarılır **Yaḥyā** hemān ḥāḫır-şikest añlar beni

296: 200^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.307, s.331.

2b Cām-ı Cemşide: Cām-ı Cem‘de D.

297: 200^b [Yaḥyā]; *Dîvân*:G.390, s.417.

SONUÇ

Mecmuaların edebiyat tarihimize en önemli katkıları devrinde şöhretli olup daha sonra unutulmaya yüz tutan şairleri ortaya çıkarmak; divan tertiplememiş şairlerin şiirlerini tanıtmak, şairlerin divanlarında olmayan ancak yaşadığı dönemde meşhur olmuş şiirlerini tespit etmeyi sağlamaktır. Divan neşirleri hazırlanırken mecmuaların da taranarak şiirlerin bulunup neşirlerin ondan sonra yapılması ilmi çalışmaların kalitesini ve verimliliğini artıracaktır. Bu çalışmada Nuruosmaniye Kütüphanesi 4966 numarada kayıtlı mecmuada 16.ve 17. yüzyılın şöhretli şairlerinin gazel, kıta ve müfredlerinden mürekkep 150^b-200^b varakları incelenmiş transkripsiyonlu metni hazırlanmıştır.Gazeliyat bölümü olarak tertiplenmiş, bu aralıkta Fuzûlî'nin 36, Hüdâyî'nin 75, Ulvî'nin 32, Emrî'nin 58 ve Şeyhülislam Yahyâ'nın 91 adet olmak üzere toplam 297 şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler Fuzûlî'ye ait 1 kıt'a, .Emrî'ye 2 müfred dışında gazel nazım biçimindedir.Emrî'nin 171, 175, 203 numaralı şiirleri, Ulvî'nin 115, 119, 125, 122 numaralı şiirleri basılmış divanlarda bulunmamaktadır;çalışmanın en önemli kazancı bu olmuştur.Karşılaştırmalı divan neşirlerinde mecmulardan yararlanmanın gerekliliği konusunda dikkate değer bir veri olduğu kanaatinde olup incelememizin Klasik Türk şiiri araştırma sahasına bir nebze de olsun katkı sağlayacağını umuyoruz.

KAYNAKÇA

- AKYÜZ, Kenan - YÜKSEL, Sedit - BEKEN, Süheyl - CUNBUR, Müjgan, *Fuzûlî Türkçe Divan*, İş Bankası Yay., Ankara, 1958, XI+573s.
- ALÎ ŞÎR NEVÂYÎ, “*Mîzânu’l-Evzân (Vezinlerin Terazisi)*”, haz. Kemal Eraslan, İkinci Bsk., TDK Yayınları, Ankara, 1993, 198s.
- AYDEMİR, Yaşar, “Şairlerin Edebî Kişiliğinin Tesbitinde Mecmuaların Rolü”, *Türk Kültürü*, Ankara, 2001, S. 464.
- AYDEMİR, Yaşar, ”Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler *Turkish Studies/ Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/3 Summer 2007, s.122-137.
- BUZOV, Snjezana, ”Osmanlı’da Karışık İçerikli Mecmualar: Bir Başka Arşiv”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Anbarı*, Haz. AYNUR, Hatice - ÇAKIR, Müjgan – KONCU, Hanife – KURU, Selim – ÖZYILDIRIM, Ali Emre, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012, s.31-71.
- ÇETİN, İsmail, *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Divanının Tenkitli Metni)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 1993.
- DEMİRALAY, Mehmet, *Hüdâyî-i Kadîm (16.yy) ve Divanı İnceleme- Tenkitli Metin*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Isparta, 2007.
- EMRÎ, *Divan-ı Emrî*, Süleymaniye Kütüphanesi Atıf Efendi 2055./ İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler TY368
- GÖLPINARLI, Abdülkadir, *Fuzûlî Dîvânı, Muhammed b. Süleyman el-Bağdâdî, Fuzûlî ölümü 953 / 1556, - 2. Bsk.*, İstanbul: İnkılap Kitabevi, 1961, CXXVIII, 234 s.

- GÜRBÜZ, Mehmet, “Biyografik Değer Olarak Şiir Mecmuaları”, *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu 6- 8 Mayıs 2010 - Bildiriler*, Nevşehir Üniversitesi, AKM Yayını, Ankara 2011, s. 315- 328.
- KAVRUK, Hasan, *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı Tenkitli Metin*, MEB Yay., Ankara 2001, XLI+509 s.
- KILIÇ, Atabey, ”Mecmua Tasnifine Dair” , *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırk Anbarı*, Haz. AYNUR, Hatice - ÇAKIR, Müjgan – KONCU, Hanife – KURU, Selim – ÖZYILDIRIM, Ali Emre, Turkuaz Yayınları, İstanbul 2012, s.73-112.
- KÖPRÜLÜ, Fuad, “Türk Edebiyatı Tarihi’nde Usul”, *Edebiyat Araştırmaları*, Ankara: TTK Yay., 1999, s.3-47.
- KUT, Günay, “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, Dergâh Yay., C. VI, İstanbul, 1986, S. 170-173.
- KÜÇÜK, Sabahattin, *Bâkî Dîvânı -Tenkitli Basım*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1944, 1. Bsk. 475 s.
- LEVEND, Ağâh Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi*, C.1, TTK Yay., Ankara 1998.
- SARAÇ, M.A.Yekta, *Emrî Divanı*, Eren Yayınları, İstanbul, 2002, 1.Bsk., 389 s.
- ŞAHİN,Esma, “Ulvî, Terzi-zâde Mehmed Ulvî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/>29.06.2015.
- TANYILDIZ, Ahmet, “Şiir Mecmûaları Hakkında”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research*, C. 5, S.21, 2012, s. 224-239.
- UZUN, Mustafa, “Mecmua”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 29, İstanbul, 2003, s.265-268.
- ULVÎ, Terzi-zâde Mehmed Ulvî Çelebi, *Divan-ı Ulvî*, AEMNZ 304.
- YILMAZ, Mehmet, *Kültürümüzde Ayet ve Hadisler (Ansiklopedik Sözlük)*, Kesit Yayınları İstanbul 2013, 750 s.

روز چهارم که در آن اسکن کوریک سینه در آن قان بولاشن پیرایه نمودن	برک کله که طوز نظره ششم تازه شده تو پیش کل کینه دوزم تازه
اولی خونه کوکل در کله عنان سی شعراتی کسے هم شوخ کران تازه	
سینه چپکله بر شوخ دلار ازم بر زنی قایلور انصافه دلاور کجار	سرش اوله سله ایکن عاشقه ازم هر کون اولونه هله باری ایشام ازم
موسوم کله نولور مدرسه مسجدون کین میخانه ایله کشته گلشن بردار	لب جوی لب جانان لب عالم ازم ساتی لاله خدار و کف ازم
ترک ایدردی می محبوب سن با جانده صبر دول اواره ازم	
تن بیال سرده غم عشق با اریسه محبوب می ملازمتدن غمزدی	ایقن قالم الده کل اختیار کلدی بشدی بریندن نو بار اریسه
مهر کنت ره مایل ایکن عشقه چور باغچا لایحه ده خود باشدن شوخی	کر داب صالحدی فک دلی روزگار اریسه طرح عتاب و ناز ایدر اول شوخی
باتی چسانه در هم وفادار شایه بی یار ایدن که عشقت اگر سا که بار اریسه	
بازش دیر حکمت ازل بیغچه کله شده کله ایدی کله بیب سلطان	لبیل دام غم غمیه سربا کل کله دوشده چمنی قطره ششم کله
بکین صبا کله ای یوزی کل جانان اول شته در کله بجزله بر ششم کله	

چون شقه هوس ایدنی کوردم که اوسن کاخر که دکل معترف نار چشم	ترک ایدی سنگ عاشق نالایکی کون ایمانه کله راتش جبر ایلی کون
دز کله کله غمخندان ایدن در ایتر می جلال در ایش کل کون	
سن حال اکت سوینک بول فصولی این فصح قله رجا کربانای کون	
ای کوکل باری سته جانان یا طبع کس حیات ذوقدن	سر کون کوزت جانان کج یاب لعل ارف جانان کج
کانت تجرد در ذاعتی لا مکان سربینک غمین است	ترک مال ایله جانان کج بهر باب اولای کل جانان کج
اعتبار ایتد مکت دنیا ایل دنیا کت اولم اختری	اعتبار غلوش جانان کج کر بونی اشتر ایکن کج
مسکت بزنگاه و حد ندر ای فصولی بو خاکه لندن کج	
اول مشکبو غزاله احلاصم ایدر اولنج جریه اصل بزون هم اولم غزل	تغصیب سلا ماسکینه ایدر لاقطع الراسایل لاکتم القصایح
یوزده سر تنک قالی سولیم غم برن مبتلای جبران بدن ایرایع اوجانان	تد نظر المعانی بالخط فی اللوایح والعیر کیف ما کان مثل الراجح
عشق فصولی زلف تو ترک ایکن ایدی ستوار یا غامده فاما بصار لاکتمه النفسایح	

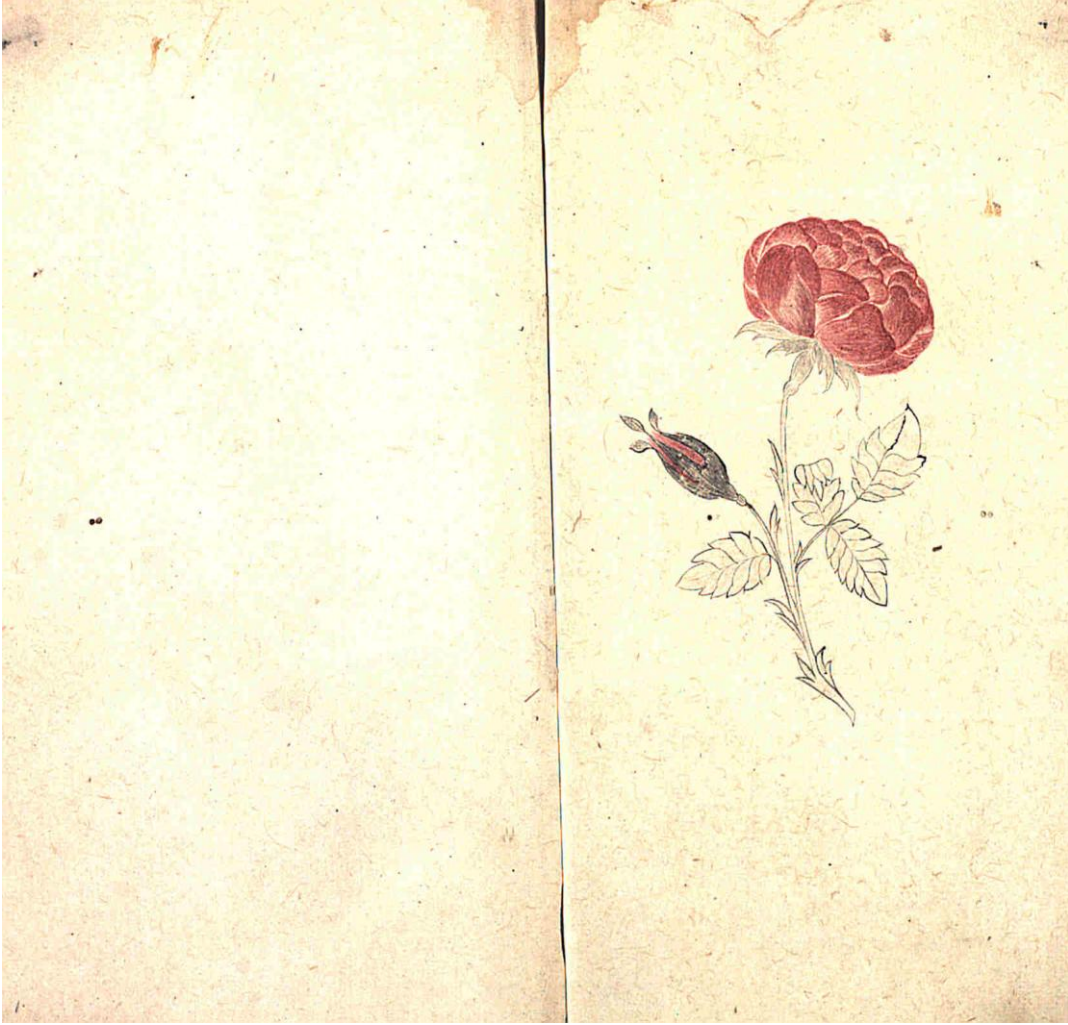
مجموعه رخسار

تاج غنچه را برین لاله بیکه کجا	اندر لاله الاله الاله
سعد زین احمد بر شوهر	مگر لاله الاله الاله
گوشوار اولدی کوش جان اولد	کوهر لاله الاله الاله
اپس عصیان سایه کز لاله	بخش لاله الاله الاله
نمونه کوبک معصوم	خسته لاله الاله الاله
صدف دله و کوبک در	مطر لاله الاله الاله
وضع ایله جمله غفلت او بوی	سحر لاله الاله الاله
رشته لاله الاله الاله	خسته لاله الاله الاله
مهر صحران صحران	کوش لاله الاله الاله
ساک حقیقی اینجه	رهبر لاله الاله الاله
جان قمر خانبه حق کوم کوم	شکر لاله الاله الاله
مهر سینه منی معصوم	عشیر لاله الاله الاله
چار سوی جباتی یور لاله	ز یور لاله الاله الاله
کج افسانه طوطی اولدی	از دور لاله الاله الاله

بقول در رسم سحر بجمعه ماهه	کدای کو کیکه طغمدن لاله الاله
برسی بر دوش کعبه ناصحن	برسی در رسم لاله الاله الاله
سپر بر سه راهه ناکت قمر	اینه سال قدی باغ دهر پیر ایه
بن اول عطایان ناسا دور ما اولم کیم زمانه و عده لطفه صالده لاله الاله	
شربت سیر در ساکاجا لاله الاله	وار او ای شیکه صوفیه کجا الاله
دو تایی بار الم سینه پیش از غم	قد خسته و دو نوبت در کجا الاله
سرای عالمی جودن ترقی نشن	اگر که اشک دهان کیر سیدی الاله
بچه پیشین لاله الاله	دو تری الاله بدل کوه کز الاله
روانی نایه کیم کیم زان کیده	الده نکت بتر کیم الاله الاله
سنت طبعیه تیغ ز بانده شمس	نمونه جان جهان کجه صالده الاله
دلا الاله ایسه شیره شاد مقصد	تولعه نظم بی یوز او بار کجا الاله
مراوم اولن یوری صدق و ضابطه	دعای دولت اقبال شاه والیه
نیک کز بر تو هر یله سر و بلا کنت	در مینه سانه مشکینی اوله سپر الاله
همیشه تارک انبالی مهره مزلون	نهال قدری اوله سدره الاله الاله
بجی انشده می برای خواجه زاده	
هوی کو کلکی الان نیم اول سنی الاله	لطف ایکت اولمایی عجب بر الاله
آهینه خشم ازورم نیم قاطی باشی	قانی یوز لاله الاله الاله الاله
مرا کز لاله شکر کز اولد روی عاقبت	کیر دم عدم طریقیه تیسر الاله

توجه اول به غایت انجمنه الیه	اول لعل شکر باری که دیده بکم از لعل
تقریر بر این مضمون حال دل را در این سببی	
بر حالت وارد دم که غم عشق و نغمه	
یاری تو بنده بودم در لعل اول و لعل	مجلس تازه بهیچین سوسکه اول و لعل
شید و نیاز این غم یکسانه ای و لعل	بوده استغنا اول و نیاز به سوسکه
و این وصلین یار یک سحر مکن نیست	جابه اتقال کوه تو در استغنا دراز
هرگز اول و لعلی نظیر که اول و لعل	ای کل کل از سوسکه ای جمال باغ نماز
اول تدر و توجش خرمی که طوفان اول و لعل	
وار میرد یک کبی عشاقی بچند و یکبار	
نیچه کوله در که دست سکر مکر در خانه	بر تبسم قل اجلسون غنچه اقبال
نار غنچه بودت عشق اول و لعل	حالی شکله را که اول و لعل
شوی یار ای لعلی که دم جماعت	اول و لعلی که یار و دل سینه
باک شرب طاشک نانی الضیری	صوبی سانی دلا که اول و لعل
شیر و سکر کبی عشق و سکر	
او که یار تیر لعلی بخی صفتی بالمر	
عشق لعل ایله براتش سوزان لعلی	لمیوب دردی کور طریقه عیان
جمع ایوه ب بر نچه حالت کلیر قری	عاصلی تنظم مقدم همان بری
با چون نشسته او شد بر سوسکه	بو نچه عوفاه ایبری طو که سیمان
نوع و لعلی حرکات حکمت	طاهر که بر که بر صورتت لعلی

پا بر زحرکات اینت عیب می بخت	
و ایما چون حرم عسده بو بان ایدی	
ایقدر جوی سحر کنی رقیب ناگس	کو یکم او خواصون ایرک که بر کنی
تیکه باغده از ناریتش می جسد	مرش باغ بهار ایدی از لعل نفس
چگونه ناله عمر دیار عدله	ناله جان اول اول فایده باک کنی
اول که مانده جاب لعلی بو کنی	ایدی باده لعل رب جان ایس
کونه کریم ایله واصل اول و لعل	
باغ کفر می تو قصه ایلی بخیی بچرخش	
ایمه خواب غنچه اول و لعل خال لعل	بچاره یاری دوشده ده کور کنی
زلفی او جسدن ایله ایوم آه و ناله	اول و لعلی بر بتم کبی غنچه لعلش
کو ستردی لعلی بزده اول غنچه بر زمان	صکله باغ لعلی و جینی بله که لعلش
اعلانه دیده و جی واران لعلی	اول خود غنچه محرم برم و لعلش
درمان اول و لعلی سندن اول و لعلی	
بخیی غنچه حال عیب بجمال لعلش	
کوز لاک اول و لعلی غنچه سکر	شهاب اول و لعلی حکمت بر نص
مشال اول و لعلی غنچه سکر	زهره جامی باغ لعلی کافض
نهران لعلی غنچه سکر	همان مجله ساتی لعلی
نهار خط کلکدن روی لعلی	مکده خاطر م عیشتم غنقص
همان نیاده فی نام و لعلی	بود بری سکر عالمه غنقص

ÖZGEÇMİŞ

1970 Sivas'ın Zara ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Sarıyer'de bitirdi. Zincirlikuyu Yapı Meslek Lisesi'nden teknik ressam olarak mezun oldu. Yüksek öğrenimini Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladıktan sonra Kars,Kocaeli, Van'da Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yaptı.Evli ve üç çocuk annesi olan Emine Karadağ, halen İstanbulda bir lisede idareci olarak çalışmaktadır.